1887 HUSZONEGYEDIK ÉVFOLYAM. 90. SZÁM. BUDAPEST, PÉNTEK, ÁPRILIS 1.

SZERKESZTŐSÉG:
UDAPEST, IV., KECSKEMÉTI-UTCZA 6. SZ.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva.
Egy évre . . . . 20 frt. | Egy negyedévre . 5 frt.
Egy fél évre . . . 10 frt. | Egy hóra . . 1 frt 90 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországi a 8 frt 30 kr. Francia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám ára helyben 6 kr., vidéken 7 kr.

EGYETÉRTÉS.

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV., KECSKEMÉTI-UTCZA 6. SZ
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL
PÁRISBAN *főügynökségünknél:*
John, F. Jones & Cie, 31 bis, Faub. Montmarte
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és Társa.
Bécsben: Mosse Rudolf, Seilerstätte Nr. 2.
Hasenstein és Vogler, I., Wallfischgasse 10.
Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2.
Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
Herndl Alajos, I., Wollzeile Nr. 25.
Daube G. L. és Társa, I., Wolzeile Nr. 12.
Dukes Miksa, I., Riemergasse Nr. 12.
Danneberg J., Riemergasse 13.
Stern Móritz, I., Wollzeile Nr. 22.
és valamennyi hirdetési iroda.

Ismét merénylet.

A nihilisták ismét merényletet követtek el a czár ellen. Tervök nem sikerült, a czár sértetlen maradt.

A kisérlet válságos volta félre nem ismerhető, daczára, hogy nem sikerült. A gonosztevők keze nem tudta elérni a czár testét, de Oroszország testének gyöngéjére rátapintottak. A fejedelem nem esett áldozatul. A fennálló kormányforma, apáinak bünei, s a nép elnyomatása kiáltottak engesztelő áldozat után; ezt nem kapták meg, de ki merné tagadni, hogy a gonosztett felindulást fog kelteni minden felé, Oroszország határain belől és messze azokon kivül.

A merényletet ez alkalommal Gacsinában akarták végrehajtani. Regébe illő, a mit e várnak biztonságáról mondanak. Gondoskodnak róla, hogy annak közelébe ne férközhessék senki, a ki gyanus, se vizen, se szárazon, se a föld alatt, se a levegőn át. Ezernyi szolga és titkos rendőr kutatja folyton a királyi laknak környezetét, figyel minden neszre, ügyel minden gyanus mozdulatra. A czárt kipróbált hüségü katonái veszik körül, nem mehet hozzá idegen, az is, kit hivatalos ügyben hivnak oda, százszemü őrizettel van körülvéve s vigyáznak minden mozdulatára. Itt biztosnak hitte magát a czár. A nihilisták bombái idáig el nem érnek, mert a falakhoz se engedik őket közel. A pinczéket itt alá nem áshatják, mert földalatt is át van kutatva az egész környék. Ide vonult vissza a czár, midőn pihenni akart. S midőn birodalmának fővárosában nem érezte biztosnak életét, itt huzódott meg üldözői elől, mint az üzött vad. A legnagyobb potentátnak remegnie kellett legkisebb alattvalója előtt, s nem volt óriási országában egy koldus sem, a kinek élete bizonytalanabb lett volna, mint az övé. Csak ez az egy hely volt még, hol nyugodt álomra hajthatta volna fejét: Gacsina. Ide utazott ki a két hét előtti merénylet után. A székesegyházból egyenesen a vasuthoz hajtatott s akkor lélekzett fel először szabadon, midőn Gacsinába megérkezett. Ez a kicsi hely adott oltalmat hajszolt életének, itt tarthatott némi pihenőt.

Most már Gacsina sem biztos többé. A merénylők keze idáig is utána nyult. A hozzáférhetetlennek látszó várba befércköztek a nihilisták. Kihuzták a czár feje alól azt az egyetlen-egy párnát, melyen nyugodtan aludhatott. A sok ezer rendőr tehetetlennek mutatkozott a nihilisták rettenthetetlen csapatával szemben. S ma már védtelenebb a hatalmas seregek ura, mint rengetegeiben a vad, a melynek van buvóhelye. A ki egész Európa békét óhajtó polgárait remegésben tartotta, most maga remeg a puszta életért, remeg mindenkitől, környezetétől, azoktól a kik őrizik, azoktól, a kiknek védelmére rá van szorulva, a viztől, a szellőtől, még a verőfényes égboltnak derüjétől is.

Két hét alatt ez a második merénylet. Az elsőnek tetteseit megbüntették. Egy csomó embert felkötöttek, sokakat eltüntettek, hogy nyomuk veszett, másokat Szibériába küldöttek el. De a megfélemlités sem használt semmit. A mily hasznavehetetlennek mutatkozott a rendőrség, a mily keveset értek el a rendőrök között kiosztott roppant ajándékokkal, ép oly czélja vesztett volt a kegyetlenség, melylyel bosszujokat töltötték.

A czár bizonytalanságban tölt minden órát, alattvalóinak egy része lélekzetvisszafojtva figyeli az eseményeket, a nihilisták tovább szövik áldáz terveiket s egész Európa lesi, mi fog történni ezután.

Lesz-e ennek a merényletnek befolyása a politikai eseményekre?

Ma még idő előtti lenne itéletet formálni e felől. Nagyon kevéssé ismerjük az eseményeket.

Maga Oroszország oly helyzetben volt a merénylet elkövetésekor, mikor válságos minden, s pillanatonként lehet várni, hogy a koczka eldől. A panszlavizmus és a béke barátai elkeseredett tusát vivtak az elsőségért. Katkovot a czár elé idézték Gacsinába, de nem tudni miért. Meg akarták neki mondani, hogy hagyjon fel esztelen támadásaival Németország és Ausztria ellen, vagy pedig tanácsát akarták kikérni a teendők iránt. A czár ama ponton állott, hogy elhatározza magát vagy jobbra, vagy balra. Vagy teljesen és őszintén a békét óhajtók pártjára áll, kikhez maga a külügyminiszter is tartozik, vagy szakit velök, s a moszkovita chauvinisták karjaiba veti magát, kik háborut hirdetnek az egész világ ellen.

Már most az a kérdés, hogy e tény minő súlylyal fog esni az elhatározás mérlegébe?

Budapest, márcz. 31.

A mérsékelt ellenzék végrehajtó bizottsága ma délelőtt tiz órától egyig *Horánszky* Nándor elnöklete alatt a párt *erdélyrészi* képviselői s több erdélyrészi elvtárs részvételével a képviselőválasztások ügyében értekezletet tartott.

A magyar kvótabizottság Szlávy József koronaőr elnöklete alatt ülést tartott. Jelen voltak: a kormány részéről *Tisza* Kálmán miniszterelnök és Wekerle Sándor államtitkár; továbbá a bizottsági tagok közül Szlávy elnök, Falk előadó, Hegedüs Sándor, Széll Kálmán, Haynald Lajos, Bánffy Béla gr., Lukács Antal, Horánszky Nándor és Vizsolyi Gusztáv. Szlávy elnök hivatalosan jelenti az osztrák üzenetnek megérkezését és felszólitja a tagokat nyilatkozásra. *Falk* előadó mindenekelőtt arra figyelmezteti a bizottságot, hogy az osztrák deputáczió számitásának alapjául nem 9 év — 1876—1884 — hanem 10 év — 1876—1885 — átlagát vette és hogy ennek következtében a magyar pénzügyminiszterium szives volt a magyar deputáczió elé régebben terjesztett kimutatásokat az 1885-re vonatkozó adatokkal kiegészíteni, mely ujabb kimutatások azonnal elő is terjesztettek. Másodszor, hogy az osztrák üzenethez mellékelt tabellák szélén található hivatkozások sehogy sem vágnak össze a magyar bizottság elé terjesztett kimutatásokkal. Hozzáteszi szóló, hogy ő ennek következtében a bizottság helyeslésének reményében azonnal az osztrák üzenet megérkezése után magán uton fordult Jávorszky lovaghoz, mint az osztrák deputáczió előadójához, azzal a kéréssel, hogy az osztrák deputáczió elé terjesztett és az ottani számitások alapját képező kimutatásoknak egy példányát átküldeni szíveskedjék. Részletes tárgyalás alá vették ezután az osztrák deputáczió üzenetét. Az előadón kivül részt vettek a vitában, *Tisza* miniszterelnök, *Haynald* bibornok-érsek, *Széll* Kálmán, *Hegedüs* Sándor és *Horánszky* Nándor. Végre abban történt megállapodás, hogy az osztrák deputációhoz a magyar deputáczió részéről lehetőleg rövid idő alatt egy ujabb üzenet fog küldetni, melyben az a magyar deputáczió némely elvi kérdésekre nézve az osztrák deputációéival ellentétes álláspontját igazolja. Az osztrákok számitását illetőleg ez ujabb magyar üzenet részletekbe nem fog bocsátkozni, hanem a magyar bizottság az osztráknak azt az ajánlatot fogja tenni, hogy az e feletti tárgyalások a husvéti ünnepek után szóbeli uton folytattassanak. A magyar bizottság ez ujabb üzenete reménlhetőleg még az ünnepek alatt lesz hitelesithető és e végre a bizottság a jövő hét közepe felé ismét ülést fog tartani. (O. E.)

Az országgyülési szabadelvüpárt ma d. u. 6 órakor *Szathmáry* Miklós elnöklete alatt értekezletet tartott, melyen első sorban felvétettek és *Darányi* Ignácz előadó tüzetes indokolása nyomán vita nélkül elfogadtattak a közlekedési bizottság jelentései a szigetkamara-rónaszéki és sugatagi helyi érdekü vasut engedélyokmányának módositása, a csata-lévai helyi érdekü vasut engedélyezése, a Szent-Annától Kisjenőig vezetendő helyi érdekü vasut engedélyezése, a szilágysági helyi érdekü vasut engedélyezése, végül a budapest-czinkotai helyi érdekü vasut engedélyezése tárgyában. Ezután *Trefort* Agoston közoktatásügyi miniszter adta elő azon válasz tartalmát, melyet Madarász Józsefnek egy protestáns lelkész és tanitó községi adó-ügye, nemkülönben *Fabiny* Teofil igazságügyminiszter ismertette azon választ, melyet *Andreánszky* Gábor báró által a szenvedő váltóképesség megszoritása, és a *Szemnecz* Emil által a hitelszövetkezeti ügynökök kérdésében tett interpellácziókra adni fognak. A válasz helyeslő tudomásul vételén, az értekezlet véget ért.

Vámtarifa és mult évi áruforgalom.

A főrendiház ma vita nélkül elfogadta a vámtarifa-javaslatot és a vámszövetséget. Nem talált kifogásolni valót semmit. Egy szót sem vesztegetett a fogyasztókat mód nélkül megterhelő védvámpolitikára, helybenhagyta az osztrák képviselőház és az urakháza részéről az eredeti javaslaton tett módositásokat; elfogadta a 2 frtos petroleumvámot, az önálló vámterületet, sőt még a fogyasztási zárvonal felállitását is kizáró vámszövetséget; belenyugodott közgazdaságunk ujabb tiz évre való megbénitásába; lemondott a magyar ipar fejlesztéséről; a pénzügyi helyzetünk szanálására nélkülözhetetlen vámbevételekről; le egész gazdasági önrendelkezési jogunkról további 10 évre. Mindennek megcsinálására nem kellett neki több negyvenöt perczénél. Kell-e ennél erősebb példa arra, hogy mennyire zsibbadt közéletünk, mily nagy a közöny legéletbevágóbb anyagi érdekeink iránt, mily reménytelen a jövő?

A főrendiháztól senki sem vár politikai kezdeményezést, sem a nemzeti szellemnek hatalmas nyilvánulását. A mit a parlament elmulasztott, azt nem hozhatja többé helyre, arra nincs elég erős akarata. De az mégis megdöbbentő jelenség, hogy ott a muzeum disztermében a magyar iparnak, a magyar forgalomnak, a kiaknázott fogyasztónak nem találkozott egyetlen-egy védelmezője sem.

Pedig tárgyi szempontból is lett volna a főrendeknek mondani valójuk.

A vámtarifa-javaslat előterjesztése óta, annak a képviselőház többsége részéről történt elfogadása óta, több telt el tiz hónapnál. Azóta ugy az európai, mint különösen az osztrák-magyar monarchia világkereskedelmi viszonyaiban mélyreható fordulat állt be.

Az 1886-iki prohibitiv vámtarifa az általános depresszió nyomása alatt látott napvilágot. Magyarország mezőgazdasága nagy válsággal küzdött akkor is, küzd most is. A nagyipar terén azonban uj, kedvező jelenségekkel találkozunk.

A mikor a vámtarifát megszavazta a képviselőház, hivatkozhattak arra, hogy az osztrák-magyar monarchia külforgalmi mérlege romlik. Mondhatták, hogy a behozatal aránytalanul nagy, mig a kivitel évről-évre hanyatlik. Konstatálhatták, hogy az összkivitel, mely 1882-ben 782 millió frttal kulminált, 1885-ben 109 millió frttal hanyatlott, mig a behozatal csak 96 milliót vesztett. Ezzel szemben rámutattunk akkor, hogy a kivitel hanyatlása csak a mezőgazdaság terményeinek térvesztését jelenti, hogy az osztrák ipar mérlege cselekvő, még ha nem is tudjuk be javára óriási kivitelét Magyarországba, s hogy mindezeknél fogva igénye a védvámok emelésére jogosulatlan, tisztán versenymentes piaczunknak még fokozott kihasználására irányuló.

A felhozott okok sulyban és jelentőségben roppantul emelkednek, ha figyelembe veszszük az 1886-diki áruforgalom adatait.

A hivatalos adatok ugyan még ma nem állnak rendelkezésünkre, azonban egyik tekintélyes bécsi lap évről-évre közzé teszi a hivatalos sulymennyiségre fektetett számitásait, melyek rendszerint csak jelentéktelenül térnek el a hitelesebb, de egy évvel később érkező hivatalos adatoktól.

Emlitett forrásunk szerint az 1886-iki mérleg az előző évhez képest 54%, az eddig legjobb 1882-iki évhez képest 37.6% javulást mutat és cselekvő átvitele 175.7 millió frt. A mérleg javulásának részletei is fölötte tanulságosak.

A kedvező forgalom előnyei tisztán a nagy ipar javára esnek, tehát Ausztriának használ mutatják. A kivitel értéke, az előző évhez viszonyitva, emelkedett gyártmányoknál és szövőiparczikkekben 19.1 millió forinttal, ipari segédanyagokban 13 millióval, gépek, érczáruk, szerszámok 1.3 millió frttal, más áruknál 21.8 millió frttal, mig mezőgazdasági terményeknél hanyatlott 5 és fél millió frttal. Az emelkedés az összes áruknál 7 és fél százalék, tehát gyártmányoknál közel 10 százalék, mivel ellensulyozva van a fenti eredményben a mezőgazdasági termények két és egynegyed százalékos viszszaesése.

A gyáripar terményei közt a kivitel emelkedett gyapjufonalaknál 21 százalékkal, gyapjuáruknál 14·6 százalékkal, pamutáruknál 9·7 százalékkal, selyemáruknál 34·3 százalékkal, fémáruknál 125 százalékkal, rövidáruknál 27·7 százalékkal, tehát mindazon czikkeknél, melyekre nézve az uj vámtarifában — és azért emeltük ki egyenkint e czimeket — a legnagyobb vámemelések javasoltattak és elfogadtattak.

Fokozott védelemre szorultak oly iparágak, melyek a kimutatotthoz mért terjeszkedési képességgel birnak, melyek a külföldön a mai nehéz versenyviszonyok közt piaczokat megtartanak és hóditanak? Azt csak nem állithatja a legkonokabb védvámos sem. Az osztrák ipar vámemelést követelt, hogy gyártmányait még drágábban adhassa el a magyar fogyasztónak és a magyar kormány kiszolgáltatja azt gyengeségből, vagy tudatlanságból az osztrák nagyipar kénye-kedvének.

A főrendiháznak is lehetett volna a körülményekről tudomást venni. Helyet foglalnak ama házban jeles szakférfiak, kiváló tudósok, sőt gyakorlati emberek is. Ismerik azok a fennálló viszonyokat bizonynyal. De ha ismerik, azt kérdezzük jogosan, hogy miként járulhatnak e politikához és miért hallgatnak?

ORSZÁGGYÜLÉS.

A főrendiház ülése márcz. 31-én.

I.

A főrendiház alig másfél óráig tartó ülésben tárgyalta le s fogadta el az Ausztriával ujabb tiz évre kötendő vám- és kereskedelmi szövetségről s a kö-

Faust a nemzeti szinházban.

A nemzeti szinház ma este mutatja be először Goethe Faustját, a német nemzetnek és szellemnek legnagyobbszerü, legfönségesebb irodalmi alkotását, mely a világirodalom legelső müvei között is a legelső sorban foglal helyet. Faust büszkesége a németségnek és közös kincse az egész emberiségnek. A mint az emberiség fejlődött, haladt, minden egyes kiemelkedő, határt jelölő korszakában megteremtette a maga typusát, vágyainak, küzdelmeinek, érzeteinek, szenvedélyeinek, diadalának vagy bukásának hü kifejezőjét, megteremtette pedig ezt a typust valamely müvészi, irodalmi remekben, mely aztán örök időkre fennmarad, összekötve az illető korszakot a megelőző és következő korszakkal, a jelent a multtal és a jövővel. Ilyen határjelölő, ilyen korszakos mü a Goethe Faustja, még pedig a legutolsó az idők szakadatlan lánczolatában. Faust a mi világrendünknek, a mi társadalmi és egyéni életünknek a kifejezője. Faust a mi korunknak bibliája.

A szellem, mely Faustot létrehozta, sőt maga a remekmü is, nem idegen, nem uj előttünk. Mi magyarok is részesültünk a Faustot megteremtő kultura áldásaiban, és bármily szerényen, de mi is hozzájárulunk e kultura fejlődéséhez. Faust a mienk is. Már régtől fogva az. Semmit sem változtat e tényen, hogy Faust első részének első magyar forditása csak 1860-ban jelent meg először, s hogy a második részt csak egy pár hó előtt forditották le; Faust már a század legelején foglalkoztatta nálunk a kiválóbb szellemeket s azóta folyton nyitva, tárva van előttünk, olvasunk, táplálkozunk belőle, gyarapszunk kincsei; izmosodunk, emelkedünk erkölcsi fönsége által.

Kétségtelen, hogy Goethe remekmüve az átültetés, a leforditás által, különösen ha jól forditják le, még inkább a sajátunkká válik, s hogy a nemzeti szinház is előmozditja ezt az üdvös honositást, mikor a szinpadon is bemutatja; ebből a szempontból tehát üdvözölnünk kell a nemzeti szinház nemes vállalkozását, a mint örömmel értesülünk minden ujabb Faust-forditásról is. Az első Faust-forditáshoz, a Nagy Istvánéhoz immár a Dóczi Lajosé, Komáromy Andoré és a Váradi Antalé is csatlakozik — az utóbbi először mérközvén meg a második rész rendkivüli nehézségeivel — mig a kolozsvári szinházzal s az ottani müvezető, Kovács Gyulával, ki Faustot már évekkel ezelőtt szinre hozta, kissé késve bár, de végre is versenyre száll a nemzeti szinház igazgatója is. Inkább későn mint soha.

Évekkel, talán év-tizedekkel ezelőtt tervezték már Faust előadását, de ujra meg ujra elhalasztották. Az utóbbi években, ha nem csalódunk, azért halasztották el, mert előbb Madách Ember tragédiáját akarták szinre hozni. Madách müve nemcsak rokon szellemü, de sok tekintetben rokon kelmejü is a Goethe Faustjával, a melynek közvetlen és erős hatása alatt készült; nem akarták tehát Madách müvének sikerét koczkáztatni. Azt hiszszük, fölösleges tapintatosság, óvatosság volt; mert Madách müve a sorrend által nem vált nagyobbá, s nem válhatott volna kisebbé sem: másodikul helyen is lett volna hatása, talán még nagyobb külső, theátrális hatása, mint Göthe Faustjának, s viszont első helyen előadva sem felejtethette a Faust-reminiszczencziákat. Hanem lehetett a Faust-előadás elhalasztásának egy másik oka is, a melyről szintén meg kell emlékeznünk. A nemzeti szinház miután oly soká késlekedett a bemutatással, a mulasztás fejében valami rendkivülit, szokatlant akart produkálni. Paulay ugyanis sokáig járt-kelt azzal az ideával, hogy Faust mind a két részét egyszerre, egy este adatja elő; ezért is siettette a második rész leforditását. Fausthoz vagy a Madách Ádámjához méltó eszme volt, mert a lehetetlen lelkesitette, de egyébkint dicséretes volt, mert Faustnak két része egészet alkot s egymás nélkül csonka mü. A bécsi Burg-szinházban nem mertek gondolni a két rész összevonására, hanem csak egymás után adták elő a két részt, mert a két rész együttvéve csaknem tizenkét ezer versorból állván, csak kétharmadrész törlésével kerülhetett volna szinre s akkor is éjfélig tartott volna az előadás. De Paulay mégis ragaszkodott egy ideig az eszméhez, mig végre megnyugodott az emberi gyarlóság és a szinpad korlátai által ráparancsolt kényszerüségben s megelégedett egyelőre az első rész bemutatásával, kilátásba helyezvén a második részt is. Paulay sokáig foglalkozván az összevonás eszméjével, kétségkivül hozzá fogott ez eszme gyakorlati kiviteléhez is; sajnáljuk, hogy sehol sem fejtegette a kivitel módozatait, a szcenirozás müvészetének nagy kárára. Mert ismételjük, hogy az eszme, magába véve fölötte vakmerő, de egyszersmind igen dicséretes volt. Kitünik ez, ha futó pillantást vetünk Goethe Faustjába.

Goethe a népmonda Faustjából, ki a földi javakért, a bühájos mesterségekért eladja magát az ördögnek s aztán szerencsésen el is kárhozik, egy egészen más Faustot alkotott, ki elkeseredésében az emberi tudás szük korlátai miatt szerződik ugyan a gonosz lélekkel, vagy mellőzve a gonosz lélek szimbolikus alakját, Mefisztofeleszt, felkölti magában saját lényének rosszabb, gonosz felét, de igazán soha sem élvezi a szerződés által nyujtott élvezeteket s legválságosabb perczeiben is, mikor szolgailag követi, a rombolás a tagadás szellemének utját, akkor is érzi magasabb rendeltetését, hallja szunnyadó lelkiismeretének a szózatát, s végre lassankint megváltozik a viszony közte és a gonosz lélek közt, lasssankint fölemelkedik, mintegy legyőzve Mefisztót és munkás élete végén megdicsőülve száll az angyalok, a jó lelkek seregébe. De Faustnak ez a képe csak a második részben válik teljessé, az első rész mintegy csak epizód a Faust fejlődésében, s főleg a mennybeli prólog nélkül, a mint a nemzeti szinház is bemutatja, semmi kilátást sem nyujt a tragédia további fejlődésére s a laikus nézőre, ki esetleg nem ismeri a második részt is, legfeljebb azt a hatást teheti, miutha Faust valóban elbuknék a Mefisztóval való küzdelemben. Mialatt a bünös Margitnak bünbocsánatot hirdet az égi kar, az első rész végén, Faustot Mefisztó viszi magával — látszólag, hogy elkárhozzon, a rombolásért, melyet a gonosz lélek sugallatára, Margit életén, földi boldogságán elkövetett. Faust első részében csak a Margit tragédiája domborodik ki, mig a Faust tragédiája bevégzetlen marad. Szóval jó volna összevonni a két részt, ha lehetne, de nem lehet. Mert lehetetlen, mi legalább lehetetlennek tartjuk a mü kétharmad részének kihagyását; s mert másodszor, s ez fontosabb a tér és időbeli nehézségeknél is, a második részben, főleg a klaszszikus Walpurgis-éj egyáltalán előadhatatlan, a spártai, az arkádiai jelenet pedig, Faust és Helena (más szóval a romanticizmus és klasszicizmus) jelképes egyesülése, bármily szép is különben, csak betoldás a Faust tragédiába s a drámai organizmusnak nem kiegészitő része.

A bécsi Burgszinház ugyan előadatta a második részt is, természetesen nagy kihagyásokkal s nincs szavunk ellene, ha a nemzeti szinház is meghozza a tiszteletnek ezt az adóját a világ egyik legnagyobb szelleme, Goethe iránt, de a mint Bécsben nem tehetett nagyobb szinpadi hatást, ugy bizonynyal nálunk sem lehet hatása, s a tiszteletadójából, a mely végre is kiadás, nem igen fognak bevételt csinálni a pénztár fölsegélésére. De ha erre nem számitanak, ha tisztán ideális szempontból indulnak ki, tegyék, meg fogjuk dicsérni nemes törekvésöket. Csak kassza-darabra ne gondoljanak, mert akkor csalatkozni fognak. Goethe különben a második részt ép oly kevéssé szánta a szinpad számára, mint az első részt. Az első rész ugyan, bevégzetlen volta daczára is okvetetlenül nagyobb hatást tesz, mint a második, de a hatás nem annyira az első rész tárgyából, bár Margitnak a sorsa magában véve is megindító, nem is az elevenebb cselekvényből, az egyszerübb szerkezetből s a reálisabb életből következik, mintinkább a rajta átvonuló, drámai hangulatból, a költő fantáziájának, nyelvezetének erejéből, hatalmából. Mert Goethe, mint a Sturm und Drang Periode egyik leghatalmasabb harczosa fiatalabb korának egész lelkét öntötte az első rész képeibe, mig a második részt élte alkonyán irta. Faust titáni küzdelmében saját életének küzdelmeit is mintegy ujra átélte, átélte a fiatal kor rajongását, szenvedélyeit, a férfikor tervszerü törekvéseit, sikereit, az aggkor nagyszabásu reflexiót a saját és az emberiség alkotásai fölött; csakhogy nem egyszerre élte át és irta meg az egészet, hanem a mint élt, fejlődött, ugy bontakozott ki lelkéből a Faust alakja is s ugy lett lassankint évtizedek, csaknem hatvan év alatt teljes egésszé. Az első rész romanticizmusa, bár a költő az első prológban világosan megmondja, hogy nem gondolt a szinpadi hatással, természetének fogva mégis hatásosabb, mint a második rész, a melyben nemcsak a romantikus és klasszikus irány egyesülése van jelképileg föltüntve hanem maga a mü az egyesülésnek a terméke.

Szóval, a férfikora teljében levő költőnek duzzadó ereje s a romantikus irány biztositják az első rész nagyobb hatását. Bár ismételjük, hogy nagy szinpadi hatása az első résznek sem lehet.

Faust első részéből Margit trágédiájából, a mint ma este előadják, aránylag keveset hagytak ki. A Walpurgis éjen kivül, a melyet nem is lehet szinpadra vinni, s a mennybeli prológon kivül, melyet alkalmasint azért mellőztek, mert feltünően emlékeztet az «Ember tragédiá»-jának égi jelenetére, kihagyták az Auerbach-pinczében lefolyó jelenetet is, a mely pedig a tragédia szerkezeténél fogva igen lényeges rész, mivel Mefisztó, ki lassankint akarja lerántani Faustot az érzéki élvezetek posványába, először is ide viszi Faustot, itt izlelteti meg vele az erkölcsi rutnak egy enyhébb fokozatát, bevezetésül a boszorkány-konyhában kinálkozó ördögi élvezetekhez. Hanem hát röviditni kellett a darabot, mely igy is csaknem tizenegy óráig tart s a röviditésre e jelenet kihagyását találták legalkalmasabbnak. Részünkről helyesebbnek tartottuk volna, ha a nemzeti szinház a nyilt szinpadváltozás minél gyakoribb alkalmazásával igyekezett volna röviditeni az előadás idejét. Kevesebbet kellett volna föláldozni a szövegből és sokat nyert volna a darab tömörség, szinpadi hatás tekintetében is, mig jelenleg a tizenhat változás tulságosan elaprózza a darabot, megszakitva a drámai érdek folytonosságát s kiáfrasztva a néző figyelmét. Mikor lesz már a nemzeti szinháznak alkalmas gépezete, hogy a nyilt szinpadváltozás előnyeit kiaknázhassa? Vagy talán a mai gépezettel is czélt lehetne érni, csak nem kellene félni ettől az ártatlan ujitástól. De nem folytatjuk tovább, nehogy ugy tünjünk föl, mintha az előadás előtt birálnók az előadandó darabot, s ezért a szczenirozásra vonatkozó egyéb megjegyzéseinket holnapra hagyjuk. Nem szólunk ezuttal a kiállitás egyes részleteiről, az ujdonatuj diszletekről, a korszerü öltözetekről sem, hogy annál nagyobb legyen a meglepetés, mely a közönségre várakozik. A nemzeti szinház régóta készül Faust előadására, félretéve minden más ujdonságot — és régiséget; nem volna csoda, ha a világ egyik legnagyobb remekmüvével méltó nagy sikert aratna. Ezt a nagy sikert őszintén kivánjuk a nemzeti szinháznak. *M.*

Magyar utazók Afrikában.

Az a világrész, mely minket magyarokat e talpalatnyi föld után, mit Árpád ősapánk szerzett meg kardjával s hagyott ránk örökül, leginkább érdekel: Ázsia. Ott ringott a mi népünk bölcsője egykor, onnan indult ki az a maroknyi bátor sereg, hogy keresztül verve magát egy óriás néptengeren, oly földre jusson, mely otthonához legjobban hasonlit, s melyet második otthonává varázsol. Ez a történeti mult volt az, mely a magyar tudományos kutatók figyelmét Ázsiára forditá, s ez volt az, mely az oly hátorlelkü embereknek, mint Reguly, Vámbéry, Ujfalvy, Körösi Csoma, stb. kezébe nyomta a vándorbotot, hogy bejárják és megismerjék azt az őshazát, és az egész világot érdeklő és gyakran politikai fontosságu felfedezéseikkel nemcsak nekünk magyaroknak, hanem az egész müvelt Nyugatnak és a tudományoknak tegyenek szolgálatot.

Az afrikai kontinens eddigelé a magyarok előtt kevés érdekkel birt, nem volt ok, amiért e földrésszel behatóbban foglalkozni szükségesnek éreztük volna, s az igazat megvallva, ma is inkább csak nehány magyar utazó emlékének akarunk nehány óranegyedet szentelni s távol van tőlünk minden oly szándék, mely a magyaroknak egy oly távoleső világrészen, mint Afrika, valami különös hivatást, szerepet akarna felfedezni. Sőt ily reménnyel még a jövő sem kecsegtet. A magyar tengerészet ma még nincs akkora, hogy a többi középtengeri államok mintájára jogot formálhatna Afrika valamely még el nem foglalt részére s másrészt az is bizonyos, hogy mikor majd a magyar tengerészet erre először gondolhatna, akkor már a többi európai hatalmak gyarmatositó politikája régen megosztozkodott minden termékeny vagy fontos területen.

Az afrikai kutatásoknak a hetvenes évek elején uj kora nyilt meg; ezt elnevezhetjük fénykornak; az óriás felfedezések a vén Európát is felrázták nyugalmából s ifjui tevékenységre buzditák. A vágy, hogy biztos adatokat szerezzünk a fekete világrészről, a magyarokban is felébredt, annál is inkább, mert nekünk is volt már akkor egy igazi Afrika-utazónk: Magyar László.

Ma már abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy 31 oly magyar emberről tehetünk jelentést, kiknek afrikai utazásáról irodalmi uton tudomást szerezhettünk s e 31 közül csak hét van olyan, ki egyáltalában irodalmilag nem müködött. A hátralevő 24 utazó ismertette utazását és pedig hét könyvben, öt tudományos folyóiratokban megjelent czikkben, hat hirlapi czikkben. Kettő most dolgozik, négy pedig most utazik.

Ha az utazások sorrendjét Észak-Afrikával kezdjük, először meg kell emlitenünk dr. Török Aurél és dr. Szabó József algeriai utazásait 1881-ben.

Dr. Török Aurél, a tudomány-egyetemen az anthropologia tanára ez utazásában rendkivül sok érdekes tanulmányt tett. Ut élményeit az «Egyetértés» hasábjain (1881. junius és julius) irta le, Algirt föld és néprajzi szempontokból a Földrajzi Közleményekben ismertette, a dolmenekről szép kis tanulmányt közlött a Természettudományi társulat havi közlönyében. Bejárta Algirt Marokkótól Tuniszig, a tengerparttól a Saharáig. — A klima a tengerparton déleurópai, az Atlas déli lejtőjén és a sivatagon sivatagbeli, mit az éj és nap hőmérséke közti nagy különbség s a rendkivül száraz és forró szelek jellemeznek. A hegyek, főtermények a magneses vas, réz és márvány; állatvilág főalakjai oroszlán, párducz, sakál, hyena, makakus és teve; a növényvilágot a tellen (a hegyvidéken) a cedrus, az oazisokban a pálma jellemzi. Algir oázaiban három millió pálmafa terem. Algirt most berberek, arabok, zsidók és európaiak lakják. A berber autochton, a tellben lakik, zömök többnyire kék szemü és szőke, nem fanatikus, szorgalmas, takarékos és helytlakó. Az arabok csak később jöttek ide, az iszlámot is ők erőszakolták a berberekre, magasabb termetü, szikár, ha tiszta, soha sem kék, hanem barna szemü, fekete haju, tojásdad arczczal, karcsu derékkal, finom végtagokkal; az arab igen fanatikus, tunya, nomád és arisztokrata szellemü. A zsidók kereskedők, a mórok a lakosság legkorcsabb elemét képezik. A négernek

zös vámterület általános vámtarifájáról szóló nagy fontosságu törvényjavaslatokat. A bizottság által ajánlt módositások vita nélkül elfogadtattak. Egyetlenegy felszólalás történt. *Dessewffy* Aurél gróf azt kivánta, hogy a vámtarifában az osztrák iparnak nyujtott nagy kedvezmények viszonzásául a mi nyersterményeink s állataink kivitele legalább Ausztriába biztosittassék. Utalt *Dessewffy* gróf a Csehországban a magyar nyerstermények ellen megindult mozgalomra s azokra az akadályokra, a melyekkel a magyar marhakereskedést a bécsi piaczon megnehezitik. *Széchenyi* miniszter válaszában kijelenté, hogy a Csehországban megindult társadalmi mozgalommal szemben a kormány tehetetlen.

II.

Elnök: *Vay* Miklós báró koronaőr. Jegyzők: Rudnyánszky Imre báró, Gyulai Pál.

A kormány részéről jelen vannak: Tisza Kálmán, Fejérváry Géza b., Széchenyi Pál gr.

Az **elnök** jelenti, hogy a marosvásárhelyi kir. törvényszék báró Bánffy Zoltán mentelmi jogának felfüggesztését kéri. Kiadatik a főrendiház mentelmi bizottságának.

A gazdasági bizottság jelentése tudomásul vététik s a háznagynak a felmentvény megadatik. A ház tisztviselőinek s szolgáinak 15% drágasági pótlék megszavaztatik.

A chilei köztársasággal kötött nemzetközi egyezmény beczikkelyezéséről szóló törvényjavaslat elfogadtatik.

Következik az 1878. évi XX. t.-cz.-be igtatott *vám és kereskedelmi szövetség meghosszabbitásáról* szóló törvényjavaslat tárgyalása. Vita nélkül a bizottsági módositással elfogadtatott.

Következik a főrendiház közjogi, pénzügyi és közgazdasági bizottságának jelentése, az osztrák-magyar vámterület *általános vámtarifájáról* szóló 1882. évi XVI. törvényczikk módositásáról» szóló törvényjavaslat tárgyában.

Desseffy Aurél gr. Ezen kérdéshez tulajdonkép nem azon szempontból kivánok szólani, mint ha azon vámtarifát, a mely előttünk fekszik, kritika tárgyává akarnám tenni; hanem miután köztudomásu dolog, hogy ezen vámtarifa az illetékes faktoroknak tulajdonképen bizonyos kompromisszumán alapszik, lehetetlen, hogy e tekintetben egy kérést és óhajtást itt ne nyilvánitsak. Tudjuk, hogy ezen protekczionisztikus vámtarifa első sorban az osztrák iparnak kedvez, mert az osztrák ipar minden esetre sokkal inkább ki van fejlődve, mint a magyarországi, s ha már ezt tudjuk — és azt hiszem, ezt senki kétségbevonni nem fogja, másrészről nekünk első sorban, különösen akkor, mikor európaszerte a protekczionisztikus irány annyira terjed, hogy még a nyers termékekre is ily protekczionisztikus vámok vannak behozva, első sorban az az érdekünk, hogy azon vegyes házasságban, melyben Ausztriával élünk, legalább Ausztriában legyen biztositva a mi nyers terményeinknek kivitele.

Ez a jelen általános vámtarifa szerint tulajdonképen biztositva volna, de másrészről látjuk, hogy Ausztriában ezzel ellentétes felszólalások történnek, részint a sajtóban, részint nyilvános helyeken és a Lajthántuli parlamentben is nyers terményeink tekintetében, különösen feldolgozott nyers terményeinket értem ez alatt, mint pl. a lisztet. Olvashatjuk, hogy Csehországban egész társadalmi mozgalom indult meg, mely a magyar lisztet ki akarja zárni. Ennek folytán azt a kérést akarom a t. kormányhoz intézni, hasson oda, ha már ezen általános vámtarifa 10 évre elfogadtatik, hogy nyers terményeinknek, különösen lisztünknek, és állatainknak kivitele Ausztriába biztositva legyen, mert ez azt hiszem, a mai időben legnagyobb érdekünk és különösen igyekezzék arra, hogy a tarifapolitikában ne követtessék oly irány, mely által a mi nyersterményeink kivitele legalább is nehezitve van.

Az állatkivitelre nézve azt vagyok bátor felhozni, hogy igen jól tudjuk, hogy Bécs városa, a mely egyik főkonsummensünk, bizonyos dijakat vet kivitt állatainkra, nevezetesen hizó marháinkra, a mi e tekintetben mindenesetre hátrányos. En azt tartom, hogy ha már a vámtarifa által lehetővé tesszük azt, hogy az osztrák ipar itt versenyképes legyen és magának nálunk a piaczot tiz évre állandóan biztositsa, az a legcsekélyebb kivánság, a mit nyilvánithatunk, mert e vámtarifa a mi iparunk fejlődésének mindenesetre kevesebbet használ, mint nekik, — hogy legalább nyersterményeink és állataink tekintetében, melyekre előbb voltam bátor rámutatni, azoknak kivitele Ausztriába biztosittassék. Ez volna alázatos kérésem. (Helyeslések.)

Széchenyi Pál gr. földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter: Az előttem szólt főrendiházi tag urnak állitásai következtében kötelességemnek tartom nem felvilágositást nyujtani, ámbár a kérdés, a melyet felemlitett, inkább az előbb tárgyalt vámszövetségi, mint a vámtarifáról szóló törvényjavaslathoz tartozott volna, mert a vámtarifa, a melyet alkotunk, nem a magyar területre nézve az osztrák területtel szemben, hanem a külföldre nézve az osztrák-magyar monarchiával szemben bir hatálylyal. A vámszövetségi törvényben van lefektetve azon elv, hogy ugy a magyar, mint az osztrák eredetü termékek és iparczikkek a két ország közt egymás ellenében ne részesüljenek kevésbbé kedvező elbánásban, hanem ugy az egyiknek mint a másiknak egyenlő forgalmi szabadság nyujtassék. Ha az előttem szólt főrendiházi tag ur méltóztatik emlékezni azon esetre, midőn nehány évvel ezelőtt az osztrák kormány bizonyos forgalmi-politikai intézkedése folytán a marhaforgalom kérdésessé vált Ausztria és Magyarország között, midőn forgalmi-politikai szempontokból megneheziteni kivánták állataink bevitelét a bécsi piaczra, akkor a magyar kormány fellépése folytán az osztrák kormánynak ez intézkedésére megszüntettetett, mert a kereskedelmi és vámszövetségi törvény alapján amaz eljárás nem volt helyes. Jövőre is kötelességének tartandja a magyar kormány őrködni e jog fölött és valahányszor a törvény alapján fog eljárni, mindig meg fogja e tekintetben őrizhetni Magyarország termelőinek érdekeit. Ama két inczidens, melyre az előttem szólt főrendiházi tag ur rámutatni méltóztatott, t. i. az a társadalmi mozgalom, mely Csehországban a magyar lisztnek és kenyértermékeknek kizárására megindult, a mi intézkedésünk alól menekül az által, mert az az osztrák kormány hozzájárulása nélkül történik és mert egy tisztán társadalmi mozgalomra odaát az itteni kormánynak épen ugy nem lehet befolyása, mint a hogy a nálunk keletkezett társadalmi mozgalomba az osztrák kormánynak sohasem lehet beleszólása.

A mi pedig azt a városi taksát illeti, melyet Bécsben az oda bevitt vágómarhára vetnek, erre megjegyzem, hogy az nem tisztán a magyar származásu állatokra vettetik ki, hanem kivettetik egyaránt az osztrák eredetüekre is. Miután tehát a paritás fennáll, a kormánynak nincs oka azon dij kivetése ellen felszólalni, a városnak pedig jogában van a marhavásári költségeket ép ugy az osztrák eredetü, mint a magyarországi állatokra kivetett taksa alakjában megvenni. Ezeket voltam bátor rektifikácziókép felhozni és ismételve kijelenteni, hogy a magyar kormány nem fogja elmulasztani az alkalmat, hogy ott, a hol esetleg a hazai érdekekkel ellentétes intézkedésekkel találkozik, azzal szemben határozottan fellépjen s a szükséges lépéseket megtegye. (Helyeslés.)

A törvényjavaslat általánosságban a részletés vita alapjául elfogadtatik.

A részletes tárgyalásnál elfogadtatnak a bizottság már ismertetett módositásai.

Az elnök boldog ünnepeket kivánván a főrendeknek, az ülést bezárja. (Felkiáltások: Eljen az elnök!)

Az ülés végződik 12 óra 40 perczkor.

VIDÉK.

* **A magyarországi közmüvelődési egyesületek**, mint jeleztük, szeptember havában, Deák Ferencz szobrának a leleplezése alkalmával fogják megtartani Budapesten *nagy kongresszusokat*, a mely különös fontosságot nyer az által, hogy a kongresszus fogja eldönteni azt a kérdést, vajon szükséges-e az összes magyarországi közmüvelődési egyesületeket egy nagy országos szervezetté tömöriteni? E kérdés előadója a közmüvelődési mozgalmak leglelkesebb támogatója, *Károlyi* István gróf lesz. Ezen kivül még több fontos kérdés kerül szőnyegre. *Ujfalussy* Sándor a «Széchényi-társulat» alelnöke arról fog értekezni, hogy szükséges-e a kongresszus eszméjének föntartása? *Bánó* József, a «sárosmegyei népnevelő egyesület» elnöke azokról az eszközökről tart előadást, a melyekkel a közmüvelődési egyesületek kitüzött czéljaikat legkönnyebben elérhetik. Előadók lesznek még *Zichy* Antal, dr. *Kenedi* Géza, *Kaas* Ivor báró és a «felvidéki magyar közmüvelődési egyesület.»

KÜLFÖLD.

— márcz. 31.

Sztoilovnak, e bolgár miniszternek európai utját illetőleg nemcsak összeköttetésbe hozzák a bolgár fejedelem-választás ügyével, de egyenesen azzal a magyarázattal kisérik, hogy czélja kipuhatolni, vajon miként fogadnák az európai hatalmak s első sorban Ausztria-Magyarország, Sándor fejedelemnek esetleges visszahivását; ha pedig, mint igen valószinü, sehol sem találkoznék biztatással, sőt ellenkezőleg le is beszélnék a bolgárokat minden olyan kisérletről, mely Sándor fejedelem visszatérésének csak a kezdeményezése volna is, akkor a bolgár regensség legközelebb valaminő definitivumot fog iparkodni a mostani provizórium helyébe alkottatni, oly szavazatát provokálva a szobrányénak, mely a mostani állapotot a tényleges fejedelem-választásig véglegesitené. A Pol. Corr. egy távirati tudósitása e hirekre vonatkozólag a következőt jelenti ki magának Sztoilovnak a felhatalmazására: Sztoilov bécsi utja nem bir a kizárólagos politikai misszió jellegével. Sztoilov utjának az a czélja, hogy a hatalmak véleményéről informácziót szerezzen a bolgár kérdésnek a közel multban lefolyt uj fázisairól és hogy erre vonatkozólag a kormány illetékes személyiségeivel, valamint a diplomácziai testületekkel érintkezzék. Sztoilov utazása a bécsi kabinetnek nem volt bejelentve s igy ez az utazás czélját nem ismeri. Bécsben körülbelül 14 napig fog tartózkodni. Sztoilov utazását nem szándékozik Darmstadt, Ingenheim vagy Stockholm városokra kiterjeszteni.

A *franczia képviselőház* tegnapi üléséről, melyről táviratainkat már adtak jelentést, a következő részletesebb tudósitás van előttünk:

Dauphin pénzügyminiszter, a póthitel-kérést indokolva, óvást tesz az ellen, mintha neki csupán az lenne a czélja, hogy miniszter maradjon, s miután részletesen kifejti a kért hitel szükséges voltát, kéri a házat, hogy a kormányzat érdekében szavazza meg akár neki, akár másnak.

Faure különbséget tesz a kérdés pénzügyi oldala és a pénzügyminiszter magatartása közt, elismeri a hitel szükséges voltát, de rosszalást inditványoz a miniszter állhatatlan magatartása miatt.

Laisant azt kivánta, hogy világosan beszéljenek; nem csupán a pénzügyminiszterről, de az egész kormányról van szó. Vannak, a kik a miniszteriumot meg akarják buktatni; mondják meg legalább, hogy miért akarják ezt, hadd értse meg eljárásukat az ország. (Tetszés a középen.)

Goblet miniszterelnök kijelenti, hogy az egész kormány szolidáris a pénzügyminiszteriummal. A Faure bizalmatlansági inditványa tehát az egész kabinetet érintené. Megbeszélve azután a kérdés pénzügyi oldalát, igy folytatja: A hitelkérdés voltakép csak másodrendü jelentőséggel bir, hanem egy másik kérdés lappang mögötte, a melyről le kell rántani a leplet. (Tetszés.) A támadásokkal szemben a kabinetnek szüksége van, hogy nyilvánosan vitattassék meg azok oka, mert sem az ország, sem pedig a kormány érdekében nem állhat, hogy ez az utolsó pillanatban, a midőn a ház szétoszlik, a gyanusitás terhét viselni kénytelen legyen. Már kormányraléptekor azt mondták a kabinetről, hogy nem életrevaló s már utódját is emlegették. Nem hiszi, hogy a cselszövények, ha léteztek is — elég hatásosak lehettek volna. A szabadság, az általános szavazatjog országában a politikát nem a szalonokban, nem a folyosókon, hanem világos nappal a törvényhozás termében, a szószéken csinálják. (Élénk helyeslés.) A kabinetet egy ideig békében hagyták, mig az ország sajátságos, nehezen meghatározható válságon ment keresztül, mely bizonyos mértékben nyugtalanitotta a közvéleményt, de Francziaország a mi kezeinkben semmit sem vesztett erejéből és méltóságából. (Zajos taps.) Hozzáfüzöm, hogy Francziaország nem kormányzóinak érdemeiből, hanem önbizalma s törhetetlen hidegvérüsége által szerzett érdemeinél fogva nyerte ki ujból a nemzetek tiszteletét. (Ismételt tetszés.) De most, mikor a *külügyi gondok megszüntek* s tekintetünk szabadabban fordulhat a belpolitika felé, most ujból megindulnak a támadások. Nem panaszkodom e miatt, a miniszterek arra valók, hogy megtámadtassanak, (Tetszés és derültség.) de nem védhetik magukat a folyosókon. Az ügyet a ház elé kell vinni. Mi pénzügyi és adminisztrátiv reformokat igértünk s mi megtettük, a mit igértünk, az uj költségvetés a pénzügyi viszonyok rendezésének megfelelően készittetett el, hogy a rendetlenségek megszünjenek. Reformjaink természetesen nem találtak kedvező fogadásra, de lehetett-e ez másképp ily megoszolt házban? Némelyek a javaslatokat elégteleneknek, mások viszont messzire menőknek találták. Nem vitatjuk magunknak a csalhatatlanságot, s azért mondtuk a bizottságnak: fogadja el az elvet, a részletek iránt majd csak megállapodásra fogunk jutni. Vajon nem eléggé büszke magatartás-e ez? Egyedüli lehetséges eljárás ez, melyet követhetett az a kormány, mely az ország képviseletében az ügyeket vezeti. (Tetszés.) Ha hiszik önök, hogy képesek vagyunk tekintélylyel vezetni az ország ügyeit, ugy szolgálatukra állunk. Ha azonban tudnak hivatottabb, tehetségesebb egyéneket, mondják meg s mi engedelmeskedni fogunk.

További beszéde folyamán kijelenté Goblet, hogy a választások mutatják, hogy az ország támogatja a haladó kormányt. A házban is kitünő elemek vannak, melyek elvi többséget alkothatnának, azoknak azonban sikra kell szállniok. Megelégedéssel látja, hogy a többséghez a jobboldal tagjainak egy része csatlakozik (Közbeszólások jobbról és balról. Tartós mozgás,) igen a baloldali többséghez a jobboldal néhány oly tagja, a ki felismeri, hogy a köztársaság az a kormányforma, mely a honfiakat legkevésbbé bosszantja és nyugtalanitja és valóban szabad. (Zaj jobbról.)

Ha van többség többre, mint a mit mi nyujtunk, vagy kevesebbre, nyilatkozzék; de ha többség akar képződni olyanokból, kik többet, vagy olyanokból, kik kevesebbet akarnak adni, a zavarhoz és tehetetlenséghez jutunk. A képviselőház nyilatkozzék szabadon és világosan; a kabinet csak oly viszonyok között maradhat meg hivatalában, melyek méltóságával egyeznek. (Helyeslés körépről.)

Ezután *Guyot* előadónak kellett volna beszélni, de a zaj oly nagy volt, hogy az elnöknek az ülést félbe kellett szakitania. A szünet multán általános meglepetésre Guyot helyett *Clémenceau* beszélt; erősen megtámadta a kormányt s azt mondta, hogy nem szavazhatja meg a hitelt, mert ez annyit jelentene, hogy önmagát arczul csapja. A kamara megtakaritásokat akar, a miniszterek azonban nem törődnek vele; ez a bürokráczia diadala. A kormány programmja nem változott be s a miniszterelnök által emlitett reformok aem elegendők. Goblet most már a jobboldal felé fordul. (Egy hang jobbról: «A köztársaság vendégségre hivott benünket, de mi visszautasitottuk!» Derültség jobbról.) Mondja meg végre a kormány, hogy mi a politikája. Ha a jobboldallal akar tartani, akkor elveszti a baloldal bizalmát. (Tetszés balról). De ha a baloldallal tart, akkor a jobboldalról bizonyára senki sem fogja követni. (Tetszés).

Goblet védi magát ama szemrehányás ellen, hogy ő a jobboldallal akar haladni. Csak annyit mondott, hogy elfogadja ama jobboldaliak támogatását, a kik önként csatlakoznak a köztársaságiakhoz. Meg nem érdemelt szemrehányás, föltenni róla, hogy a köztársasági programmot föláldozni kész a jobboldal javára. Hisz ismeretes, hogy legnagyobb dicsőségének tartja, hogy ő valósitotta meg Francziaországban a szabadelvü iskolatörvényeket.

Martiniére (jobboldal) ugy vélekedik, hogy a kormányt nem is lehet mérsékelni; hisz fátuma, hogy a radikálisok karjaiba essék. — *Jullien* (radikális) kijelenti, hogy a radikálisok fenntartják programmjokat, de meg akarván menteni az országot miniszteri válságoktól, megszavazták a hitelt. (Gunyos nevetés a jobboldalon.) *Cassagnac* árulásnak tartaná, ha a jobboldal a köztársaságiakkal haladna. (Egy hang jobbról: Saját nevében s ne a jobboldal nevében beszéljen. — Zaj és tetszés.)

Dugué de la *Fauconnerie, Roche* és *Cuneo d'Ornano* dezavuálják Cassagnacot. Bizonyos párt, ugymond, az utolsó, az opportunisták, szivesen látná, ha a kormány megbuknék az ő hozzájárulása nélkül; de ők nem akarják a gesztenyét a tüzből kikaparni.

A szavazás eredménye, mely a kormány javára dőlt el, ismeretes.

Ausztria-Magyarország katonai és politikai viszonyai az angol sajtóban.

Egyik angol folyóirat, a *Fortbrighty Rewiew*, egy idő óta feltünést keltő czikkeket közöl Európa politikai helyzetéről. Aprilisi számában tüzetesebben foglalkozik monarkhiánk politikai és katonai viszonyaival; ide vonatkozó fejtegetéseit a következőkben mutatjuk be:

Erdekes angol szempontból szemügyre vennünk Ausztria-Magyarország katonai erejét Oroszországé mellett, a mennyiben a két hatalom összetüzését ugy tekintik, mint a mi nemsokára bekövetkezik. Nekünk, angoloknak is lehet háborunk Oroszországgal, jó hát megtudnunk, miféle szövetségesre számithatunk Ausztria-Magyarországban. Attól félek, hogy kiviláglik, hogy tévednek azok, a kik azt hiszik, hogy Ausztria-Magyarország magában megállja a sarat Oroszország ellen, valamint tévednek azok is, a kik Oroszországot tulerősnek tartják egy oly háboruban, melyet magával Angolországgal viv. Vizsgálódásaink alapját természetesen az illető államok katonai erejének kimutatására vonatkozó hivatalos adatok képezik. Ez alapon senki sem fogja azt állitani, hogy Ausztria-Magyarország több katonával rendelkeznék mint Oroszország. Sokan abban a nézetben vannak, hogy Oroszország tisztekben szenved hiányt. Ezek felejtik azonban, hogy Oroszország 1878 óta menynyit javitott állapotain. Viszont Ausztria-Magyarországot méltán illeti a vád, hogy nincsenek nagy vezérei, kik bizalmat önthetnének a hadseregbe. Ha már most a hadsereg anyagi viszonyait tekintjük, tudva van, hogy Ausztria-Magyarország alig költ többet valamivel hadseregére, mint Olaszország s talán kevesebbet kétharmadánál annak, a mit Németország költ. Ausztria-Magyarország és Németország együtt mintegy 300 millió forintot költ a hadseregére. Oroszország kiadása nem megy ennyire; ágyukészlete kisebb, azonban gyalogkatonasága mégis több, lovasságának száma pedig határozottan felülmulja a másik két államét együttvéve. Fenn kell tartonom azt, a mit korábban mondtam, bár igyekeztek megczáfolni, hogy Oroszország két vagy háromszor erősebb, mint Ausztria-Magyarország egymagában. Nem szenved kétséget, hogy az orosz haderő roppant területen, szét van szórva; a terület azonban őrzésre nem szorul. s haderejének felét bátran Ausztriára küldheti s mégis lesz elegendő őrsége ugy Lengyelországban, mint a Kaukázusban.

Ausztria-Magyarország, noha az utóbbi hónapok alatt sok pénzt adott ki hadseregére, még mindig nem vette elég figyelembe, hogy mily roppant határszél megvédése vár reá, egy nála erősb hatalom ellenében. Krakó és Przemysl egyátalán nem képesek megvédeni Gácsországot Oroszország ellen. Mint egy kiváló katonai iró, Marga megjegyzi: «Vereség esetén visszavonulhat ugyan az osztrák-magyar haderő a Kárpátok közé, azonban igy a Bécsbe vezető ut fedezet nélkül marad.» Németország pedig alig vállalkozhatnék Bécs fedezésére, mert összeütközés esetén Francziaország nyugton nem marad, mely esetben pedig Németországot a maga baja köti le. Olaszország, egyedül Olaszország védheti meg Bécset, feltéve, hogy Románia semleges marad, Olaszország pedig a védelmi szerepre elszánja magát; megteszi tán déli Tirolországért, melyet jutalmul fog kapni, bármily keserves legyen a császárnak és udvarának, hogy védelmüket Olaszországnál találják.

Az a dualizmus, mely az osztrák-magyar monarkhiában jelenleg érvényben van, sok nehézséggel jár, melyekkel más, mint egy osztrák-magyar államférfi meg nem küzdhet. Cis-Leithániának, mint tudva van, egy reichsrátja és tizenhét tartományi dietája van. A két Ausztria, Stiria, Karinthia és Salzburg nem okoz nehézséget, de annál többet a többi tartományok. A császár valószinüen megkoronáztatja magát cseh királynak, noha nem örömest veendi, hogy ezzel a német nyelv a cseh előtt megint szükebb körre szoruljon, mint ez az oláh és a szláv nyelvekkel a magyarral szemben megtörtént, mikor a magyar államot elismerte s magát magyar királylyá koronáztatta. Kérdés aztán meddig tart a felbomlás e proczesszusa. Ausztria németjeit Isztriában és Dalmácziában ép oly kevéssé szeretik, mint Csehországban s Dalmáczia maga is régi királyság. E területek eredetileg magyar királylyá választásakor jutottak a koronához, mint horvát, szlavon, dalmát háromegy királyság. Megkoronázzák-e «Ferencz Józsefet» Dalmáczia királyának. Legyen-e Dalmácziának külön kormánya, külön hivatalos nyelve, külön törvényhozása? Mi történjék akkor Fiuméval, az ugynevezett magyar kikötővel? Tovább menve, Gácsország is régi királyság, noha egykor Lengyelország kiegészitő részét képezte. Megkoronázzák-e hát a királyt Gácsországban is? Es ha igen, a különálló Gácsország lengyel, ruthen vagy épen zsidó jellegüvé alakuljon? Itt ugyanis a zsidók nemcsak nagy számban vannak, s hatalmasok, de számuk s befolyásuk naprólnapra növekszik. A ruthenek ép oly keservesen panaszolják háttérbeszorittatásukat a lengyelek által, mint panaszolják a horvátok, hogy a magyarok elnyomják őket. A nehézségeknek ezzel nem jutottunk végére. A morvák is számosan vannak s azt követelik, hogy a cseh királysághoz csatolják őket. Bukovina Gácsországhoz kivánkozik, osztrák Szilézia megosztható a csehek, morvák közt egyfelől, s a gácsországi lengyelek, ruthenek és zsidók közt másfelől. Mi történjék Tirollal? Triesztiel? hol az olasz nyelv napról-napra erősbödik! Forduljunk most Trans-Leithaniához, hol a bajok, más formában ugyan, de épen ugy megvannak. Magyarországnak is megvan reichs-tagja, (melyet valami rettenetes magyar néven is emlegetnek) van képviselőháza és főrendiháza, de nincs annyi tartományi dietája, mint van Ausztriának. Szlavóniának és a horvát bánságnak van egy közös dietája, hol a magyarok édes kevés népszerüségnek örvendenek, valamint Erdélynek is megvannak külön helyi jogai, melyeket a magyarok el akarnak nyomni s e miatt sok kellemetlenséget okoznak ugy maguknak, mint az erdélyieknek, mely szászokra és oláhokra oszolva egyaránt gyülöli az uralkodó magyarokat. A bánságot benépesitő horvátok és szlovenek a szláv fajhoz tartoznak, kik hasonlóképp utálják a ma-

---

Algir nem hazája, vérbeli tisztaságát elveszti s elkorcsosul. Az európaiak közt legtöbb a franczia, aztán következik a spanyol, olasz és német.

A mi Algeria iparát illeti, abban most különösen az alfaipar kezd rendkivül fontosságra emelkedni. Ezt az alfaipart tanulmányozta dr. Szabó József, a tudományegyetemen a geologia és ásványtan tanára, s erről érdekes felolvasást tartott a földrajzi társaságban, mely a közlemények legközelebbi füzetében fog megjelenni.

A társadalmi életet az európaiak közt Algeriában s az arab családi életet igen szépen ismertette 1886. év folyamán a magyar Bary Sándor az «Egyetértés»-ben és a «Fővárosi Lapok»-ban. Bary a párisi jogi fakultáson nehány arab joghallgatóval ismerkedett meg. Ezek közül az egyik meghivta Algirba. Az arab családi és társadalmi életet a fanatizmus jellemzi. Az arab Algirban gyülöli a francziát, ha Párisban tanult, a gyülölethez még megvetés is járul, s megátalkodottabb ellensége a franczia kulturának, mint az, ki egész életét a sivatagban tölti. Az arab mindenben a valláshoz ragaszkodik, életét a korán teljesen előirja. Az európai társadalom Algirban szintén kifejlett, az emberek mértéke a hősiesség, a mit e veszélyes országban tanusitanak. A rangkórság még ismeretlen. A nők szenvedélyesek, forrón szeretnek, de végtelenül is tudnak gyülölni. A vér az erekben lázasan pezseg, a szivben az érzelmek erősen hullámzanak, a kedélyilágra minden jelenség érzékenyen hat, ez az, mi Algir európai nőit jellemzi.

Algirtól keletre fekszik Tunisz, melyről a 60-as évek folyamán Forray adott ki egy diszmüvet.

Tunisztól keletre áttérhetünk Tripoliszra. Az egyik magyar ember, ki Tripoliszt meglátogatta Csillagh Lipót volt, ki mint rajzoló csatlakozott a Rohlfs expedicziójához, de utközben elvált a hires német kutatótól s egyedül folytatta utját, azonban csak Ghatig jutott, hol a nagy fáradalmaktól megbetegedett és kénytelen volt visszafordulni. Tripoliszt még elérte, de ott 1880-dik év október 31-dikén meghalt, a katholikus temetőben temették el az európai telep nagy részvéte mellett. Egy levelet közlött a Földr. Közl.-ben.

Beksics Gusztáv az afrikai partokat 1886-ban látogatta meg s utazását több tárczában irta le a «Nemzet»-ben. Fontos része az ő utleirásának az, melyben az osztrák-magyar kereskedelemről szól Afrika éjszaki partjain. Mig azelőtt Algir és Tunisz kereskedelme az angol Malta kezében volt, addig most azt az olaszok és francziák tartják kezükben; Malta e gazdasági pusztulásából mi is vonhatnánk hasznot, ha lefoglalnók Eszak-Afrikának még meg nem szállott területét az osztrák-magyar kereskedelem számára; Tripoliszban, Minnesotában, Bengaziban, Desnában még lehetne piaczokat szerezni. Beksics Gusztávnak ezekben nagyon igaza van s ma egy év mulva be kell vallanunk, hogy e téren eddig vajmi kevés történt.

És ezzel eljutottunk Egyiptomba «a sivatagok közt folyó Nilus partjaihoz, a pyramisok honába, abba a keskeny, termékeny völgybe, melynek viruló élete alatt meghalt világok vannak eltemetve, a magok titkaikkal, egy csodaszerü élet romjaival, abba az Egyiptomba, hol a történet, tudomány és müvészet kezdődött, mely a történelem szinpadján mindig előtérben állott, mely varázshatalommal vonzá Nagy Sándor után Czezart, a czaezarok után a kalifákat, a kalifák után Napoleont; a hol utolsó menedékét találta a görög szellem, a hol a czivilizáczió apostolaivá emelkedtek Arábia beduinjai, a honnan áthozták a barbarizmusba sülyedt Európába a már-már haldokló antik tudományokat és bölcseletet.

Ez azon általános jellemzés, mit most Egyiptomról adhatunk s az utazók felsorolásánál mindössze is csak nehány kép bemutatására szoritkozhatunk, mely magán viseli a keleti élet bélyegét és jellemzi e földet és lakóját. Egyiptom az az ország, melyet legtöbb magyar felkeresett.

A Szuez-csatorna megnyitása alkalmából ő felsége Ferencz József járt itt; kiséretében volt az ismert szellemes iró, ki ez utazást egy kötetben le is irta. Ez volt egyszersmind az első magyar expediczió Egyiptomba. — 1870-ben ment ki báró Pongrácz Egyiptomba, ki két kötetes munkájában rendkivül szellemesen ismerteti a keleti élet és az iszlám ez egyik góczpontját. Az Asbóth János ujabb keletü könyve a Zaharától Arabáig szintén sok érdekes képet varázsol elénk. Érdekesen ismerteti a koptokat, mely Egyiptom egyik legsajátosabb népeleme.

Tudvalevőleg a gróf Széchenyi keleti expedicziója szintén átment Egyiptomon.

Kairóban jelenleg egy nagy tiszteletben álló nemzetközi törvényszék müködik, melynek tagjai között egy derék magyar közjegyző, dr. Grubiczy László is szerepel. Egyiptomban szerzett benyomásait a «Budapesti Hirlap» 1886. márcziusi számaiban közlötte. Két mohamedán lakodalmon is vett részt s leirta ezeket is.

Nem annyira az utazásokra, mint inkább a bejárt vidékekről adott tudósitásokra fektetve a fősulyt, meg kell emlitenünk Csoma Józsefnek Hosszufalusy Gyula honvédfőhadnagy társaságában tett egyiptomi utját; az utról Hosszufalusy leveléből értesülünk, mely a «Magyarország és a Nagyvilág» 1880. évi 4. számában jelent meg. A két utazó 1879 nov. 14-én indult el Triesztből és hat napi viharos ut után ért el Alexandriába. Ottani tartózkodásuk főczélja volt a város müemlékeinek megtekintése; meglátogatták a katakombákat, Pompejus 73 láb magas és 8 láb átmérőjü oszlopát, a Kleopátra tüjét, mely azóta Angliába szállittatott és a Mahmud csatornát, mely nagyszerü vizépitményen 250 ezer ember dolgozott és 20 ezer vérezett el.

Meg kell emlitenünk, hogy tudósaink közül is több járt vagy utazott át Egyiptomon, de minthogy ezek legalább a mi tudomásunkkal az általok bejárt vidékek ismertetésében nem müködtek közre, itt csak neveik felemlitésével kell beérnünk. Ezek dr. Goldzieher és dr. Hatala egyetemi tanárok, kik az arab nyelvet és az iszlamot tanulmányozták itt, továbbá Xantus János, a magyar nemzeti muzeum természetrajzi osztályának könyvtárőre; jelenleg pedig ott időzik az akadémia titkára, Fraknói Vilmos.

Egyiptom egyik nevezetes irói látogatója Rudolf trónörökös volt, s bár nagyszerü müve magyar nyelven csak forditásban jelent meg, mégis bátran és büszkén számithatjuk őt a magyar utazók közé. Ő beutazta az egész Egyiptomot, s utjának legdélibb pontját a Nilus első vizeséseinél Assuannal érte el.

A Nilus völgyében tovább utazva Assuantól délre elhagyjuk Egyiptom földjét s azon tul már az egyiptomi Szudán területén járunk. Ezen keresztül visz az ut Közép-Afrikába. Ezen az uton is járt egy magyar ember, még pedig egy magyar nő, a hires angol utazónak, White Baker Sámuelnek derék és hü neje. Baker Sámuel korábbi utazásaiban tömérdek tájat járt be Közép-Afrikában, melyeket virágzóknak, a természettől gazdagon megáldottaknak talált; rendezett társadalomnak azonban nyoma sem volt, mindenki azt tehette, a mit akart s folyt a rabszolgakereskedés szabadon. Baker legalábbis 50 ezerre tette azok számát, a kiket a lelketlenek évenkint elhurczoltak, rabszolgáknak eladtak s falvait elhamvasztották. Bakert az alkirály pasa czimmel és élet-halál fölötti teljhatalommal, mely 1869. apr. 1-től 4 évre szólt, küldte ki a visszaélések elnyomására. A vezért ez utjában magyar neje is elkisérte s vagy 1650 katona. Gyülekező helyük Karthum volt. 1870 febr. 8-án indult el az expediczió, de már kezdetben is nagy akadályokkal találkozott. A fehér Nilus itt csak kevés helyen hajózható, mert a buja vizi növényzet ugy ellepi egész medrét s száz meg száz sekélymedrü ágra szakadoz, melyben még a könnyü bárkának sem lehet járnia. Sok helyütt karddal, baltával, ásóval kellett a jármüveknek utat vágni, miközben a legénység derékig állt vizben. Ez pedig nem volt kellemes mulatság, mert százával leskelődtek a krokodilusok és vizilovak s jaj volt annak, a kit egy ily szörnyeteg a fogai közé kaphatott. Pedig ez is megtörtént nem egyszer.

A természeti akadályoknál és állati ellenségeknél azonban sokkal nagyobb veszedelem várta az expedicziót, mikor a benszülöttek támadtak ellene. Baker 1871. április 15-ikén érkezett Gondokoroba, melyet egykor az osztrák hittérítő vallalat itt tartózkodása alatt virágzó teleppé emelt s melyet Baker a khedive nevéről Izmailiának nevezett el. Most el volt pusztitva az egész város, még tégláit is széthordták a szerecsenek, hogy azokat porrá törve s olajjal keverve, arczuk befestésére használják. A csinos tanyák szét voltak rombolva, lakóik meggyilkolva vagy rabszolgákul elhurczolva, a kegyetlen barik által.

Baker nem tudván megegyezni a barikkal, elfoglalta azoknak egy másik néger törzs, a loquiák által elpusztitott országát, tábortanya épitéséhez fogott s a földet is müvelni kezdé, minden kunyhó mellé csinos kis kertet állitván. Pár hónap mulva gyönyörüen hullámzott az itt páratlan bujasággal növő zöld vetés. A barik irigy szemmel nézték ezt az állapotot, eleinte csak arra szoritkoztak, hogy semmit sem adtak el Bakernek, hogy őt és csapatát kiéheztessék; később azonban már nyilt ellenségeskedésben törtek ki s éj idején többször megtámadták a táborhelyet. Baker a háborut erélylyel folytatta, de mialatt ő szerte aratta a diadalokat, a főhadiszálláson saját emberei árulták el s ennek folytán serege hatodfélszáz emberre apadt. Ő azonban nem csüggedett, Izmailiát megerősitette, élelmi szerekkel bőven ellátta, s délfele mégis megindult legnagyobb ellensége Abu Szaid, az «Agad és társai» czimü rabszolgakereskedő czég vezetője ellen. E kitanult gonosztevő minden törzset fellázitott Baker ellen, amit annál könnyebben tehetett, mert Bakernek még saját tisztjei is ellene voltak a rabszolgakereskedés eltörlésének. Bakernek összes kisérete csak 212 katonából állott már, felét ennek is Fatiloban hagyta s ugy ment Unyoro tartományba, hol mindenütt ellenségesen fogadták s egy faluban megkisérlették egész seregével megmérgezni. — Baker Fatilóban erődöt épitvén, a déli törzseket meghódoltatta s az expediczió egy részével visszautazott, honnan a szerencsétlen kimulásáról ismeres Gordon pasát nevezték ki utódjának.

Hü magyar neje ezt a terhet és veszélyes expedicziót is megtette vele. «Hiába kértem — irja Baker ezt az expedicziót tárgyaló «Ismailia» czimü könyvében — hogy maradjon Kairoban. Nemének állhatatosságával és önfeláldozásával ragaszkodott abbeli szándokához, hogy a nehéz megpróbáltatások idején zem maradjon el tőlem. Ellenvetéseimre Ruth szavaival felelt: «Az a föld lásson engem is meghalni, a hol te meghalsz, ott akarok a sirban pihenni, a hol te pihenni fogsz; bárhova mégy, veled megyek.» — Pedig Baker Sámuelné az expediczió nehéz és megpróbáltatásokban gazdag sorsában teljesen osztozott s mikor Baker betegen feküdt, karddal kezében ő maga vezérelte csatára embereit. Bakert és magyar nejét az expediczió visszatérte után az angol királyné kihallgatáson fogadta s mikor ezek eltávoztak, a királyné egy jelenvolt magyar tudósunknak azt mondta: «Ez egy igazi nő!» Mi magyarok büszkék lehetünk reá.

Ránk magyarokra nevezetes, bár kevésbbé figyelembe vett jelenség volt az, midőn 1880-ban Londonban egy magyar mérnök adott ki egy angol munkát a «Szudán kordováni és darfuri területéről. A munka szerzője Solymos, angolul Falkonberg, ki egy mérnöki karral utazott. Az expediczió Dongolától kiindulva két ágra szakadt, az egyik Sotahlon keresztül Karthumba, a másik ugyancsak Sotahlon keresztül Darfur fővárosáig El Faserig hatolt, hová 1874-ig európai ember nem tudott eljutni. Az egyiptomi Szudán Darfurral együtt körülbelül hatszor akkora mint Magyarország, lakosainak száma azonban alig tiz millió. E vidék legnagyobb része egészen kopár és viztelen. Nem is csoda, hogy a vidék ily néptelen. A müvelhető föld igen kevés, a népet a rabszolgakereskedők sokat sanyargatják, a terület közlekedési utai rosszak, a Nilus hajózhatatlan, mert Karthumtól Assuánig hat nagyobb s husz kisebb vizesés zuhog alá, a tengerpart felé való közlekedést pedig az ellenséges abesszíniaiak veszélyeztetik. A népesség legnagyobb része nem néger, de nem is tiszta arab, hanem keverék. A négerek többnyire rabszolgák, a földmivesosztály nubiai, az a sötét barna szinü és szemü, göndör haju, (de soha sem gyapjas, mint a néger) emberfaj, melyből nehányat pár év előtt a budapesti állatkertben is bemutattak. A városok lakói, a kereskedők már többnyire arabok, vagy legalább is arab keverékek.

A Nilus forrásvidékeinek és vizválasztóinak kutatása által hiressé vált Schuver Juan Maria Afrikautazó kisérője egy Nagy nevezetü magyar ember volt, kiről azonban Schuver legyilkoltatása óta eddig semmi ujabb hirt nem adhatunk. Mind ezen a vidékeken keresztül hatolva, még tovább jutott a mult évben a kairói osztrák-magyar konzulátus egy tagja, Rakovszky, ki magyar ember s jelenleg Pozsonyban él. Ő egész Zanzibarig jutott a szárazföldön s jelenleg igen érdekes felolvasáson dolgozik a bécsi földrajzi társaság meghivására. Bécsben tisztelik a magyar utazókat, mi alig tudunk róluk.

Ily módon eljutottunk a zanzibari partvidékre. Itt járt vadászati czélokból Kégl István, de nehéz betegségbe esvén, hazájába visszatért. Eddigi utazásáról nem adott ki leirást.

Jelenleg a zanzibári partokon tartózkodik gróf Teleki Samu; az ő utazásáról a napi sajtó eddig oly sok ellentétes dolgot beszélt, hogy itt helyén valónak gondoljuk a való tényállást előadni. Gróf Teleki Samu Anglián keresztül Alexandriába utazott s itt egy nagy expedicziót szerelt fel, a melylyel Zanzibárba ment azzal a czéllal, hogy Stanleyt bevárva, azzal egyesüljön, együtt menjenek a szárazföldön keresztül a szudáni felkelés által körülzárt Emin beyt (Dr. Schnitzler) felkeresni és kiszabaditani. Stanley azonban utitervét megváltoztatta s nem Zanzibárból a szárazföldön át, hanam a Kongón felfelé hajózva, akarta Emin beyt felkutatni. A két utazó terve meg nem egyezvén, gróf Teleki a zanzibári partokon maradt, Stanley pedig a Kongón felfelé hajózva a belföldre hatolt. Teleki müködéséről, czéljairól az utóbbi időkben semmi tudósitás nem érkezett.

1885-ben egy alacsony, szakállas, barna, durva darócz-kámzsába öltözött barát járta be a vidéki városokat és megfordult Budapesten is, hogy kéregessen szerzetének. Eleinte csalónak gondoltam, de alaposan kikérdezve, meggyőződtem szavai igazságáról. A barát a legszigorubb s a karthausival rokon trappista szerzetnek tagja s Frater József a neve. 1880-ban egy 30 trappistából álló csapat Boszniából Dél-Afrikába vonult a zulu-kafferek megtéritésére. Ezekhez csatlakozott a magyar József barát is és része volt a zulu-kaffer téritők első telepének megalapitásában. Először Port-Elisabethnél kötöttek ki, de ott igen terméketlen földre akadtak és hónapokon át kaktusznál egyebet nem ettek, (hust enni a rend szabályai tiltják); vizük sem volt. Fölebb vonultak tehát, és jelenleg munkás kezük Port Natal vidékét virágzásnak inditja, bár a majmok és egyébb állatok elől alig tudják megvédeni csekély terményüket. A kafferek nem igen bántják őket, sőt már vagy 40-en tanitványaiknak szegődtek. Különben az angol lovas katonaság védelmezi a missziónáriusokat a vadak ellen.

Transvaalban járt egy magyar ember, Tajti János, ki ott hosszabb ideig tartózkodott, de utazásának semmi irodalmi becse nem maradt. Ő ott vendéglőt és

gyarságot. Horvátországnak van ugyan Budapesten képviselete, de panaszolja, hogy nem hallgatják meg s e horvátok részleges nemzeti közigazgatásukkal, melynek exekutivája hiányzik, arra törekesznek, hogy ezt megnyerjék s hogy Dalmáczia és Fiume hozzájuk csatoltassék. Magyarországban van két millió német és zsidó, közel három millió oláh — bár a magyarok csak harmadfél milliót vallanak be — s öt-hat millió magyar és szláv. Nem szükséges szaporitani a nehézségeket, melyekkel az osztrák-magyar monarchia küzd; elég sok az igy is. Kálnoky gróf valóban ügyes ember; ösmeri az állam viszonyait s embereit; senki sem ösmeri nála jobban ama mesterséges viszonyokat, melyekből az osztrák-magyar monarchia áll.

A közös hadsereget és tengerészetet a *delegáczió* ellenőrzi. E testület 120 tagból áll, a kik közül 60-at az osztrák, 60-at a magyar parlament választ; e delegátusok tartják kezükben a monarchia hatalmát. A magyar delegátusok összesen hat millió embert képviselnek, vagyis saját országuk 38%-át; hasonló az eset Cis-Leithániában is. A dualisztikus monarkhiát nyilván két minoritás kormányozza. A magyarok rendesen nagyobbitják a magyarság számát, mely kétségkivül növekvőben van; az osztrákok szintén nagyobbitják a németjeik számát.

Mindezeket szemügyre véve, nem lehet tagadni, hogy ezek az állapotok mesterségesek s hogy soká bajos lesz föntartani. «Nagyon nehéz osztrák hazafinak lenni, — mondta a minap nekem egy kiváló osztrák államférfi, — mert itt soha sem tudja az ember, hogy melyik fajhoz, melyik valláshoz, melyik nyelvhez, melyik elvhez csatlakozzék?»

A *Times* mai egyik vezérczikkében a fenti közleményről szólva azt mondja, hogy irója nem vette eléggé figyelembe az orosz hadsereg gyöngeségét. A czikket mindamellett rendkivül érdekesnek tartja, a mennyiben minden angolra nézve fontos megismerni Ausztria-Magyarország erejét, gyöngeségét és szerepét Kelet ügyeiben.

Figyelmeztetjük és kérjük tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetésük m. hó végével lejárt, hogy ujabb megrendeléseiket mielőbb megtenni méltóztassanak.

Lapunk előfizetési ára:

egy hóra	1 frt 80 kr.	hat hóra	10 frt
két hóra	3 frt 60 kr.	egész évre	20 frt
három hóra . .	5 frt — kr.		

Lapunk *mindennap*, tehát hétfőn és ünnepek után következő napokon is megjelen.

T. előfizetőink abban a kedvezményben részesülnek, hogy az «Ország-Világ» czimü, legdiszesebb képes hetilapot 10 frt helyett 8 frtért, félévre 4 frtért, negyedévre 2 frtért kapják.

Az előfizető nevének, czimének, lakhelyének s az utolsó postának tisztán olvashatólag kiirását kérjük, hogy a lap szétküldésében hiba ne történjék.

Előfizetést a hó bármely napjától elfogadunk.

Régi előfizetőink legczélszerübben cselekszenek, ha czimszalagjukat a posta-utalvány szélére ragasztva beküldik a kiadó-hivatalnak.

Az esetre, ha t. előfizetőink az előfizetési határidő lejárta előtt lakást változtatnak, az uj czim mellett a régit is kérjük velünk pontosan tudatni, mi által minden zavar vagy félreértés sokkal könnyebben elkerülhető.

Az előfizetési pénzek és posta-utalványok Budapestre az „Egyetértés“ kiadó-hivatalába (kecskeméti-utcza 6. szám alá) küldendők.

Az „Egyetértés“ kiadó-hivatala.

UJDONSÁGOK.

— márcz. 31.

— *Személyi hirek.* *Ferdinánd* főherczeg, a toscanai nagyherczeg és *Alice* főherczegné Fiuméból Salzburgba érkeztek. — *Vilmos* főherczeg tegnap Laibachban járt, hol csapatszemlét tartott. — *Henrik* porosz herczeg és Iréne hesszeni herczegnő esküvője a jövő télen lesz. — *Paget* bécsi angol nagykövet tegnap látogatóban volt Kálnoky gróf külügyminiszternél. — *Sztojlov* bolgár igazságügyminiszter Szófiából Bécsbe érkezett. — *Acerian* konstantinápolyi patriarkha, ki a szultán ajándékát vitte a pápának, Rómából Bécsbe érkezett. — *Norfolk* herczegné, mint Londonból irják, sulyosan megbetegedett. — *A király* ápril 2-án jelen lesz a bécsi müesarnok tavaszi ünnepélyes megnyitásán. — *Mihálovics* József biboros-érsek Bécsbe utazott. — *Vanutelli* bécsi nuncziusnak vasárnap délelőtt a hofburg Kápolnájában ünnepélyesen nyujtják át a biretumot. — *Andrássy* Gyula gróf tegnap Bécsből a fővárosba érkezett. — *A király* a Holub segélygyüjtő bizottság elnökének a nevezett czélra 5000 forintot küldött. — *Rósa* Lajos kir. tanácsos, a kereskedelmi bank elnöke ma ülte meg 80-ik születésnapját, mely alkalomból a kereskedelmi bank, — a budapesti gőzmalom igazgatósága melegen üdvözölték. — *Festetich* Mária grófné a királyné ő felségének udvarhölgye ma látogatást tett Szabó Alajos rákospalotai nevelő intézetében.

— **A román királyi pár** bukaresti utjában ma délben ment át Budapesten. Bécsből, a hol három napon át időztek, az osztrák-magyar államvasut expressz-vonatán reggel indultak el. Mint Bécsből táviratozzák királyunk vendégeit kikisérte a pályaudvarra és ott barátságos módon bucsuzott el tőlük. Károly, román király ismételten köszönetet mondott királyunknak a kitüntető fogadásért és azt a reményét fejezte ki, talán még lesz alkalma királyi barátját román földön üdvözölni. A két uralkodó ismételten kezet szoritott. Királyunk Erzsébet román királynét a vasuti kocsiig kisérte és ott a bucsuzásnál megcsókolta a felséges asszony kezét. A távozó királyi pár üdvözletére, a román követség tagjai és a vámszerződés ügyében Bécsben időző román küldöttek, továbbá a Károly király mellé rendelt osztrák és magyar tisztek is megjelentek a pályaudvaron. *Budapestre* a román királyi pár ma délutáni 1 óra 40 perczkor érkezett meg. Az osztrák-magyar államvasut pályaudvarán nagyszámu, diszes közönség gyült egybe. A királyi pár fogadására megjelentek: *Farra* Sándor budapesti román főkonzul, nejével, szül. Hagiadi Anna asszonynyal, a román konzulátus hivatalnokai; az osztrák-magyar államvasut részéről: *Hieronymi* Károly, magyarországi vezérigazgató, Hübner Gusztáv főfelügyelő, Littmann állomásfőnök és több fő-tisztviselő, a rendőrség részéről pedig *Pekáry* József főkapitányhelyettes. A közönség az udvari váróterem előtt, a szőnyegekkel diszitett perronon állt sorban. Az expressz-vonat, melyet *Leitner* és *Sztrehr* felügyelők, továbbá *Lőwinger* fütőházi főnök vezettek, pontban 1 óra 40 perczkor robogott be a pályaudvarra. A királyi párnak két udvari szalon-kocsi, egy háló- és egy ebédlő-kocsi állott rendelkezésére. Megérkezéskor a királyi pár az ebédlő-kocsiból átment a szalon-kocsiba, melynek ablakaiból egész halom pompás virág-bokréta látszott. Mikor a vonat megállt, kinyilt a kocsi ajtaja és Farra főkonzul felszállva a kocsiba, üdvözölte a királyi párt, mely tizenöt perczre terjedő itt tartózkodása alatt a vonatot nem hagyta el. Károly király barátságosan kezet szoritott a főkonzullal és néhány perczig beszélgetett vele, mialatt a királyi pár kisérete, közte *Barozzi* tábornok és *Robescu* ezredes kiszállva, szivesen üdvözölte a konzulátus tisztviselőit és a budapesti romániai kolonia néhány előkelő tagját. Károly király majd *Hieronymi* Károlyt az osztrák-magyar államvasutak igazgatósági elnökét kérette magához, kivel a szükre kiszabott tartózkodási idő alatt néhány percznyi barátságos társalgást folytatott. Farra asszony is felszállt a kocsiba és néhány hódoló szó kiséretében pompás, fehér selyemszalaggal átkötött rózsabokrétát nyujtott át Erzsébet királynénak, a ki barna bársonyruhát és ugyanolyan szinü tollakkal diszitett kis franczia kalapot viselt. A főkonzul bemutatta a királynak a konzulátus tisztviselőit, a kikkel Károly király élénk társalgást folytatott a szalonkocsi nyilt ajtajában, mig a királyné a kocsiban beszélgetett Farra asszonynyal. A tizenöt perczyi idő elteltével a királyi pár elbucsuzott Farra asszonytól, Hieronimy Károly igazgatótól és az üdvözlésükre megjelent uraktól. Károly király az ajtó ablakánál állva, kalapját megemelve köszönte meg a közönség bucsuüdvözletét, Erzsébet királyné pedig barátságos főhajtással vett bucsut a tisztelgőktől. A vonatot, mely holnap délelőtt 9 óra 15 perczkor érkezik Bukarestbe, Temesvárig *Mössmer* felügyelő, onnan pedig Orsováig *Schönfeld* felügyelő vezeti.

— **A nagyhét.** A kereszténység magasztos ünnepeinek közeledtével a fővárosi templomokban már megállapitották a nagyheti ájtatosságok sorrendjét. Az *erzsébetvárosi plébánia* templomban az istenitiszteletek a következő sorrenddel tartatnak: *Virágvasárnapon* 9½ órakor, a pálmaszentelés után ünnepies körmenet; utána főmise. E napon a szentbeszédek elmaradnak. Délután 3½ órakor böjti szentbeszéd lesz, utána litánia, szentségkitétel nélkül. *Zöldcsütörtökön* reggel 9-kor ünnepies szent mise, a mely alatt a papság és hivek áldoznak; mise után az oltárok ékeiktől megfosztatnak s az *egyház mély gyásza kezdődik. Nagypénteken* a szertartások kezdete reggel 9-kor lesz; ezek után Jézus Krisztus sirba tétetik s következik a gyászbeszéd Jézus haláláról. E napon könyöradományok gyüjtetnek a jeruzsálemi szent sir őrei számára. Szentségbetétel 7 órakor. *Nagyszombatan* reggeli 8 órakor történik az ujtüz, tömjéngerezdek, husvéti gyertya és keresztelőviz megáldása s a mindenszentek litániának eléneklése után következik az ünnepies mise, a melyben *Gloriara* a harangok ismét megkondulnak, az ünnepies föltámadás este 6 órakor lesz. *Husvétvasárnap* reggel 7 órakor csendes szent mise, a mely után a husvéti bárány, kenyér s egyéb ételnemüek megáldatnak; 8 órakor áldásos mise magyar énekkel, utána a német szentbeszéd, 9½ órakor magyar szentbeszéd, 10 órakor ünnepies zenés mise, végre 11 órakor csendes mise; délután 4 órakor litánia kettős áldással. Husvéthétfőn az istenitisztelet ép ugy lesz megtartva, mint vasárnap.

— **Az angol királynő balesete.** Párisból táviratozzák nekünk mai kelettel: A vasuti vonatnak, melylyel Viktória angol királynő ma Cannesba utazott. Larocheban félbe kellett szakitani utját, mert az egyik szalonkocsi tengelye meggyuladt. Párisból azonnal másik szalonkocsit küldött Larocheba Viktoria királynő számára.

— **A hadsereg köréből.** *A hadsereg rendeleti lapjanak* ma megjelent száma, mint Bécsből távirják, jelenti, hogy Woinovich vezérőrnagy a 3. hegyi dandár parancsnoka és Nemecsics József vezérőrnagy az 1. sz. hegyi dandár parancsnoka, mostani szolgálattételükben kölcsönösen helyet cserélnek; jelenti továbbá, hogy Wenz József ezredes a 76. sz. gyalogezredben és Milkowszki Emil alezredes az 57. gy.-ezredben a nyagállományba vétettek át.

— **Népfelkelés.** *A népfölkelő gyalogsági tiszti tanfolyamokra* a tanács a Károlyi-utczai, lipót-téri, wesselényi-utczai, lovag-utczai, bakács-téri iskolák s a Jozefinum tornatermeit engedte át. E helyiségekben az előadások ápril 12-től május 2-ig tartatnak.

— **Porosz katonai küldöttség Bécsben.** Bécsből irják: A három tagból álló porosz katonai küldöttség, mely azért jött Bécsbe, hogy bemutassa királyunknak a porosz csapatok uj felszerelését, ma délelőtt tette tisztelétét az uralkodónál. A király igen barátságosan fogadta Beaulieu kapitányt, azután megnézte a katonai felszerelést, melyben a küldöttség másik két tagja, Dolff altiszt és Schmidt őrvezető megjelent és igen elismerőleg nyilatkozott arról. A két porosz granátos, hatalmas termetü legények, a király kivánságára leoldották a felszerelést, azután ujra fölvették. A küldöttség háromnegyed óra hosszat időzött a királynál, s tőle Albrecht főherczeghez, majd Hohenlohe herczeg főudvarmesterhez ment, kiknek a felszerelést szintén bemutatta. — A küldöttség ma délelőtt Noll százados és Nather gyalog-testőr kiséretében a hadügyminiszteriumba mentek, hogy ott *Bylandt-Rheidt* gróf közös hadügyminiszternek az uj könnyü gyalogsági fölszerelésben magát bemutassa. A közös hadügyminiszteriumból a főparancsnoksági épületbe hajtottak a küldöttek, a hol *Bauer* báró táborszernagy hadtestparancsnok fogadta őket. Mindkét tábornok behatóan megszemlélte az uj fölszerelést s annak gyakorlati értékéről igen kedvezőleg nyilatkoztak.

— **Egy nemes emberbarát halála.** A most letelt hó 24-én a «Lusitania» nevü gőzösön Port-Said felé való utja közben érte a halál Strangford grófnőt, kiben Anglia egyik legnemesebb philantropját vesztette el. Lady Strangford legifjabb leánya volt Francis Beaufort tengernagynak. — Atyjának 1857-ben bekövetkezett halála után nővérével nagy utazásokat tett a keleten s ennek az eredménye volt egy 1860-ban «Egyptian Sepulchres and Syrian Shrines» czimü két kötetes mü, mely azóta már több kiadást ért. — 1862-ben a fiatal irónő férjhez ment Strangford gróf hires orientalistához, kinek 1869-ben történt elhalása után teljesen philantropicus tevékenységnek szentelte életét. Ő alapitotta a betegápolókat képző intézetet. 1876-ben a bolgárok kegyetlenségeinek áldozatait ápolta és 1877-ben az orosz-török háboru kitörésekor egy alapot létesitett, a török sebesültek számára. Ebben a háboruba Lady Strangford orosz fogságba esett. Az ekkor kiállott fáradalmak, nélkülözések teljesen megrenditették egészségét. Utolsó ténye volt Kairóban a Viktória kórház alapitása, beteg és sebesült katonák számára.

— **A kis királyfi fehérnemüi.** Lisszabonból irják: A kis beïrai herczeget, a portugáli trónörökös és a párisi gróf leányának, Braganza herczegnőjének ujszülött fiát, két nagyanyja pompás fehérnemükkel ajándékozta meg. Portugál királynőjének ajándéka pompás ruhákból, egy brüsszeli csipkékből készült felöltőből, melyet már legidősebb fia is viselt a keresztelésnél, továbbá egy fátyolból, melybe a braganzai ház czimere van himezve és több bölcsőfüggönyből áll. A kis herczegnek ugyanis öt bölcsője van. Az egyik, a hivatalos bölcső, királyi koronával van diszitve, a második, mely renaissance-stylben készült, hatezer frankba került, a harmadik bölcsővel, mely egészen elefántcsontból készült, a portoi hölgyek ajándékozták meg a kis herczeget. Az ingek, harisnyák selyemből készültek. A kis főkötőknek, melyek strucztollakkal vannak diszitve, diadém-alakjuk van. A párisi grófnő egyébb pompás és közönséges használatra szánt fehérnemüt ajándékozott unokájának, a vánkosokat pedig, melyek valóságos remekmüvek, a kis herczeg anyjának párisi barátnői készitették.

— **Kitüntetett magyar könyv.** Asbóth János külügyminiszteri osztálytanácsos a mult hétfői kihallgatáson ő felségének átnyujtotta «Bosznia és a Herczegovina» czimü munkájának imént megjelent második kötetét. A király ezuttal is nagy elismeréssel nyilatkozott a müről s kijelentette, hogy annak megirásával Asbóth nagy érdemet szerzett. Ő felsége egyuttal — mint értesülünk — elrendelte, hogy a munkát a családi hitbizományi könyvtárba vegyék föl.

— **A csillagos ég fotografiája.** A párisi csillagvizsgáló intézet igazgatójának, Moucheznek, inditványára közelebb egy nemzetközi bizottság ül össze Párisban abból a czélból, hogy intézkedéseket tegyen a csillagos ég fénykép-térképének megkészitése érdekében. A párisi csillagvizsgáló két érdemes munkásának, a Henri testvéreknek ég-fényképei bebizonyitották, hogy e fényképek mily segitségére vannak az asztronómiai tanulmányoknak, nem csupán a csillagok történetére nézve, hanem az összehasonlitás szempontjából, az égbolt ugyanazon tája időnkinti különböző képe közt. Nagy könnyebbséget szolgáltatnak ezentul a nevezett fényképek az ujabb bolygók fölfedezésénél. De ha ez uton a lehető legtöbb hasznot akarnók elérni, meg kell szaporitani a csillagos ég fényképezésével foglalkozó szakértők számát, ki kell számukra jelölni a feladatokat, ellátni őket megtelelő eszközökkel, eljárásuknak módszerét meg kell állapitani, egyszóval egyöntetü munkát szükséges megvalósitani. E lesz már a feladata a nevezett nemzetközi csillagászati értekezletnek, melyhez a meghivásokat valamennyi ország tudósaihoz ki is bocsátották már a párisi csillagászok.

— **Botrány a franczia képviselőházban.** Párisból irják: «A képviselőház tegnapi ülésének kezdete előtt a ház folyósóján botrányos jelenetet idézett elő két képviselő, a mennyiben egymást tettleg bántalmazták. A Casimir-Perier teremben ugyanis egy csoport képviselő élénk beszélgetést folytatott a póthitel küszöbön álló tárgyalásáról; a vitatkozók közt ott volt Douville-Mailleten radikális képviselő is, kinek szokása igen nagy hangon beszélni és drasztikus kifejezéseket használni. Douville gróf igen éles nyilatkozatokat tett azokról, kik a póthitelt meg akarják szavazni, de a mint észrevette, hogy nézete nem talál helyeslésre, visszaakart vonulni — Sans-Leroy képviselő azonban hevesen felkapta a beszélgetés fonalát, mire Douville oda vágta neki: «Uram, önnel én nem beszélek!» — «En az azonban beszélek önnnel» — felelé Leroy. — «En megtiltom önnek» — felelé erre Douville gróf — «hogy velem beszéljen!» — «On gazember!» kiáltá oda Sans-Lerey. — Erre Douville gróf megfordult és *arczul ütötte* Sans-Leroyt; ki az ütést nyomban visszaadta. Erre mindketten megnevezték segédeiket. A dolognak azonban a ház teljes ülésében még volt utójátéka. Az elnök ugyanis felolvasta a három háznagynak levelét, melyben értesitik őt az előbb elmondott esetről. Az elnök ezután felolvasta a házszabályok 124-ik szakaszát, melynek értelmében Douvellenek el kell hagynia a házat. — Douville erre elmondta, hogy Sans-Leroy képviselő ismételt felszólitások után sem hagyott neki békét, s akkor sértette meg őt, mikor már távozni akart. Ennek következtében érintette meg azután arczát; s kijelenti, hogy ő a ház méltósága iránti tekintetből sem cselekedhetett másképp (Nyugtalanság). Az elnök erre felszólitá Douvillet, hogy távozzék és kijelenté, hogy mivel az eset nem a házban magában történt, és Douvillet tetten érték, az ügyet a főügyészséghez fogják áttenni. Douville erre eltávozott. Mihelyt a főügyész a törvényes vizsgálatot befejezi, Douville-Maillefen gróf kiadása iránt kérvényt fog intézni a képviselőházhoz. E kérelemnek, valószinüleg, vita nélkül helyt adnak. Floquet elnök eleinte az egész ügyet a két képviselő magándolgának tekintette, melyet párbajjal kell elintézni, de Freppel püspök kijelentette, hogy ez a házszabályokba ütközik, s hogy akkor nem volna elegendő védelem a képviselők számára. Különben Douville-Maillefent egy izben már hasonló eljárás miatt két havi fogházra itélték.

— **Az egyetemi ifjuság és a magyar tisztivizsga.** A budapesti egyetemi ifjuságnak a magyar nyelvü tisztivizsga ügyében elfoglalt álláspontjához a kolozsvári egyetemi ifjuság is csatlakozni fog s e czélból közelebb gyülést tartanak. A kolozsvári egyetemi ifjuság, a budapesti egyetemi polgárok gyülése alkalmából, tudvalevőleg, már előre táviratilag kijelentette, hogy e kérdésben teljesen egyetért velök.

— **A lovassági fegyvergyakorlatok** április 1-jén, holnap kezdődnek meg az egész országban. Ez az első eset, mikor a lovasságnál nagyobbszámu tartalékosokat hivnak be fegyvergyakorlatra, melyre eddig csak az egyéves önkénteseket rendelték be. Budapesten ezuttal sem lesz lovassági fegyvergyakorlat s az itt állomásozó 13. huszárezredhez senkit sem hivtak be. A fővárosban az idén annál több honvédet hivtak be ápril 11-ére a tanzászlóaljakhoz s a közös hadseregbeli gyalogsági tartalékosokat április 18-ára. Ezek egyrésze a pilis-csabai táborba vonul. A fővárosi katonai ügyosztály eddig több mint 4000 behivót intézett el. A honvédföldandár parancsnokságok megkeresték a törvényhatóságokat, hogy tisztviselőiket a katonai beidézési utasitások szigoru megtartására utasitsák.

— **Merénylet Angliában.** Mint egy londoni mai keletü távirat értesit, ismeretlen bünös kezek megint próbát tettek, robbanó anyagok küldözésével. Nevezetesen az angol miniszterium két kiváló tagjának Mattews belügyi államtitkárnak és Balfour irállamtitkárnak nevére a portával két kis csomag érkezett Londonba, de a csomagokat, mint gyanusokat a postaigazgatóság letartóztatta és felbontatta. A csomagok mindegyike fehér folyadékkal megtöltött palaczkot tartalmazott, melyekbe rézsodronyok voltak elhelyezve. A folyadékot vegyi elemzés alá vették.

— **Nihilista merényletek.** Az orosz nihilisták által állitólag elkövetett merényletek hirei egymást érik. Mint Pétervárról márcz. 28-ról jelentik egy gazdag kereskedőre egy nihilista, a ki tőle a nihilista bizottság számára 60,000 rubelt kért, rá lőtt s több revolver lövéssel sulyosan megsebesitette. A kereskedő állapota reménytelen. A gyilkost letartóztatták. Még több merénylettől is tartanak, a melyek gazdag polgárok ellen irányulnának. Egy Pétervárról magán uton érkezett levél szerint *Gresser* tábornok rendőrkapitány ellen, midőn moszkvai kartársának társaságában egy fogaton a Wassili-Osztrovban kocsizott *több lövést intéztek*. A kocsiban ülők közül egyik sem sebesült meg. A merénylő abban a pillanatban lőtte magát agyon, midőn a rendőrség letartóztatni akarta.

— **Az 1889-iki párisi világ-kiállitás.** *Párisból* táviratozzák mai kelettel: A lapok azt a hirt hozzák, hogy Ausztria és Magyarország hivatalosan valószinüleg ép oly kevéssé vesz részt az 1889-diki világkiállitásban, mint Németország. Ellenben kiemelik, hogy Oroszország a legnagyobb valószinüség szerint ily minőségben is részt vesz abban.

— **A szegényügy Párisban.** A párisi munkásosztály nyomora és a polgárság egyes rétegeinek rohamos szegényedése felhivta a népbarátok és közgazdászok figyelmet a főváros szegényügyének s különösen kórházainak kezelésére. A nyilvános szegényápolás költségvetésében az 1887-ik évre 40½ millió frank van előirányozva. Ebből látható, hogy a nyomor enyhitésére szolgáló eszközök most is oly bőven vannak, mint azelőtt; de ezzel szemben rohamosan emelkednek a szükséges kiadások. A pazarláson kivül, mely a legtöbb ily intézetben uralkodik a főbaj, mely azoknak hatásos müködését lehetetlenné teszi az a Párisban általánosan divatozó protekszionizmus, mely még a szegények és betegek segélyezésére szánt pénzeket is szolgálatába igyekszik hajtani. A párisi kórházakban összesen mintegy 12,000 ágy van, ezekből 3000-et, tehát az egésznek egy negyedrészét oly betegek tartják állandóan elfoglalva, kiknek körülményei megengednék azt, hogy otthon ápoltassák magukat, kiknek tehát nem volna szabad a nyilvános kórházaknak terhére lenniök. De hiszen ugy meg van könnyitve nekik a kórházakba való felvétel; mert nem kell hozzá egyéb, mint egy városi tanácsnoknak az ajánlása. S a tanácsnokok, sajnos, igen bőkezüek az ily ajánlásokban; felismerik ugyanis, hogy ily módon könnyen szerezhetnek maguknak barátokat a választások idejére. S innen van az, hogy számtalan

---

péküzletet nyitott, mi neki jól jövedelmezett, mert az angol tisztek egész éjjel mulatnak. A zuluk országában halt meg Kohn Dezső hazánkfia azon a napon, melyre visszatérését elhatározta. Mint egy németországi czég könyvvezetője került Fokföldre, a hol egy angol önkénytes csapatba lépett s a zuluk ellen harczolva a Cabus Campi csatában mint hadnagy 1879. ápril 22-én derék és vitéz magaviselettel, 26 éves korában meghalt. — E helyen emlitjük meg azt is, hogy dr. Holub Emil kiséretében szintén van egy magyar ember, Fekete, kiről azonban részletesebb tudósitással nem rendelkezünk.

Gregus György sorhajózászlós a «Saida» osztrák magyar korvetten a Fokföldet is meglátogatta s ez utjáról érdekes és hosszu levelet közlött a «Fővárosi Lapok»-ban. Gegus a Fokföldről Szent Ilona szigetét érintve Martinique-ba hajózott.

A hiressé vált német utazó Pagge kiséretében volt Lux Ede is, ki jelenleg a kismartoni katonai reáliskola tanára. Lux utazását igen érdekesen ismerteti «Von Loanda nach Kimbundo» czimü munkájában. Ezenkivül utazásáról Sopronban igen érdekes felolvasást tartott, melyben többi közt Magyar László fiáról is megemlékezett. Lux Loandaból indult ki s Malanzse, Szanza és Kaszandsin át Kimbundoba jutott, hol sulyos betegségbe esvén, visszatérni volt kénytelen.

Liberia köztársaságban 1874-ben járt dr. Weinek László magyar csillagász, ki utazásait a Természettudományi Közlöny 1882. febr. füzetében le is irta, ismertetvén benne Liberia megalapitását és annak fővárosát Mauroviát.

Ezek után eljutottunk az utolsó, de egyszersmind a legnagyobb magyar Afrika-utazóhoz, ki e nevet valamennyi közt legjobban megérdemelte: Magyar Lászlóhoz. Utazásait még csak egész röviden sem ismertethetjük, bár eredményeiben a leggazdagabb valamennyi közt; az ő utazásai egész a legujabb időkig, a Serpa Pinto és Pagge utazásáig az egyedüli hiteles forrást képezték Dél-Afrika e részének ismeretlen belsejére s még most is, s még a külföld tudós világa előtt is igazi tudományos becscsel birnak. Itt az ő munkásságát részletesen ismertetni nem is szükséges, az akadémia leveleit és munkáját kiadván, azt minden magyarnak hozzáférhetővé tette. A világ egy tudósa sem közlött még a kimbunda népről oly kitünő, s mondhatjuk, klasszikus ismertetést, mint Magyar László; fájdalom, nagy munkájából, melyet ő három kötetre tervezett, csak egy jutott az akadémia birtokába, kettő elégett a szerző halála után. Magyar vizsgálatait nagyrészben a portugalok segélyével végezte, de tudta, hogy azok sikerére az nem elég biztositék. Ezért egészen afrikai módon néhány négertörzsfő leányait nőül vette, aztán Bihében letelepedett s innen indult a Muata Jamoo országába. Itt mindössze csak azt akarjuk az ő utazásaiból felemliteni, hogy Magyar második utja alkalmával a Kunene és Kubango folyók közt egy sajátságos népre bukkant, melyet mukankala vagy kaszekel név alatt emlit; semmi kétség az iránt, hogy e népség azonos, — mint azt dr. Thirring Gusztáv megjegyzi — a Serpa Pinto által egy negyed századdal később fölfedezett kaszeker nevü, fehér arczbőrü néger törzszsel; e sajátságos néptörzs felfedezését tehát hazánkfia Magyar László érdemei közé kell sorolnunk s Serpa Pintotól megvonnunk. Magyarország Magyar Lászlót afrikai utazásaiban nem segithette, annál büszkébbek lehetünk reá, hogy ő a maga emberségéből a saját küzdelmével tudta kiérdemelni azt a nevet, melyhez idegen emberek az állam segélyével jutnak, mert nem szabad felednünk, hogy Afrika az utazóra nézve a legdrágább és mégis a legkevésbé biztos szálló hely. Ő tudásvágyának áldozott akkor, mikor azt a hányatott és nehéz életet választotta s tudományos munkásságáért elismeréssel adózik neki első sorban magyar hazánk, másodsorban az egész kozmopolita tudós világ. És tőle egyik sem vonta meg az elismerést, és mi is csak azt fejezzük ki akkor, midőn a kaszeker nép felfedezésére vonatkozó megjegyzésünkkel érdemeit egy kevéssel öregbiteni akarjuk!

Azt hisszük, Magyar Lászlóval, a legelső és legnagyobb magyar utazóval fejezhetjük be legméltóbban, bár a legrövidebben a magyar Afrika-utazók névsorát.

Ifju Jankó János.

DONNA PERFECTA.

— SPANYOL REGÉNY. —

24

Irta: PEREZ GALDOS.

MÁSODIK KÖTET.

— Sennora az istenért, nyugodjék meg . . . hisz látja . . . még nincs semmi ok . . . vágott közbe Don Innocencio. A szerencsétlenséget, mit az isten ránk mért, alázattal kell viselni.

— De ki . . . Sennora? Ki merészkednék önön ily gyalázatot elkövetni? Egész Orbajosa fegyvert fogna, hogy önt megvédelmezze.

— Ki? ki? ismétlék a többiek.

— Menjenek, ne terheljék a Sennorát hiábavaló kérdésekkel, vágott közbe buzgón a jó tisztelendő ur. Eltávozhatnák.

— Nem, nem, maradjatok, kiáltott Donna Perfecta élénken s letörülte könnyeit. Jó szolgáimnak társasága megvigasztalás számomra!

— Átkozott legyen az egész nemzetségem, kiáltott fel Lykurgus bátya s öklével térdére ütött, ha mind ez elvetemedettség nem a Sennora nyomorult unokaöcscsének a müve . . .

— A Don Juan Rey fiáé?

— Mihelyt a villahorrendai állomáson megláttam, a mint mézédes hangján és nagyvárosi modorában megszólitott, mindjárt gondoltam, hogy ez nagy. . . . a Sennora iránti tiszteletből nem akarom kimondani, hogy mi . . . de felismertem, az napságtól fogva felismertem és nem is csalódtam benne. Nagyon jól tudom, mit mond az egyszeri ember, hogy a gombolyagot a végén kell kikezdeni s hogy a medvét a körméről, a madarat pedig a tolláról ismerni meg.

— Ne beszélj rosszat az én jelenlétemben e szerencsétlen fiatal emberről, utasitá rendre a parasztot Donna Perfecta. Bármily nagy hibái legyenek is, a keresztényi szeretet nem engedi meg, hogy azokat kihirdessük.

— De a keresztényi szeretet, vitatta Don Innocencio bizonyos erélylyel, nem tiltja meg, hogy a bajok ellen ne védekezzünk, s most arról van szó. Ambár az emberek jelleme és vitézsége a szerencsétlen Orbajosába annyira lesülyedt, ámbár a nép hajlandónak látszik, hogy egy káplárаlja katonától minden meggyaláztatást eltürjön, azért mégis védelmeznünk kell magunkat, azáltal, hogy szövetkezzünk.

— En védelmezni fogom magamat, a hogy tudom, mondá Donna Perfecta megadással, történjék meg az ur akaratja.

— Ennyi hühó semmiért. Az ördögbe is . . . kiálta Caballuco félig komolyan, félig tréfálva. Nem gondolom, hogy ez a Don Pepito egy sereg ördöggel fölérjen. Ne féljen semmit kedves Sennora. Az én tizenhárom éves kis öcsém Juán fogja őrizni a házat, s majd meglátjuk, hogy ez az öcs, vagy amaz az öcs tud-e többet.

— Tudjuk már mindnyájan, hogy mit jelent a te dicsekvésed és vitézséged, felelt az urnő. Szegény Ramos, te szeretnéd magadat holmi nagy bajnoknak kiadni, holott mindenki tudja, hogy nem érsz semmit.

Ramos elhalványult, s különös tekintetet vetett az urnőre, melyben ijedség és tisztelet vegyültek.

— Igen, jó ember, csak ne nézz igy rám; jól tudod, hogy én torzképedtől meg nem ijedek. Ha azt akarod, hogy nyiltan beszéljek veled, akkor ki kell mondanom, hogy gyáva vagy.

Ramos felugrott a székről, mintha vipera csipte volna meg, lélekzete elakadt, s tüsszögött mint a ló. A düh forrt az óriás testben, melyet csak nagy erőfeszitéssel tudott lefojtani. Végre a következőleg fejezte ki zavaros gondolatait.

— Ki fogom a nyakát törni Sennor Don Reynek.

— Mily eszelősség! Te ép oly durva vagy, mint a milyen gyáva! Mit beszélsz gyilkolásról, ha egyszer én nem akarom, hogy valaki, s legkevésbbé az öcsém megölessék, a kit nagy hibái mellett is szeretek.

— Gyilkosság! Szörnyüség! Ez az ember meg van bolondulva, kiáltott fel bosszusan Don Innocencio.

— A gyilkosságnak puszta gondolata borzalmat kelt bennem Caballuco, mondá a Sennora, szelid szemeit lehunyva. Szegény ember! mihelyst vitézséget akarsz mutatni, üvöltesz, mint a veszett farkas. Távozz innen Ramos, rémületet keltesz bennem.

— Nem azt mondá-e a Sennor, hogy attól fél, hogy a házat megrohanhatják s leányát elrabolják.

— Igen, attól félek.

— S azt egyetlen egy ember fogja csak megtenni? folytatá Ramos megvetően. Don Pepe fogja ezt megtenni a mathematikájával? Nem jó volt mondogatnom, hogy ki akarom törni a nyakát. Az ily lányos jószágot meg szokták fogni a fülénél fogva s ugy vetik a folyóba.

— Jól van jól, csak nevess, barom! Nem csak az öcsém egyedül az, ki az emlitett erőszakosságot elkövetendi.

Hisz, ha ő egyedül volna, nem félnék. Megparancsólnám Libradának, hogy egy söprüvel az ajtóba álljon . . . s az elég volna.

— Nem, ő nem egyedül van.

— Ki van hát vele?

— Ostoba vagy. Nem tudod, hogy öcsém és a tábornok, ki az átkozott katonaságot ide vezette, összeszövetkeztek?

— Összeszövetkeztek? kérdé Caballuco, mintha nem értené a szót.

— Igen, igen. A mit ő akar, az utálatos katonák is akarják, s azok el fognak követni minden alávalóságot, mert hivatásuk igy hozza magával.

— S most már polgármesterünk sincs, a ki védelmezzen bennünket.

— Sem biránk.

— Sem kormányzónk. Egészen ki vagyunk szolgáltatva e rossz emberek kényének.

— Mondja csak tisztelendő ur, Francisco Acero orbajosai ember?

— Nem Sennora, ő és testvére Villajuánból valók.

— Az nagy kár Orbajosának, folytatá az urnő. Ez a szegény város szerencsétlenségbe esett. Nem tudja, hogy Francisco Acero is szavát adta-e a kormányzónak, hogy e szegény kedves katonáknak nem fog ellenére tenni semmit.

Caballuco felugrott; e kegyetlen vágástól nem csak találva, de mélyen sebezve is érezte magát. Elvörösödve s szikrázó szemmel kiáltott:

— Azért adtam szavamat a kormányzónak, mivel ő azt mondta, hogy mindennek jó vége lesz.

— Barbár, ne ordits ugy, hanem beszélj, mint más tisztességes ember, ha azt akarod, hogy meghallgassunk.

— Megigértem, hogy sem én, sem barátaim közül senki nem fogunk fölkelést inditani Orbajosa környékén . . . Mindenkinek, a ki harcziasnak mutatkozott, azt mondottam, menj át Acerokhoz, mi itt nem mozdulunk . . . De van sok derék emberem Sennora, jóravaló legények, vitézek, kik a tanyákon, a külvárosokon és falvakon laknak szerteszét s mihelyt csak egy fél szót mondok nekik, he? már a nyakukban a puska, — he? s már utban vannak gyalog vagy lóháton oda, a hova küldöm őket. . . Ha én akarom lesz fölkelés, ha akarom nem lesz; mert én az vagyok, a ki vagyok, s azt tudja mindenki. . . A Sennora is tudja, mint a hogy én tudom, hogy az inget, a mi rajtam van, s a kenyér, a mit ma ettem, kinek köszönöm; szintugy a koporsót, a melybe atyámat eltemették, és az orvosságot meg az orvost, a ki meggyógyitott, mikor beteg voltam. S a Sennora jól tudja, hogyha azt mondja nekem: «Caballuco rohanj a falnak fejjel», azt is megteszem. S ha a Sennora azt mondja nappal, hogy most éjszaka van azt fogom hinni, hogy én csalódom s neki van igaza. A Sennora jól tudja, hogy ő és az ő java nekem előbb való életemnél, s hogy én őt jobban szeretem, mint bármit a nap alatt . . . És ilyen embernek, mint én vagyok, azt mondják: Caballuco, te barom, tedd ezt vagy azt . . . és csipik és döfik és vágják a hol érik.

— No, no ember, csillapodjál, mondá Donna Perfecta jóságosan. Kifogysz a lélekzetből, mint azok a republikánus szónokok, a kik ide jönnek s szabad vallásról, szabad szerelemről s nem tudom még miféle szabad dolgokról prédikálnak . . . Hozzatok neki egy pohár vizet!

XXII.

Ébredés.

— A pártokra nézve, jegyzé meg Donna Perfecta, midőn az ivással készen voltak, csak azt mondtam, hogy tégy, a mit lelkiismereted parancsol.

— Én nem ismerem annak a parancsát s azt teszem, a mi a Sennora kivánsága.

— De én ily komoly dologban nem fogok neked tanácsot adni, felelt a nő óvatosan és szerényen, mi neki oly nagyon illett. Komoly, rendkivül komoly a dolog s én nem adhatok benne tanácsot.

— De hát mi a nézete?

— Nézetem az, hogy nyisd ki a szemed és láss, nyisd ki a füled és hallj . . . Eszedtől kérj tanácsot . . . s azt tedd, a mit az parancsol.

Caballuco elmélyedt és gondolkozott, mint a hogy egy rozsdás kard gondolkozhatik.

— Nabarilla Altában, mondá Vejarruco, összeszámoltuk magunkat, tizenhárman voltunk, a kik készek lettünk volna vállalkozni akármire. De féltünk, hogy a Sennora megharagszik s nem tettünk semmit.

— Az én két fiam, mondá Sennor Lykurgus, tegnap majd összeveszett, mert az egyik el akart menni Francisco Aceroval, a másik nem.

— Tegnap este hallottam, mondá Pasolargo, hogy mindenki kész volna fegyvert fogni, ha csak Sennor Ramos annyit nem beszélne. Kár hogy a két Burguillos-testvér épen Lugarnobleba ment.

— Menjen utána és hozza vissza, kiáltá Donna Perfecta. Sennor Lukács, keritsen egy lovat a Pasolargo bátyának.

— Mi pedig Sennor Ramosszal, ha a Sennora ugy parancsolja, mondá Gonzales, Villahorrendába megyünk megnézni, hogy Robustiano és testvére készen vannak-e.

— Ez jó eszme. Robustiano nem mer Orbajosába jönni, mivel nekem valami csekélységgel tartozik. Megmondhatod neki, hogy a hat és fél durot elengedem. E szegény emberek, kik a jó ügyért oly nagylelküleg feláldozzák magukat, oly kevéssel megelégesznek . . . Nemde Don Innocencio?

— A mi derék Ramosunk, felelt a pap, épen most mondja nekem, hogy barátai nagyon elégedetlenek az ő lanyhaságával, de mindjárt felkötik a kardot, mihelyst látják, hogy ő elhatározta magát?

— Hogyan? Elhatároztad magad kivenni? kérdé a Sennora. Jól van — de én nem tanácsoltam neked, s ha ezt teszed is a magad jó szántából teszed.

(Folytatása következik.)

földhöztapadt s egény ember hiába kopogtat a kórház ajtaján, mig sokan kik kevésbbé volnának rászorulva, könnyen tárt ajtókat találnak, ha van egy tanácsnokuk, ki magáévá teszi ügyüket. Ez a nyilvános kijátszás azonban, mely a szegények szükségét és nyomorát kiaknázza, nem kerüli el az ily intézetek hivatalnokainak figyelmét; de a hivatalnokok félelme az intranzigens és forradalmár lapok dühös kitöréseitől, kényszeriti őket, hogy szemet hunyjanak az ily égbekiáltó igazságtalanságokra. Ehhez járul még az is, hogy az ily intézetek kezelése rendesen oly emberekre van bizva, kik maguk is az emlitett megvetésreméltó elveknek hódolnak, s igy szabad folyást engednek a dolgoknak. Az igazgatás élén áll egy hivatalnok, a ki pontosan huzza fizetését, s ezért mindössze a nevét kell néhányszor aláirnia; nem egyéb az ilyen mint egy igazgató gép. Valamint azelőtt a tényleg hivatalban lévő miniszterium mellett volt egy másik titkos, Gambettából és társaiból álló miniszterium, ugy ma az ily intézeteknek is van titkos vezetőjük Bourneville ur s a párisi tanács kebelében lévő barátai személyében «kik deszpoták, kikkez a betegsegélyző intézetek alkalmazkodni kénytelenek», mint dr. Depres mondja. Ily káros behatások folytán aztán annyira jutott a dolog, hogy ma egy betegágy évenkinti fentartása, mely néhány év előtt csak 1100 frankba került, most 2900 frankot igényel. A szegényügy kezelésével való visszaélés 1883-ban vette kezdetét, mikor a kormány, engedve a párisi tanács unszolásainak, kiadta kezéből azoknak igazgatását. Azóta az a tekintélyes vagyon, mely a szegényügynek rendelkezésére állott, mindinkább csökkent. Már 1883-ban arról kezdtek beszélni, hogy az állampapiroknak, tehát a betegek ápolására szánt tőkének, egy részét eladogatták; 1884-ben egy 1.400,000 franknyi további tőkét idegenitettek el, tehát elvontak az igazgatóságtól mintegy 50000 franknyi forgalmi tőkét. — A folyó évben az igazgató, a hiányok fedezésére azt inditványozta, hogy adjanak el még 2½ millió frank áru értékpapirt. Az igazgatóság tehát már évek óta fogyasztja forgalmi tőkéjét, ép ugy mint egy kereskedő, kit az üzlet lanyhasága késztet arra, hogy félretett pénzéből éljen. Bourneville ur és társai azt hozzák föl mentségükre, hogy az előbbi igazgató Hauszman ép igy járt el. Az mindenesetre igaz, hogy ez az ur annak idejében 50 millió tőkét, mely a párisi kórházaké volt, elidegenitett, de abból a czélból, hogy a Hotel Dieu-t épitesse, főczélja volt ezzel az uj párisi operaház épitésébe befektetett milliók miatti elégedetlenséget kissé lecsittitani. De már most, hogy lehetne az ily pazarlást azzal igazolni, hogy a császárság alatt ép ily pazar könnyelmüség uralkodott? Ha ennek a garázdálkodásnak hamarjában vége nem szakad, csakhamar szétrepülnek a betegeket illető értékpapirok a világ minden részébe; s akkor aztán uj eszközöket fog kelleni előteremteni s igy a nyomor ott lesz a küszöbön.

— **A vasparipa a német hadsereg szolgálatában.** Berlinből irják a következőket: «A vasparipák terén az utolsó tiz év alatt tett felfedezések arra birták a német hadügyminiszteriumot, hogy a mult nyáron majnai Frankfurtban nagy vasparipa-házat állitott fel, a hol az első hesseni gyalogezredből való ötven altisztet betanitották a kétkerekü és háromkerekü használatára. E próbagyakorlatok oly jól ütöttek ki, hogy ez évi január hóban a hadügyminiszter az emlitett gyalogezredet utasitotta, hogy Köln, Strassburg, Königisberg és Posen várak számára több két- és három kereküt vásároljon. Már január végén átmentek a katonaság használatába, teljes felszereléssel, a szükséges vasparipák. Több más porosz ezredben is kaptak háromkereküt a küldönczök, valamint az utépitő hivatalnokok stb. s e közlekedési eszközöket mindenütt igen czélszerüeknek találták.

— **Zátonyra került hajó.** New-Yorkból irják e hó 25-éről: A »Scotia» nevü Nápolyból és Plymouthból érkező hajó 15 mrtfnyire a «Tüz szigetek»-től keletre zátonyra került. Az utasok s a legénység megmentésére tett kisérleteket az erős vihar megakadályozta. A hajón több mint 1000 ember volt. Eddig csak egy ember jutott partra. A hajó nemrég borzasztó viharon ment keresztül, melynek következtében sok utas kéz és lábtörést szenvedett. Tegnap a gépezetek megtagadták a szolgálatot, mire a kapitány elhatározta, hogy a hajót megfenekelteti, mit ma reggel 4 órakor keresztül is vitt. A «Scotia» nem forog közvetlen veszélyben. Newyorkból több gőzös indult el az utasok megmentésére. A kapitány állitólag erősen megsérült.

Rövid hirek. *Temesvárott* a «Temesi takarékpénztárban hamis egyforintos bankjegyet találtak egy csomó pénz közt, mélylyel egy temesvári kereskedő váltóját akarta kifizetni. — *Nagyváradon* Szabó János és Juhász József volt eczetgyárosokat, a kik igazolójegy nélkül hiveket akartak szerezni a nazarénus vallásnak, melynek ők is buzgó hivei, letartóztatták és eltolonczolták illetőségi helyükre, Berettyó-Ujfaluba. — *Brünnben* Süssmann Móricz kaniczi kereskedő gyógyithatatlan betegsége miatt főbe lőtte magát. — *Vecsés* közelében a szeghalmi pusztán Deutsch Sándor bérlő istállója kigyuladt s 36 darab marha esett a lángok áldozatául. — *Szegeden* Habi Antal 44 éves sánta ember tegnap éjjel fölakasztotta magát; Ladányi József tanyai gazda pedig rálőtt a testvérére, Ladányi Antalra. — *Bécsben* Bauer Mária 21 éves szolgáló-leányt a kedvese ma délelőtt vitriollal leöntötte, ugy hogy a lány életveszélyesen megsérült.

= **Szélhámos czég.** A rendőrség előtt ma *Böhlke* Gusztáv augsburgi könyvelő panaszt tett, hogy *Rosinger* Adolf és társai budapesti czég őt Augsburgból ide hivta azzal, hogy német kereskedelmi levelezőnek alkalmazza. Ideérkezése után a czég közvetitési dij és egyéb czimeken 100 frtot és 10 márkát csalt ki tőle s ezenkivül 200 frt óvadékösszeg lefizetését kivánták tőle. Mikor pedig a könyvelő ezt megtagadta, kijelentették, hogy nem alkalmazzák. A jó német ekkor a rendőrséghez fordult, itt aztán felvilágositották, hogy a Rosinger és társai czég nem is annyira czég, mint inkább csaló-szövetkezet, a mely ellen már több följelentés érkezett be a rendőrséghez. Böhlké-ét a többihez csatolták. — Tegnap még egy másik kauczió-szédelgő ellen történt feljelentés. Ez Bekési *Tóth* József a «főuraink és pénzarisztokratáink» czimü revolver-folyóirat szerkesztője, a ki az irodaszolgának szerződtetett *Volanyek* Antalt csalta meg 30 frt erejéig.

= **Öngyilkossági kisérletek.** *Szabó* Ignácz napszámos ma délután 4 órakor a Bomba-téren öngyilkossági szándékból a Dunába ugrott, de *Fritzner* Ede nevü napszámostársa csolnakon utána evezett és kimentette. Szabót ápolás végett be kellett szállitani a Szt. János kórházba. — *Magos* György szeempczi születésü, 38 éves, személy pályaudvari kapus, a kit már 15 hónap óta makacs lábbaj gyötört, ma délután mankóját két szekrény tetejére helyezve, arra felakasztotta magát. Felesége azonban tettét még jókor észrevette, lármát csapott, mire férjét levágták, s orvost hivtak, a ki ujra életre hozta. A szerencsétlen embert lakásán ápolják.

= **Névtelen öngyilkos.** Ma délután 2 órakor az Angyalföldön egy ismeretlen 55—60 évesnek látszó férfi revolverrel szájába lőtt s szörnyet halt. Holttestét estefelé beszállitották a Rókus-kórház halottas házába.

— **Az erdélyrészi magyar közmüvelődési egyesület** számára ujabban 2 frt érkezett szerkesztőségünkhöz Zsákáról *Mezei* Lajos és *Basa* Péter urak részéről. Ez összeget a márcz. 25-iki számunkban foglalt kimutatáshoz csatolva, összes gyűjtésünk: **1552 forint 83** krajczár meg egy lázsiás tallér.

— Husvéti öntözö tréfás sétabotok Kertész Tódornál.

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

— **A filharmonikusok** hétfőn, április 4-én tartják meg hatodik bérlet-hangversenyüket a következő müsorral: 1. Weber nyitánya Euryanthe operához; 2. Stocker István hegedüversenye (D. moll. kézirat, először) zenekarkiserettel előadja *Hubay* Jenő. 3. Magándarabok Vieuxtemps és Wieniawszkytól, előadja Hubay Jenő. 4. Bruckner Antal. VII. szinfóniája (E-dur) először. Ezenkivül áprilisban lesz még egy rendkivüli filharmoniai hangverseny, melyben kiválólag ifjabb hazai zeneszerzők müveiből lesz összeállitva a müsor.

— **A bécsi vivólányok** utolsónak hirdetett fellépte, «*Az udvari bolond*» mai előadása iránt oly érdeklődést keltett, hogy a szinház egészen megtelt, a mi arra inditotta az igazgatóságot, hogy velük még egy előadásra szerződést kössön. Ez a bucsufellépése a vivólányoknak szombaton (2-án) lesz, a midőn «A mikádó» helyett «Az udvari bolond» kerül szinre.

— **Dubez Péter,** az operaház zenekarának egyik kiváló tagja, holnap ünnepli huszonötödik évfordulóját annak, hogy a magyar opera szolgalatába lépett. Nyéky intendánssága alatt 1862-ben szerződtették a zenekarba, hol mint első hárfás huszonöt év óta szakadatlanul müködik. A 60-as években Dubez müködése nemcsak a zenekarra szoritkozott, hanem több hangversenyt is adott a fővárosban. A filharmónikusoknak ma is vezértagja, kinek tiszteletére jubiláris lakomát rendeznek.

— **Képtár árverés Newyorkban.** Emlitettük már, hogy most folyik Newyorkban a Stewart-féle képtár árverelése. Mint most olvassuk, az árverés második napján Munkácsy egy képe: Az első látogatók, melyet 1879-ben Sedelmayer 65,000 frankon adott el, most is ugyanazon az áron kelt el.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **A Rókus kórház** volt igazgatója, dr. Gebhadt Lajos, az uj tiszti főorvos ma adta át hivatalát a kórház igazgatásával ideiglenesen megbizott dr. Janny Gyula főorvosnak, ki holnap kezdi meg müködését. A kórházban elhelyezett egyetemi elmekortani intézet orvosi személyzete ma tette bucsutisztelgését dr. Gebhardt Lajosnál, a ki a holnapi nappal veszi át a tiszti főorvosi hivatal tényleges vezetését.

— **Hirek a tanácsból.** *Uj bérkocsi-állomás* létesitését határozta el a tanács mai ülésén a Kisfaludi- és stáczió-utcza sarkán. A *vigadó* bérletét illetőleg a tanács ma hozzájárult a pénzügyi bizottság határozatához s a megállapitott feltételeket a legközelebbi közgyülés elé terjeszti. A *sétányokról* 78 Buchwald-féle szék tünt el. A tanács elhatározta, hogy ezek árát a vállalkozónak megtériti, egyuttal felkéri a rendőrséget, hogy a sétányokat gondosabban őriztesse.

— **A fővárosi pavillon** bérbeadása s ezzel kapcsolatban 50,000 négyszögméter szabad területnek elzárása iránt Ray Rezsővel megkezdett tárgyalások hire arra inditotta a kereskedelmi miniszteriumot, hogy leiratilag fölhivja a fővárost, mikép az ez ügyben folyó tárgyalásokhoz Németh Imre miniszteri tanácsost s a szervezés alatt álló kereskedelmi muzeum igazgatóját is hivja meg, mert az iparcsarnok addig is, mig jövő rendeltetése felől végmegállapodás jönne létre, kereskedelmi muzeumul fog szolgálni s a kormánynak érdekében áll, hogy a közlekedés szabadsága ide fentartassék. A városligeti összes városi bérlők pedig, az állatkert, a német arena igazgatóival élükön, ma az egész terv ellen beadványt nyujtottak be a tanácshoz, mert a Ray-féle vállalat őket megsemmisitéssel fenyegetné.

— **A főváros szerdai közgyülésére** előzetesen a következő bérleti ügyek tüzettek ki: a soroksári határkorcsma; egy I. ker. tömő-téri városi ház; a *vigadó*; a városligeti tó és egy gellérthegyi telek bérleti ügye.

— **A járványkimutatások** szerkesztését illetőleg a belügyminiszter körrendeletileg arra utasitotta a törvényhatóságokat, hogy a jövőben a himlőről szóló kimutatásokban tüntessék ki a tudományos értékesités szempontjából azt is, hogy a himlőben elhaltak és megbetegültek között hány volt beoltva és hány nem. A főváros ma kapta meg a leiratot s a legközelebbi kimutatást már az emlitett adatokkal terjesztik föl.

— **A tanács** tekintettel a járványbizottság javaslatára, elhatározta, hogy az V. és VI. kerületi kültelkekről f. évi május 15-től szeptember 15-ig a házi szemét rendszeres elfuvarozásban részesüljön. A költséget a telektulajdonosok fizetik.

— **A lóhus-árulás** engedélyezése iránt a főkapitányság előterjesztését a tanács a közélelmezési bizottság javaslatára elejtette, mert a viszonyok még nem olyanok, hogy ilyes intézkedést indokolni lehetne.

— **A fehéruti átjáró** áthidalása iránt a közigazgatási bejárás ma kezdődött meg Kőbányán. A szemlénél kitünt, hogy az áthidalást a kitüzött pontnál valamivel távolabb lehet csak végrehajtani s oda több ut feltöltését kell előkésziteni. Mig az erre vonatkozó tervek elkészülnek, a bejárást felfüggesztették s április 12-én fogják csak folytatni.

— **Az uj országház épitését** tulajdonkép a jelen évben kezdik meg. Tavaly már hozzá fogtak a földmunkához s az idén ugy ezt, mint az alapozást teljesen be végzik. Erre vonatkozólag az összes részletes terveket *Steindl* Imre tanár kidolgozta s jóváhagyás végett az orsz. végrehajtó bizottság elé terjesztette. Az uj országház alapterülete 19 ezer négyszögmétert foglal el s ezt minden ponton hét méter mélységre ássák le, mindaddig, mig szilárd kavicsrétegre nem akadnak. Ezenkivül most bontják le a régi vizvezetéknek az országház területére eső épületeit, továbbá a négy régi vizvezetéki kutat. Közelebb a rakpart egyes részeit is lebontják s e helyeken a bekövetkezhető árvizek ellen ideiglenes védgátakat emelnek. Az egész területet betonirozzák. Csak ezután kezdik meg az alapfalak lerakását. Ez az alapozási munkálat programmja, melyhez hasonlót csak az elevátorok épitésénél hajtottak végre. S ez alapozás költsége 600 ezer — egész 1 millió forintba kerül.

— **A főváros nyereményei.** A főváros a torontálmegyei szinpártoló egyesület által rendezett sorsjátékból 200 darab sorsjegyet tartott meg s hárommal nyert is. A nyereménytárgyak ezek: 1 drb angol törülköző, 1 db szivartartó szijjal s egy pár szines harisnya. A tanács e tárgyakat a nőképző-egyesület által legközelebb rendezendő bazár javára ajánlotta föl.

— **A Mayer-fiárvaház** növendékeire nézve a Stefánia gyermekkórház igazgatósága kijelenté, hogy betegségük esetére őket szivesen részesiti ápolásban a kórházban. A tanács ezért az egyesületnek köszönetét fejezte ki.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **A magyar jogászegylet** ma d. u 6 órakor *Csemegi* Károly elnöklete alatt teljes ülést tartott, melynek tárgyát dr. *Emmer* Kornél kir. táblai birónak a franczia törvényszéki elnök jogszolgáltatási hatásköréről s magyar sürgősségi eljárási tervezetről képezte. A budapesti ügyvédi kamara tág terme már rég nem adott légyottot annyi jogász kitünőségnek, mint a mennyi ma Emmer Kornél előadásánál megjelent. A felsőbirói kar, a törvényszék elnökei, a birói, ügyvédi s ügyészi kar fényesen és nagy számban volt a közönségben képviselve. Az előadó a perrendtartási reform e száraz tárgyánál a jogászi mély tudományosságot oly remekül egyesitette az alak érdekességével s az előadás eleganciájával, hogy a két óráig tartott előadást a hallgatóság mindvégig feszült figyelemmel kisérte s az előadót a végén hosszasan megéljenezte s tapsolta. Az értekező, a ki Párisban a közvetlenséget és szóbeliséget tanulmányozta, igen érdekes képet nyujtott a párisi igazságügyi palotának «Référé» felirásu terméből, a melyben a törvényszéki elnök hetenkint háromszor közvetlenül tárgyal a jogszolgáltatást kereső peres felekkel. Az elnök sokszor egyetlen rendeletével örökre véget vet olyan pörlekedéseknek, a melyek másutt talán évekig huzódnának el. Az elnök közvetlen érintkezik a feljelentő és panaszolt féllel, valóságos eszmecserét folytat velük és e közben hozott ordonnanczai rendesen mindkét fél megnyugvásával találkoznak. A tárgyalás gyors egymásutánban d. e. 11-től d. u. 3-ig folyik és ez idő alatt 50—60, de söt 70 ügy is elintéztetik. Az előadó vázolta a «référe» eljárás történeti fejlődését, melyről közelebbi adatokat nyomtatásban megjelenendő memorendumában fog közölni. Ismerteti továbbá az elnöki jogszolgáltatás egy másik ágát, a mely egy oldalu kérelemre szükségelt határozathozatalban áll, minők a biztositások, letiltások, zárlatok stb. elrendelése, mielőtt az ellenfél még csak tudomást is vett róla, hogy ellenében birói segély kéretett. A fél gyakran otthon keresi föl az elnököt, a ki irásbelileg rendelkezik; a fél ezzel még ugyanabban az órában fölkeresi a végrehajtót és nyomban foganatosittatja az elnök sürgős rendelkezését. Még az ülés folyama alatt elszélednek a városban a végrehajtók és szakértők, a kik lehetőleg még ugyanabban az ülésben tesznek jelentést kiküldetésükről. Az előadó belebocsátkozott ez intézmény kritikai bonczolgatásába. Nálunk az irásbeliségben nevekedett gyakorlati jogászok és theoretikusok talán megrémülve tekintenek ez intézményre, a mely szerintük megingatja a jogbiztosság alapjait, elhamarkodott eljárásával. Az előadó az ily kifogásokat csak a beteges reformiszony kifolyásainak tartja. A ki nem tud uszni, fél a viztől, de mikor már tanult uszni, csodálkozik, miért rettegett attól annak előtte. Az intézmény ellenzőivel szemben meggyőzőleg sorolja föl a référé-intézmény sokoldalu előnyeit, mint perirtó természetét, a gyors igazságszolgáltatást. Áttér ezután a magyar igazságszolgáltatás ama hiányainak ecsetelésére, a melyek egy sürgősségi eljárás nem létében keletkeznek, milliókra menő károkat okozva. Nálunk a judicatura semmit sem tett a «veszély» igazolására, a mi a jogérzületet aláásó állapot. Nálunk a per elhuzódhatik a végtelenig. Az előadó a magyar sürgősségi eljárás tervezetét már régebben formulázta volt és azt a megboldogult Pauler miniszter elé terjesztette. Az igy elszunnyadt eszmét az előadó mai értekezésével uj életre ébresztette, bemutatva a jogászegylet előtt sürgősségi tervezetét, a mely összevéve 18 szakaszból áll és elfogadása esetén nagy javulást volna hivatva előidézni jogszolgáltatási viszonyainkban. Az előadás után *Csemegi* Károly hangsulyozta, hogy a sürgősségi eljárásnál a törvény által biztositott alakiság hiányát az elnökök személyeiben rejlő garancziákkal pótolni kellvén, ez eljárás behozatala nálunk kétszeresen üdvös lenne, mert szükségszerüen az elnöki hivatás reformjával is járna, s megszünne az, hogy az elnök a törvényszék jogszolgáltatási őre helyett egyszerü adminisztrátor s illetve manipuláns legyen. A jogászegyletbe ujabban tagokul beléptek: Bogisich Lajos és Kriszt János törvényszéki elnökök, Székács Ferencz törvényszéki alelnök, Sebestyén kuriai biró, Bittó Ernö, Bócz Alajos, Karsa László, Szabó Endre, Reviczky Ambró, Cseke Kálmán, Fenyvessy Arnold, Jovanovits István, Verovácz Gyula, Zsemlye István törvényszéki birák, Traiber Vincze, kir. alügyész stb.

— **A vallás-erkölcsi felolvasások** ciklusát ma befejezték *Kenessey* Béla ev. ref. theológiai tanárnak az ó-testamentomi családi életről tartott felolvasásával. Felolvasó szerint a régi zsidónép a népek gyermekszobája volt, melynek családi életéről leginkább az ó-testamentom nyujt felvilágositást. A régi izraeliták leginkább abban különböztek a többi keleti népektől, hogy a nőket egyenranguaknak tekintették s épen ezért a házaságot erkölcsi dolognak tartották. A nők csakis abban voltak alárendelve a férfinak, A férfi beleegyezése nélkül semmi kötelezettséget nem vállalhattak. Egyedeül a házasság könnyü felbonthatósága vall a keleti származásra. A gyermekeket az isten különös áldásának tekintették s a jövő életet ugy fogták fel, hogy az ember utódaiban él tovább. A gyermekek atyjuk örökében egyformán osztozkodtak. A nőket inkább kedveskedő nevekkel nevezték, például (Czipora) — Mózes felesége — madárka; nevelésökre nagy gondot forditottak s Zsuzsána könyvében olvassuk: A leányokat is tanitsátok meg a történelemre. Tanitották még őket fonni, szőni, szőnyeget festeni, a tánczra, énekre és zenére. A régibb időben a templomi-zene is az ő kötelességök volt. A nagyszámu s különösen hölgyekből álló közönség, mely az egész termet s a karzatot megtöltötte, lelkesen megtapsolta a felolvasót. Utána *Horváth* Sándor ág. evang. lelkész záróbeszédet tartott, melyben megemlékezik a felolvasókról s köszönetet mond ugy a felolvasóknak, mint a közönségnek s ezzel fejezi be emelkedett beszédjét. Az a föltevés, hogy e felolvasások szakadást idéznek elő az egyes vallásfelekezetek közt — örömmel mondhatja, nem teljesedett s ez ösztönözte a rendezőbizottságot arra, hogy állandósitsa magát. Az ev. ref. theol. dalkör karéneke zárta be a vallás-erkölcsi felolvasások minden tekintetben sikerült cziklusát.

— **Az iparos kör** nagytermében ma este szép számu hallgatóság előtt *Strausz* Adolf tartott felolvasást a bolgár iparról. Bevezetésül a jelengi politikai válságot ecsetelte fölolvasó rövid, jellemző vonásokban, s kifejté, hogy csak olyan krizist él most át bolgár-ipar is külön, küzdve a külföld nyomása ellen. Bulgária termékeny talajánál fogva első sorban földmivelő ország, de a kinálkozó természeti erők, kiváltképen hegyes vidéken, hol kevés termékeny föld van, a népet az ipar terére szoritja. A török uralom megszünése, a törökök kivándorlása és a bolgár nemzeti elem érvényesülése uj fordulatot létesitett az ipar terén. Más lett a termelő, más a fogyasztó, tehát sok tekintetben más a szükséglet is. Számos iparág már az orosz háboru alkalmával erőszakos módon szünt meg, vagy önmagától szünik meg lassankint, mert nem képez már szükségleti tárgyat, a kultura meghonosodásával pedig uj, eddig ismeretlen iparágak gyökeret vernek. Bulgáriának ősidőktől fogva nagy mérvü vas, cserép, paszomány és szövő ipara van, ezek nemcsak a belszükségletet fedezték, de tekintélyes kiviteli tárgyat is képeztek. Kis-Azsia és az európai Török birodalom hálás lerakodó helyül szolgáltak. Az utolsó években a régi iparczikkekben rohamos hanyatlás állott be, e hanyatlás oka különben abban is leli egyrészt magyarázatát, hogy a nyugati verseny most könnyebben jut Bulgáriába, mint a török uralom idejében. Még a legnemzetibb ipar a hires gaitandzsik (zsinorok) is hanyatlik. Boszniát a fölállitott vámsorompók következtében a gaitandzsik elvesztették, pedig a tisztviselő bosnyákok voltak legjobb vevői. Most már ott sem versenyképesek. Ma még van nyoma Bulgáriában a hajdani nagy iparéletben, de kérdés, ez is, meddig fog tartani. A hires bolgár panajirok (vásárok), különösen az eszki-dzsumai, bámulatra ragadták a nyugoti látogatót. Vannak helységek, melyekben minden ház egy kis gyár. Itt apa, anya, gyerek egyaránt dolgozik télen, nyáron pedig egy része a családnak földmüveléssel is foglalkozik. Bolgár nők munkája, különösen a himzések, bámulatra ragadja a nyugati nőt, bárhogy legyen is elkényeztetve e tekintetben. S mily olcsók e himzések. De mint mindenütt, ugy itt is a nyugati verseny lassankint tért hódit. Először is kivitelre tette a bolgár iparost képtelenné, most pedig a hazai piaczot is veszélyezteti. Ezután Strausz az egyes iparágakra tért át. Részletesen és tunulságosan ismertette a vas-. bőr-, szövő-, cserép-, faipart, az arany ezüst miveseket, rózsa-olaj és festék gyártást stb. stb. Végül azt fejtegette, hogy mit kellene hazai iparosainknak tenni, hogy termékeiket a bolgár piaczokon meghonosithassák. A jelen volt szép számu közönség fölolvasót zajosan megtapsolta.

— **A budapesti kereskedő ifjak társulatában** ifj. Jankó János nagy közönség élénk érdeklődése mellett ma tartott felolvasást az afrikai magyar utazókról. Az érdekes felolvasást lapunk tárczarovatában közöljük. A közönség felolvasót előadása végeztével zajosan megtapsolta.

— **A budapesti magyar gyorsiró-egyesület** által márcz. 27-én rendezett irásversenyen Budapestről és a vidékről számos gyorsiró vett részt. Az egyesület elnöke Markovics Iván örömmel üdvözölte a résztvevőket és vendégeket, továbbá az országgyülési gyorsirók élén megjelent Fenyvessy Adolfot, az országgyülési gyorsiroda főnökét. A verseny-irást Antalik Károly, Jankovich István, Kállay Bertalan, Rónay Károly és Vikár Béla vezették. A két rendbeli irásverseny eredménye a következő: Márczius 27-ikén az első dijat, 4 darab arany, Raic Dusán nyerte; a második dijat 3 darab arany Lefkovits Aron; a harmadik dijat, 1 darab arany, Edvi Illés Zoltán. Elismerő okmányokat kaptak: Grünhut Sándor, Berzsenyi Jenő és Uszi Samu; Flesch Sándor, Kecskeméti Emil, Reisinger Sándor, Admeto Géza; a harmadik dijnál: Csermák Ernő, Neumann Gyula, Ruda Győző, Sas Béla, Kis József és Becsey Károly. Márczius 25-ikén: I. dij, 4 arany Grünhut Sándor; II. dij, 3 arany Rákos Adolf; III. dij, 1 arany Schulhof Zsigmond. Elismerő okmányt kaptak: Lefkovits Aron, Pallai Ernő és Flesch Sándor; II. dijnál Murányi Ernő, Mandl Sándor, Ruda Győző, Schlesinger Lajos és Reisinger Sándor. III. dijnál: Neumann Gyula, Kohn Dávid, Komor Gyula, Incze József és Murin István. Vidéki dijak Visontai Kovách László alapitványából Flesch Sándor a szegedi, Tetétleni Armin a nagyváradi, Sass Béla a soproni és Nyulászy János a kassai gyorsiró körök tagjai. A dijak és elismerő okmányok, a szombat esti 6 órakor a képviselőházban tartandó ünnepélyes közgyülésen adatnak ki, ezt a vigadó-termében este 8 órakor *disz közvacsora* követi.

— **A Szent-István-társulat választmányának** gróf Károlyi Sándor és dr. Steiner Fülöp pápai praelatus elnöklete alatt tartott ülésén a választmányi tagok tekintélyes számmal jelentek meg. Első sorban gróf *Károlyi* Sándor elnök hivja fel a választmány figyelmét a katholikus-világ fényes ünnepére, XIII. Leo pápa áldozárrá való felszentelése ötvenéves jubileumára. A dicsőségesen uralkodó pápa jubileumát — ugymond az elnök — méltán ülik meg az egész világ katholikusai, az ünneplők soraiban ott kell, hogy legyen a szent-István-társulat is. Magyarország katholikusainak országos küldöttségét az ország bibornok-herczegprimása vezeti a kereszténység fővárosába, a Szent-István-Társulat az elnökség vezetése alatt tisztelgő küldöttsége eme nagy bizottsághoz fog csatlakozni Mielőtt inditványát megtenné, óhajtja a választmány tagjainak esetleges nyilatkozatait. *Barta* Béla szerint XIII. Leo pápa jubileuma, jubileuma egyszersmind minden kath. társulatnak, minden katholikusnak, mert kedvező alkalom ez arra, hogy mi mindnyájan a társulat ugy, mint egyesek az anyaszentegyház, az apostoli szentszék iránt táplált fiui hüségünk, törhetlen ragaszkodásunk adóját lerójuk. Őseink jó katholikusok voltak igy folytatja a szónok s nemes hazafiságuk ragyogó példái ott diszlenek a történet lapjain. A ki jó katholikus, az jó honpolgár is. E kettő nagyon összeillik, e kettő egymástól el nem választható. Mi tehát őseink fényes példáját utánozzuk, midőn édes hazánk és az apostoli szentszék között fennálló ezredéves viszonyt ápoljuk, s midőn minden alkalmat felhasználunk arra, hogy hitünknek, hüségünknek kifejezést adjunk. Szivvel, lélekkel várja tehát az elnökség inditványát. Gróf Károlyi Sándor elnök, elnöktársai nevében is inditványozza 1. hogy a Szt-István-Társulat XIII. Leo pápa jubileumában részt vesz, 2. a társulat fiui szeretete, hüsége zálogául a pápa lábaihoz a Péterfillérek kétszeres összegét teszi le, 3. hódoló feliratot intéz a pápához, melynek szerkesztésére dr. Steiner Fülöp pápai praelátus alelnököt kéri fel, 4. a társulati elnökség vezetése alatt küldöttséget meneszt Rómába, mely küldöttség, átadja a társulati fővédnök és az elnökség által aláirt feliratot. 5. A társulat, összes fennállása óta megjelent müveit diszkiadásban hódolata jeléül felajánlja a pápának. A választmány az elnökség inditványait nagy lelkesedéssel elfogadta és megbizta az elnökséget, hogy a módozatok felől a bibornok-herczegprimással érintkezzék. Gróf *Károlyi* Sándor elnök előadja, hogy a társulat tud. és irod. osztálya felállitása által megváltozott alapszabály-függelék a belügyminiszterhez felterjesztetett, kéri a választmányt, bizza meg az elnökséget azzal, hogy a 30-as bizottságot, mely az osztály tagjait ajánlani fogja — a megerősitett alapszabályok beérkezte után összehivhassa. A választmány az intézkedést az elnökségre bizta. *Haydin* Károly mint a gazdasági bizottság előadója benyujtja a nyomda-ügyben jelentését. *Hummer* Nándor társ. titkár benyujtja a társulathoz érkezett hivatalos iratokat, — néh. Német szathmári nagy prépost a társulatnak, 100 frtot hagyományozott. Előterjeszti a beérkezett kérvényeket, indokolására a társulat ajándék könyveket szavazott meg a lévai főgimnáziumnak, kapocs-apáthi község iskolájának, a n.-szebeni katonai kórháznak. A társ. titkár beterjeszti Bogisich Mihály prépost-plébános «Őseink buzgósága imák és énekekben» czimü kéziratban levő müvét, — az iró e mü kiadatását kéri. A választmány a tud. és irodalmi osztályhoz utasitja. *Venczel* Antal társ. pénztárnok jelenti, hogy a társulat bevétele 1887. február hóban 8317 frt 20 kr, kiadása 7238 frt 17 kr, — plus maradék: 1079 frt 13 kr. A titkár jelenti, hogy február hóban márcz. 30-ig a társulat 1 alapitó és 177 rendes taggal szaporodott. Az elnök a jegyzőkönyv hitelesitésére felkéri: gróf Szápáry István és Horváth Pius volt tagokat.

— **Zsidó-magyar kulturegyesület.** A testvéregyetemek zsidó ifjusága ma délután igen látogatott értekezletet tartott a sip-utczai izr. iskola tornatermében, a melynek tárgyát egy «*zsidó-magyar kulturegyesület*» alakitása érdekében való mozgalom meginditása képezte. Az eszme megvalósitása által az egyetemi ifjuság, mely a mozgalom élére állva, azt meginditotta, a hazafias magyar zsidóság óhajtásának tesz eleget. A mintegy 400 főre menő hallgatóság előtt *Hajdu* László, az előkészitő bizottság elnöke, körvonalozta röviden az összejövetel czélját; a jegyzőkönyv vezetésére *Kármán* Zoltán joghallgatót hivta fel s a bizottsági gyülésen megválasztott előadókat fölkérte jelentéseik megtételére. *Engl* Mór j. h. a bizottság eddigi müködéséről referált s egyuttal tudatta a jelenlevőkkel, hogy a budapesti zsidóság kitünőségei a náluk járt bizottsági tagok előtt örömüket fejezték ki a mozgalom meginditása felett. Majd *Vajda* Emil j. h. fejtette ki az alakitandó egyesület czélját és jelentőségét, melyet a következő pár sorban összegezett: «a magyar zsidóság között a társadalmi összemüködés minden lehető utján a magyarosodást és a magyar nemzeti kulturát terjeszteni.» Végül a gyülésnek a következő határozati javaslatot ajánlotta elfogadásra: «A testvéregyetemek zsidó ifjusága üdvösnek és szükségesnek látja, hogy a magyar zsidóság a magyar nemzeti müvelődés iránti lelkesedésének fényes bizonyságát adja s e végből országszerte széles körü mozgalmat indit meg az országos zsidó-magyar kulturegyesület alakitása érdekében.» Az értekezlet beható tanácskozás után a határozati javaslatot nagy lelkesedéssel elfogadta s a további lépések megtételére az előkészitő bizottságot 50 tagu állandó bizottsággá egészitette ki, mely müködését haladéktalanul megkezdi.

— **A szegény beteggyermek-egylet** április 1-én d. u. félegy órakor az uj városház társalgótermében választmányi ülést tart.

— **A budapesti (budai) tanitó-egylet** e hó 2-án, (szombaton) d. u. 5 órakor közgyülést tart.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **A Gerlóczy-Károlyi ügyben** ma határozott a budapesti kir. törvényszék polgári osztálya. Dr. Gerlóczy Gyula, tudvalevőleg, a gróf Károlyi testvérek között fönforgott pörből kifolyólag Károlyi Gábor gróf által, közjegyzői okiratban, 25000 forint honoráriumot biztosittatott magának. A gróf a meghatalmazás visszavonása folytán nem érezte magát kötelezettnek a fenti összeg megfizetésére és az ellene foganatositott végrehajtási eljárás ellen ügyvédje *Eötvös* Károly utján, a közjegyzői törvény alapján, kifogásokkal élt. A kir. törvényszék a kifogások elvetése mellett, a végrehajtást fentartandónak mondotta ki, mert az 1874. 35. tcz. 113. §-ában jelzett esetek egyike sem forog fen.

— **Vád-tanács a törvényszéknél.** A m. kir. kuria a budapesti büntető törvényszéknek hatvannál több itéletét semmisitette meg rövid idő alatt, abból az okból, hogy az ügyet előadó birák egyuttal elnöklő birákként szerepeltek, a mi egy igazságügyminiszteri rendelet értelmében az eljárás szabályaiba ütközik. A törvényszéknél, a hol ez a tömeges megsemmisités nagy zavart idézett elő, ugy fognak segiteni a dolgon, hogy *Papp* József törvényszéki biró elnöklete alatt külön *vádtanácsot* fognak életbeléptetni, a mely tárgyalásokkal nem, hanem csupán vád alá helyezésekkel fog foglalkozni.

— **Az egri gyilkossági ügy** tárgyalását ma délelőtt folytatta a kir. kuria II. büntető tanácsa. A kir. törvényszék tudvalevőleg Bota Ferenczet és Légrádi Mátyás vádlottakat a gyilkosság büntettének vádja alól fölmentette, ellenben szándékos emberölés büntette miatt Botát 12 évi, Légrádit 8 évi fegyházra, Bota Ferencznét bünrészesség miatt 3 évi fegyházra itélte. A kir. tábla megváltoztatta ez itéletet, a mennyiben ugy Bota Ferenczet mint nejét gyilkosság büntettében mondta ki bünösnek s ezért Botát életfogytiglani, nejét pedig hat évi fegyházra itélte. A kir. kuria ez ügyben holnap hoz itéletet.

— **Husvéti szünidők a kir. kurián.** A közeledő husvéti ünnepek miatt a kir. kurián a tanácsülések jövő héten április hó 4-én hétfőn kezdődnek és bezárólag szerdáig tartanak. Ünnep után pedig az ülések szerdán veszik kezdetüket.

— **Egy földhaszonbérlő csalárd bukása.** *Juhl* Béla váczi lakos, aki több megyében nemesi birtokokat vett ki haszonbérbe, több mint 30,000 frtnyi passziválval megbukott. A pestvidéki kir. törvényszék *Juhlt csalárd bukás* miatt vád alá helyezte e határozatot a kir. tábla I. büntetőtanácsa, *Popovics* Jenő referálása után, helybenhagyta.

Torda, márcz. 31. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) *Filipescu* Jánosnak, a sikkasztó adóhivatalnoknak bünügyében ma tartotta meg a végtárgyalást az itteni törvényszék. A bizonyitékok megerősitették a Filipescu ellen emelt vádat, miért is a törvényszék *hat évi fegyházra* itélte. Az ügyész az itéletben megnyugodott; a vádlott fölebbezést jelentett be.

A megsértett honvédség.

Esküdtszéki tárgyalás volt ma délelőtt a budavári Fortunában. *Balogh* Pál, a *Budapesti Hirlap* főmunkatársa ellen emelt vádat az ügyészség, egy czikk közzététele miatt, a melyben a lap bécsi tudósitója, a Heller-féle katonaszabaditási pörrel kapcsolatban, azzal gyanusitja a soproni sorozó bizottságot, hogy Hellerrel szintén összeköttetésben állott.

A mai esküdtszéki tárgyalást *Székács* Ferencz törvényszéki alelnök vezette. Szavazó birák voltak: *Fenyvessy* Arnold és *Kiss* Károly, A vádhatóságot dr. *Székely* Ferencz kir. ügyész képviselte. Jegyző: *Krenedics* Gyula. Balogh Pál védelmében *Eötvös* Károly ügyvéd jelent meg. A tárgyalás tizedfél órakor vette kezdetét. Az *esküdtszék* következőleg alakult meg: Hamvai Sándor, Bleszkányi Géza, Umbach Rezső, Roth Adolf, dr. Hudomel József, Kanyó Sándor, dr. Berger Jakab, Garai Mór, Legányi Lajos, Janczer Ignácz, Arkay Sándor. rendes tagok; Kollarics Ferencz Viktor, Abafi Alajos, póttagok.

Az esküdtek meghiteltetése után az *elnök* röviden ismerteti a tényállást, mire az általános kérdésekre kihallgatja a vádlottat. *Balogh* Pál, győri születésü, hirlapiró, nőtlen, 32 éves, sajtóvétségért eddig büntetve nem volt. Az inkriminált czikk közléséért elvállalja a felelősséget.

Ezután a *jegyző* fölolvassa a vádlevelet, mely hangsulyoza, hogy az inkriminált czikk szerint «a soproni sorozó bizottság Heller szolgálatában állott», miután pedig a sorozó bizottságban a 74. honvédzászlóalj 22 tagja szerepelt, önként következik, hogy a gyanusitás a magyar kir. honvédséget, illetőleg a Sopronban állomásozó honvédeket is illeti. Hogy ez a gyanusitás mennyire nem felel meg a valóságnak, a főügyészség becsatolja a bécsi cs. kir. törvényszék elnökének 14,376. szám alatt a magyar kir. honvédelmi miniszteriumhoz érkezett átiratát, a melyből kitünik, hogy a Heller ellen megindított vizsgálat folyamán semmiféle adat sem merült föl arra nézve, hogy a Heller által megkisérlett és elkövetett csalások ügyében a magyar királyi honvédség bármely tagjának része lett volna. Ezek alapján a főügyészség rágalmazás és becsületsértés czimén emelt vádat. Csukási József, a Bud. Hirlap szerkesztője kijelentette, hogy a czikket a lap bécsi levelezője küldte s azt a szerkesztőség egyik tagja leforditván, Balogh Pál segédszerkesztő közzétette. A vádlevél után fölolvasta a jegyző az inkriminált czikket, valamint a bécsi törvényszéknek emlitett átiratát. Erre az *elnök* fölhivja a védelmet és a vád képviselőjét, hogy a bizonyitási eljárásra nézve inditványt tegyenek.

Eötvös Károly kéri a honvédségnek a főügyészséghez intézett meghatalmazó levelét, valamint azoknak a honvédeknek a névjegyzéket fölolvastatni, a kik magokat az inkriminált czikk által sértve érzik; óhajtja tudni, hogy kik azok, léteznek-e, születtek-e, meg vannak-e keresztelve, a kiket a vádlott rágalmazott, mert alapos a gyanuja, hogy a főügyészi helyettes sem ismeri őket. (Derültség.) Dr. *Székely* Ferencz hangsulyozza, hogy a vádat nem egyes honvédek, de az egész honvédség nevében emelte; különben megmondhatja, hogy a soproni sorozó bizottság elnöke *Reichling-Meldek* báró honvéd alezredes volt. Ezután a jegyző, a törvényszék határozata folytán, fölolvassa *Fehérváry* báró honvédelmi miniszternek Kozma Sándor főügyészhez intézett meghatalmazását. Ezzel az elnök a bizonyitó eljárást befejezettnek jelentette ki, mire a vád és védelem előterjesztése következett.

Dr. *Székely* Ferencz vádbeszédében a rágalom és becsületsértés fogalmának körvonalozásából indult ki s hangsulyozta, hogy a vádlott, midőn az inkriminált czikket, a melyben az mondatik, hogy a soproni sorozó bizottság Heller szolgálatában állott, közzétette, azzal rágalmazást követett el. A vádlott tudta, hogy oly tényt állit a czikk, a mely valódisága esetére bünvádi eljárás meginditását vonja maga után. Hogy a honvédség egyes tagjai nevében nem emelt vádat, az onnan van, mert a sajtópör már folyamatban volt, midőn az inkriminált czikk miatt többen a sorozó-bizottság tagjai közül följelentést tettek.

Végül kéri az esüdteket, hogy ha a rágalmazás vétséget nem látják fönforogni, a vádlottat a becsületsértés vétségében mondják ki vétkesnek.

Erre *Eötvös* Károly mondta el egyik legsikerültebb védbeszédjét, a mely izekre szedve a vád által felhozott érveket, éles kritika alá vonta azokat, itt-ott kitünő humorával füszerezve remek előadását. Az ügyészi helyettes beszédjére reflektálva, előrebocsátja, hogy nem akarja azzal megsérteni az esküdteket, hogy a rágalmazás vagy a becsületsértés fogalma körül fejtegetésekbe bocsátkozzék. Annak a tannak sem merne szószólója lenni, mint a főügyészi helyettes mondta, hogy amit az esküdtszék határoz, azt a védelemnek sikerült kieszközölni. Szerinte, a mely itéletet az esküdtek hozni fognak, azt legjobb meggyőződésükből meritik s nem a védelem eszközli ki. Azt mondja a közvádló kir. főügyész, hogy a vádlott rágalmazott s most nem tudja állitásait igazolni. De hát kit rágalmazott? Azt mondja a vád: magyar kir. honvédséget. Nincsen olyan nagyitó üveg, a melylyel az inkriminált czikkből a magyar honvédség nevét kiolvasni lehetne. (Derültség.) Az inkriminált czikk, melynek a czime: «A bécsi katonaszabaditók», azt tartalmazza, hogy a bécsi törvényszéknek sikerült megcsipnie egy embert, a ki a katonaszabaditás tiltott mestersége utján félmillió vagyont harácsolt össze. E hirrel kapcsolatban figyelmezteti a közönséget, hogy nálunk is vannak katonaszabaditók, hogy Heller összeköttetésben állott magyarországi sorozóbizottságokkal is. De hát kit rágalmaz a czikk? Hiszen nem emliti, mikor állott Heller összeköttetésben azzal a bizottsággal, kik voltak annak az érdekelt tagjai: a honvédek-e vagy a közös hadseregbeliek, vagy a polgári biztosok, a szolgabiró, a jegyző, a lelkész? Nálunk is volt katonaszabaditási pör. Nincs olyan időszak, hogy ne merülne fel itt, vagy ott panasz katonaszabaditási üzelmek miatt. S ha van büntény, a melynek nyilvánosságrahozása a sajtó nemes kötelességét képezi, ugy ez bizonyára olyan. Ha ezt nem tenné a sajtó, ugy nem érdemelné meg azt a közbecsülést, a melyben a közönség részesiti. A vádlott tehát csak kötelességét teljesitette, midőn e czikket kiadta.

Balogh Pál régóta munkása a hirlapirodalomnak, sajtóvétségért nemcsak büntetve, de soha még vádolva sem volt, tollát soha nem vezette rágalmazási szándék, akár elfogultságból, akár boszuból; s csak hirlapirói kötelességének vélt eleget tenni, midőn a közönséget figyelmeztette a katonaszabaditók üzelmeire. S kiket sértett meg azzal a czikkel? Nincs abban megmondva, hogy melyik esztendőben, melyik bizottsággal, annak melyik tagjával állott Heller összeköttetésben. Hiszen az a bizottság 1715 óta müködik (Derültség) s a honvédség 1879 óta van képviselve abban. Valami könyvbuvár visszamehetne évről-évre, az összes sorozási bizottságok névsorán keresztül, először sorra venné annak a honvédséghez tartozó tagjait, azután a közös hadseregbelieket, majd a polgári biztosokat, szolgabirákat, jegyzőket, lelkészeket; ha végezte az egyik esztendővel, átmegy a másodikra; ha végezett az első deczenniummal, sorra veszi a többit. Végre talán mégis csak akadna egy emberre, a kire rá lehetni fogni, hogy ezt sértette meg a czikk. A rágalmazás csak élő ember ellen irányulhat, ilyen pedig az inkriminált czikkben megemlitve nincs. Még csak az sincs igazolva, hogy a vádlott a honvédséget értette, mert a sorozó bizottságnak egyéb elemei is voltak. Végül ismétli, hogy a vádlottat, a czikk közzétételében nemcsak rossz indulat nem vezette, de söt azzal a közgynek vélt szolgalni; ezért bátran meri kérni az esküdtszék fölmentő itéletét.

Dr. *Székely* Ferencz rövid válaszára *Eötvös* Károly, nála megszokott szellemességgel replikázott, mely után az *elnök* összegezte a vád és védelem által fölhozott érveket, mire az esküdtszék verdikt-hozatal végett visszavonult.

Az esküdtszék verdiktje *marasztaló* volt, a menynyiben *hét* szavazattal *öt* ellenében, a vádlottat vétkesnek mondta ki a büntetőtörvénykönyv 258. §-ba ütköző s a 259. §. szerint minősülő *rágalmazás* sajtóvétségében. Rövid tanácskozás után az elnök kihirdette a törvényszék itéletét, a mely *Balogh* Pált az ellene emelt rágalmazás vétsége miatt — a 92-ik és 41. §§. alkalmazása mellett — 50 frt fő- és 20 frt mellékbüntetésre s a 83 frt 26 krnyi eljárási költség megtéritésére itélte. A közönség az enyhe itéletet éljenzéssel vette tudomásul. A közvádló és az elitélt az itéletben megnyugodott.

MULATSÁGOK.

— **A VII. ker. erzsébetvárosi kör** ápril 2-án hangversenynyel egybekötött családi estélyt rendez saját helyiségében.

— **A budapesti jótékonyczélu zeneegyesület** április 2-án, szombaton este ½8 órakor, a Széchenyi téri kioszk termeiben tánczczal és tombolával egybekötött zártkörü zeneestélyt rendez.

— **A bajai ifjuság** Kiss József tiszteletére április 2-án a Bárány-szálloda disztermében estélyt rendez, melynek programmja a következő: Rabasszony, ballada Kiss Józseftől, szavalja Hermann Juliska. A szellemdus hölgy. Vigjáték 1 felvonásban, irta Berczik Arpád. Személyek: Jenő Bárany János. Bella neje Schvartz Margit. Ilma Fejes Ilka. Felolvasás, tartja Kiss József.

HÁZASSÁG.

— **Esküvő.** *Lénárt* József marosvásárhelyi tanár márcz. 29-én esküdött örök hüséget Kézdivásárhelyen *Somogyi* Irénnek.

— **Eljegyzés.** *Seres* Gyula szeghalmi birtokos eljegyezte *Soós* Erzsikét, a szeghalmi főjegyző leányát. — *Soós* Mariskát eljegyezte *Rajczi* György ottani hivatalnok. — **Pataky** Andor, nagykanizsai gyógyszerész, jegyet váltott *Zdravy* Irmával.

GYÁSZROVAT.

Folkusfalvi és thomkaházi Thomka Elekné szül. nemes Kovács Terézia életének 30-ik, boldog házasságának 5-ik évében, f. évi márczius hó 30-án Kecskeméten hosszas szenvedés után elhunyt.

Purt Frigyes nyugalmazott m. kir. honvédőrnagy Kőszegen 62 éves korában meghalt.

Gróf Haller Béláné szül. Lázár Gizella grófnő, gróf Haller Béla dr. küküllőmegyei nagybirtokos fiatal neje Réten márcz. 23-án meghalt. A férjén kivül három kis gyermek, széles körü rokonság gyászolja a korán sirba szállt főuri hölgyet.

A hivat. lap márcz. 31-ki számából.

Kinevezések. Ő felsége, *Terigi* Ker. Jánost, a bonai (Algir) czimzetes alkonzulátus ügyvivőjét, fizetés nélkül alkonzullá ugyanoda, a tarifaszerü konzuli illetékek szedésére való jogosultsággal kinevezte; továbbá a cs. és kir. közös pénzügyminiszter, dr. *Hunyer* Károly, levéltári tisztet, a cs. és kir. közös pénzügyminiszteriumban, ugyanoda miniszteri fogalmazóvá; a magyar kir. dohányjövedéki központi igazgatóság főnöke, dr. *Heim* Vilmos III. oszt. dohánygyártási tisztet II. oszt. dohányjövedéki központi igazgatósági fogalmazóvá; a szatmári m. kir. pénzügyigazgatóság, *Földessy* László, beregmegyei közigazgatási gyakornokot, pénzügyi fogalmazó-gyakornokká; a zágrábi kir. pénzügyigazgatóság, *Domainko* György, kir. adótisztet, a zágrábi királyi állami főpénztárhoz III. oszt. pénztári tisztté; a nyiregyházi kir. törvényszék elnöke, *Soltész* Ferencz, foghházőrt, a tiszalöki kir. járásbirósághoz segéd-szolgává nevezte ki. A vallás- és közoktatásügyi magyar királyi miniszter, *Badiny* Dénes, mocsárosi községi elemi iskolai rendes tanitót; *Kabos* Emma, szucsáki állami elemi iskolai rendes tanitónőt, jelen állásukban végleg megerősitette.

Királyi adomány. Ő felsége, mostani itt tartózkodása alkalmából, a *helybeli szegények és segélyért folyamodottak* részére kétezerötszáz forintot magánpénztárából adományozott.

TÁVIRATOK.

Bécs, márcz. 31. (Az *Egyetértés* távirata.) A Wiener Allgemeine Zeitungnak egy munkatársa ma délben meglátogatta Stoilovot s ez alkalommal a bolgár igazságügyminiszter a hozzá intézett kérdésekre a következőképen válaszolt: A *tudósitó*: Bécs az ön utazásainak czélja, vagy pedig elmegy Darmstadtba is? *Stoilov*: Utazásom czélja egyelőre Bécs. Kormányom megbizott annak kifürkészésével, hogy vajon a bolgár küldöttség utolsó ittlétele óta, történtek-e itt változások a mi helyzetünket illetőleg. Lehetséges, hogy kormányom még azzal is meg fog bizni, hogy Európának más fővárosait is meglátogassam. Darmstadtba nem megyek, mivel Sándor fejedelem véglegesen lemondott arról, hogy a koronát még egyszer elfogadja. — *A tudósitó*: Nem függ össze az ön itt tartózkodása Kóburg herczeg esetleges jelöltségével? — *Stoilov*: Koburg herczeg annak idejében ezt tudvalevőleg elutasitotta; nekem pedig semminemü utasitásom sincs arra nézve, hogy ő fenségét a bolgár koronával még egyszer megkináljam. — A *tudósitó*: Hát Bulgáriában csakugyan tervezik Sándor fejedelem ujravaló megválasztását? — *Stoilov*: A kormány már lemondott erről a gondolatról. Azonban ugy Kelet-Rumélia, mint Bulgária lakosságának körében Sándor fejedelem népszerübb, mint valaha. Az utóbbi időben alakult társaságok mind I. Sándor fejedelem képét tették zászlójukra. — *A tudósitó*: Ha a szobrányе összeül, vajon okvetlenül elintézi-e a fejedelem-kérdést, tekintet nélkül arra, hogy a kormányok ez iránt előlegesen megegyeztek-e, vagy sem? — *Stoilov*: Hogy mikor fog össze jönni a szobrányе, arra a kormány még nem is gondolt; az az állitás, hogy ápril 17-én (29) fogják összehivni, ellenségeinknek czélzatos hazugsága. Ha pedig csakugyan összejön, akkor sem foglalkozhatik a fejedelemválasztással, mivel nincs jelöltünk, a kit megválaszthatnánk. Nem marad egyéb hátra, mint várnunk addig, mig jelöltünk lesz. A szobrányе azonban a regensség hatalmi körét annyira ki fogja terjeszteni, hogy az csaknem *oly nagy lesz, mint volt a fejedelemé.* — A *tudósitó*: Hogy áll a dolog Oszkár svéd herczeg jelöltségével? — *Stoilov*: Erről szó sem volt soha; sőt őszintén megvallva, a herczegnek igazi nevét sem tudom. — A *tudósitó*: A legutóbbi pucs-kisérletekről különösen az orosz lapokban foglalt hirek, csakugyan légből kapottak? — *Stoilov*: Mindenütt a legnagyobb rend és nyugalom uralkodik. Mi épen semmitől sem tartunk; az összeesküvések ellen, melyek minket Réni felől fenyegetnek, teljesen védve vagyunk. Bulgáriában azonban ismétlem, önnek, a legnagyobb nyugalom és a jelenlegi kormánynyal való megelégedés uralkodik. Az elégületlen katonaságot azért sujtotta annyira a ruszcsuki és sziliszriai fölkelések gyors elnyomatása, mivel a lakosság az összeesküvőkkel szemben foglalt állást. — A *tudósitó*: Igaz az, hogy különösen Kelet-Ruméliában lázadási kisérleteket terveznek? — *Stoilov*: Nem, Kelet-Rumélia a legnagyobb rokonszenvvel viseltetik a jelenlegi kormány iránt, s azt hiszem nem csalódom, midőn azt állitom, hogy Kelet-Ruméliában vannak leghivebb bolgáraink. — A *tudósitó*: Csakugyan tervben van a Balkán-államok konföderácziója? — *Stoilov*: Azt hiszem ez a kérdés már annyira megérett, hogy a világot nem sokára kész tényekkel fogja meglepni.

London, márcz. 31. (Az *Egyetértés* távirata.) A «Daily Chronicle» bécsi levelezőjével folytatott beszélgetésében Sztoilov tegnap kijelenté, hogy az ő bécsi utja tisztán informativ természetü. Nincs semmi különös küldetése, hanem azzal van megbizva, hogy — mint dr. Vulkovics Konstantinápolyban — ugy ő Bécsben, mint Bulgáriára nézve legfontosabb politikai középpontban, a diplomáczia nézeteit kifürkészsze s arról jelentést tegyen. Hogy mennyire fog nyulni ott tartózkodása, az a körülményektől függ, és lehetséges, hogy más városokat is meg fog látogatni. — A jelenlegi provizórium Bulgáriában sürgős elintézést igényel, bár a regensség minden fondorkodás daczára sem fél belső zavaroktól. — A kormány elég erősnek érzi magát a fennálló rend ellen intézett mindennemü támadást visszaverni. Ha pedig valahol pillanatnyilag sikerülne is valami pucskisérlet, azt csakhamar más helyütt leverénk hála a lakosság egységes szellemének és az országban elterjedt nemzetőri egyleteknek, melyek közül Ruszcsukban egy már ki is állotta a próbát. Az egész ország egyhangulag óhajtja Sándor fejedelem visszatérését; kinek ujra megválasztását, az egyedüli megoldásnak tekintik. De a kérdés nem sokára valószinüleg ujra szőnyegre fog kerülni. Ha azonban a volt fejedelemnek visszatérése nem volna kieszközölhető és az európai hatalmak nem éreznék magukat indittatva, eddigi törekvéseikkel szemben a bolgár kérdést feladni, a kormány még sem engedné magát egy oly lépésre vezettetni, mely a nyilvános szerződések sérelmét vonná maga után. Hanem kénytelenek lesznek — mivel a jelenlegi provizórium hosszabb időre tarthatatlannak látszik — egy más megoldást keresni. A kormány nem fog egyebet tenni, mint hogy törvényjavaslatot fog a legközelebb egybehivandó szobranye elé terjeszteni, melynek értelmében a legközelebbi három évre egy régenskormány állitatnék az ország élére.

London, márcz. 31. (Az *Egyetértés* távirata.) A *Daily News* értesülése szerint *Stoilov* bolgár igazságügyminiszternek, a ki nyolcz-tiz napig marad Bécsben, tulajdonképen nincs is missziója. Utazását főleg tájékozás czéljából teszi, mert meg akarja tudni vajjon Ausztria-Magyarország és Oroszország közt történt-e megállapodás Bulgáriára vonatkozólag és ha igen, mily horderejük van e megállapodásoknak Bulgária jövőjére nézve. Stoilov továbbá ki fogja fejteni Bécsben, hogy a bolgár kormány bizonyos hatalmaknak azt a tanácsát, hogy várakozzék és ne fogjon semmibe sem, nem követheti. Az országban uralkodó hangulat arra kényszeriti a szófiai kormányt, hogy nemsokára hivja össze a szobrányét és a kérdés megoldása czéljából tegyen annak inditványt. A kormány azt akarja kérni a szobrányétól, hogy hosszabbitsa meg a régensséget három évvel. Ha a hatalmak ebbe nem egyeznének bele, fejedelmet kellene választani. E megoldás azonban nagy akadályokba ütköznék, mert a nép és a badsereg azt akarja, hogy hivják vissza Battenberg Sándor herczeget. Stoilov Bécsből Berlinbe és talán Stockholmba is elmegy, mert a bolgár kormány azt hiszi, hogy talán Oszkár svéd herczeg volna oly jelölt, kit a hatalmak elfogadnának.

London, márcz. 30. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az Agence Reuter egy bécsi távirata a következőket jelenti: Mint Sztojlov mondja, mérvadó köröknek ez időszerint nem a fejedelemválasztás ád gondot, mert a zavaros viszonyokat és Oroszország passziv magatartását tekintve *nem akadna európai herczeg*, a ki a bolgár trónt elfogadná. Ezért arra törekszenek, hogy a régensséget *hosszabbitsák meg három évre* és e czélból hivják is össze a szobrányét. Sztojlov azért ment Bécsbe, hogy megtudja a bécsi kormánynak és a többi hatalom bécsi képviselőinek e pontra vonatkozó nézetét és egyáltalában azt óhajtja megtudni, vajon megváltozott-e a hatalmaknak Bulgáriára vonatkozó véleménye. A szobrányе összehivásának ideje még nincs meghatározva. Sztojlov Ingenheimbe vagy Darmstadtba nem megy el, mert a régensség nem is gondol arra, hogy Battenberg Sándor herczeget válaszsza meg. Konstantinápolyi hirek szerint Oroszországnak tulajdonképeni trónjelöltje a leuchtenbergi herczeg, habár Oroszország a mingréliai herczeg jelölését formaszerüleg nem ejtette még el. A leuchtenbergi herczeg Bulgáriában nem népszerü, az oldenburgi herczegnek azonban, ha Oroszország formaszerüleg beleegyeznék jelölésébe, sok kilátása volna arra, hogy megválasztják.

Bécs, márcz. 31. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. Ali Nizami basa török tábornok, a német császár 90-ik születése napja alkalmából a szultán által Berlinbe küldött deputáczió vezetője, itt megbetegedett és kénytelen volt Konstantinápolyba való utazását félbeszakitani.

Bécs, márcz. 31. (*Képviselőház.*) *Taaffe* miniszterelnök *Nitschének* azon interpellácziójára válaszol, mely Kolb J. F. prágai czégnek Fast és Mayerhof tarnovi czég ellen a galicziai hatóság előtt védjegy tárgyában meginditott pörére vonatkozik. A miniszterelnök kijelenti, hogy a periratok akként tüntetik fel a tényállást, hogy a belügyminiszterium a panasz vétele után rögtön intézkedett, hogy a prágai czég jogai megóvassanak és hogy a panasz tárgyát képező per megszüntettessék. Az interpellácziában felemlitett egyéb ehhez hasonló esetről a miniszterelnöknek nincs tudomása. *Sigl* interpellácziójára kijelenti *Taaffe* gróf, hogy a kormány — sajnálatára — nincs azon helyzetben, hogy sma kivánalmat, hogy a Weidenau és Jauernigg kerületeket átszelő mindkét utvonal államosittassék, teljesithesse, mivel azok egyike sem bir az államositáshoz megkivántató jelentőséggel. *Türnkranznak*, ki azirant interpellált, hogy mi okból tiltatott meg Linczben dr. Jennelnek, hogy a németeknek Csehországban való helyzetéről előadást tartson, *Taaffe* gróf válaszolt utalással arra, hogy az interpellációval egyidejüleg felebbezés nyujtatott be ez ügyben a helytartósághoz. A miniszterium meggyőződött az iratokból, hogy az előadás tekintettel azon körülményekre, melyek között megtartandó lett volna, nem volt rendőri engedélytől függőnek tekinthető és hogy a gyülekezési jog szempontjából sem volt ok a gyülés eltiltására, s ennélfogva a felebbezésnek hely is adatott. *Gregorec* interpellácziójára válaszolva kijelenti *Taaffe* gr., hogy St. Leonhardban a kerületi képviseleti tagok ujjáválasztását illetőleg a megválasztottaknak az interpelláczió előtt öt nappal állittattak ki az igazolványok, ugy hogy a kerületi képviselet megalakitása már február 28-dikán megtörtént. *Pernerstorffer* amaz interpellácziójára, hogy a munkások által a márcziusi elesettek sirjára letett koszorunak elhelyezése alkalmával miért történt rendőri beavatkozás *Taaffe* miniszterelnök kijelenti, hogy a rendőrségnél levő okmányokból az tünik ki, hogy a tüntetés az anarkhista pártiaknak márczius 13-án tartott üléséből folyt, és hogy a jelzett alkalommal nagyobb munkáscsoportosulás volt tervelve, és minthogy tartani kellett attól, hogy az 1886. márczius 15-én előfordult kihágások ismétlődnek, a rendőrségnek az anarkhista-vezéreknek erre irányuló izgatásait szemmel kellett kisérnie. A rendőrség tudomást szerzett arról, hogy márczius 13-iki éjjel vagy az azt követő reggel tüntető szövegü koszorut szándékoznak a sirokra helyezni, mely előkészületekben az interpellácziőban megnevezett munkások, Hauser betüszedő és Stefz czipész is résztvettek. E két utóbbi márcz. 13-ikán korán reggel ily feliratu koszorut helyezett el a temetőben: «Ily halál felér az egész világgal. Az osztrák radikális munkáspárt» Ennek következtében e két munkást elfogták, mely eljárás az 1884. év január 30-án kelt kivételes rendszabályok értelmében történt. A két vádlottnak a rendőrségnél megejtett kihallgatása és az azt követett házmotozások számos szocziálista irományokat eredményeztek. Hausernél ezenkivül lőport tartalmazó üvegedényt, Stefznél tiltott röpiratok több példányát kobozták el. Hausert, ki bécsi illetőségü, tekintettel arra, hogy 24 óránál tovább volt letartóztatva, szigoruan rendreutasitották; mig Stefzet, ki a salzburgi járásbiróság által csalás büntette miatt már büntetve volt és ki prachsbergi (Stájerország) illetőségü, mint a közbiztonságra veszélyes egyént kiutasitották és addig is, mig a kiutasitás ellen benyujtott felebbezésére határozat hozatik, fogságban tartatik. — Ebből látható, hogy a bécsi rendőrigazgatóságot a törvénytelen eljárás szemrehányása nem illeti meg és hogy az csupán kötelességének felelt meg, ennélfogva az inditványban nyilvánitott ama szemrehányást, hogy többszörösen fordulnak elő erőszakoskodások, a miniszterelnök egész határozottan visszautasitja. — A bankegyezményről szóló törvényjavaslat 102. szakasza az eredeti szövegezésben harmadik olvasásban elfogadtatott. Következett a katonai özvegyek és árvák ellátásáról szóló törvényjavaslat tárgyalásának folytatása. A 6. szakasznál (magánnyugdijra jogositott özvegyekkel való elbánás) Welsersheimb honvédelmi miniszter Friss felszólalására kijelenti: Természetes dolog, hogy a tanitókkal szemben, kik az állam életében oly fontos szerepet játszanak az őket megillető jóindulattal és figyelemmel lesz, azon hiszemben, hogy a tanitók is a bennük helyezett hazafias várakozásnak meg fognak felelni. A 13. szakasznál (a kor meghatározása) Neumayer és Keil között élénk vita támadt. Utóbbi ugyanis a városok által küldött képviselőket az ellenük emelt azon váddal szemben, hogy a parasztok érdekeit szivükön nem viselnék, védelmébe vette. Az I. tételnél meleg szavakban ajánlja a korlátozó határozatok elhagyását s inditványozza, hogy a törvénynek visszaható erő adassék azon özvegyek és árvák tekintetében, kiknek fentartóik a törvény létrejötte előtt tényleges szolgálatban már nem voltak vagy pedig elhaláloztak. E fölött hosszabb vita támadt, melyben résztvettek. *Derschatta*, *Hacklberg*, *Scharschmidt*, *Rogl*. A honvédelmi miniszter kijelenti, hogy az érintett kivánalmak ellen a maga részéről nem volna semmi kifogása, azonban mint miniszter, kötelessége arra törekedni, hogy e törvény elfogadtassék. A hadmentességi dijalap határán tulmenni azonban nem lehet, különben a dijalap kimerittetnék, a mit Magyarországon is elismertek. A kormány különben idővel az érintett kérdések megoldása alól nem fogja magát kivonhatni, miután azonban jelenleg az eszközök hiányzanak, a miniszter arra kéri a házat, hogy a törvény létesitését ne halogassa és hogy a javaslatot a hadsereg érdekében szavazza meg. (Tetszés.) Erre valamennyi módositvány elvettetett, a törvényjavaslat hátralevő szakaszai változatlanul elfogadtattak. Szintugy elfogadtatott a bizottság által ajánlott határozati javaslat is, mi által az egész törvényjavaslat elintéztetett. *Fanderlik* és társai ismét előterjesztik a Schrom által a morvaországi városok és községekre vonatkozó választási törvény reformja tárgyában még a mult ülésszakban benyujtott, de el nem intézett inditványt. *Hayden* és társai inditványozzák, hogy terjesztessék elő törvényjavaslat, ama zsiradékok eladása tárgyában, melyek nem tejből állittatnak elő, a mennyiben azok élvezeti czikket képeznek. *Gregorec* és társai interpellácziót intéznek a vallásügyi miniszterhez Khannak, ki a szláv nyelvet nem tudja, gurki herczegérsekké történt kinevezése tárgyában. Kérdi a minisztert, hajlandó-e intézkedni, hogy mielőbb egy szláv püspök neveztessék ki. Holnap ismét ülés lesz.

Pétervár, márcz. 31. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. Eddig semmiféle határozott bizonyiték sincs arra, hogy a kormánynak csakugyan szándéka Katkov ellen erélyesen fellépni s annak Németország és Ausztria-Magyarország ellen való izgatásainak, melyek homlokegyenest ellenkeznek a kormány politikájával, véget vetni. Mint hallatszik, Giers kieszközölte a czártól azt a parancsot, *hogy Katkovot nyilvánosan dorgálják meg;* Katkov néhány barátjának azonban sikerült e rendelet *visszavonását* kieszközölni. Igy tehát még beérik azzal, hogy Katkovot magánuton figyelmeztessék arra, hogy hagyjon fel Giers ellen való támadásaival és azt ezért ad audiendum verbum elhivták Pétervárra. Pánszláv körökben azt hiszik, hogy Katkov egyáltalában nem hajlandó a harczot feladni; ez esetben közte és Giers közt döntő harczra kerülne a dolog, melynek végét általános nagy feszültséggel várják.

Pétervár, márcz. 30. (Az *Egyetértés* távirata. A határig postán.) Katkov ügye csodálatos fordulatot vett! Berlinen keresztül érkezik ide a hir, hogy Katkov dorgálást kapott a czártól, melyet azonban nem tesznek közzé, s melyet vele Feoktisztov a sajtóigazgatóság főnöke személyesen közölt. Bismarck ugyanis Schweinitz követ által kérdést intézett Giersnél Katkov igazgató czikkéről. Giers a belügyminiszteriumhoz fordult, mely a fő sajtóigazgatóság ülésének egybehivását rendelte el. — Ez elhatározta, hogy Katkovot meg kell dorgálni. A határozat keresztülvitele előtt, melyről Schweinitz Bismarcknak azonnal jelentést tett, a czár értesült erről és megparancsolta, hogy be kell várni a közvéleményt Katkov czikke fölött, s kijelentette, hogy aztán majd ő fogja eldönteni a kérdést, a mi már meg is történt.

Pétervár, márcz. 31. (Az *Egyetértés* távirata.) Sergiebb ismert predikátor ellen Kronstadban, mivel a nihilisták ellen tartott egy beszédet, merényletet követtek el, ő azonban sértetlen maradt. A merénylőt elfogták.

Varsó, márcz. 30. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. Az uj általános rendeletben, melyet az orosz kormány a nyugati kerületekben fekvő ingatlanok idegeneknek való eladása megszoritása czéljából ki akar adni, többek közt az is benn fog foglaltatni, hogy oly idegenek, a kik e kerületekben ingatlant vesznek, családjukkal együtt kötelesek *az orosz alattvalói kötelékbe lépni.*

Páris, márcz. 31. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A *Temps* egy pétervári távirata szerint Giers leköszönt és mint nagykövet Berlinbe meg. Utódja állitólag Svalov Pál lesz.

Páris, márcz. 31. A szenátus mai ülésén majdnem egyhangulag elfogadta a póthiteleket. A kamarák ülései valószinüleg kedden fognak a husvéti ünnepek alkalmából elnapoltatni.

Berlin, márcz. 31. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A *Norddeutsche Allgemeine Zeitung*-hoz Bécsből jelentés érkezett Taaffe, Dunajevszky és Gautsch osztrák miniszterek rendjellel való kitüntetésére vonatkozólag, melyben e kitüntetést ugy tüntetik fel, mint az állandóság rendszerének elismerését. A jelentés dicséri Taaffe kiegyezési politikáját, mely az osztrák állam helyzetét megszilárditja. A Taaffe-kabinet ezzel ujabb bizonyitékát adta rendithetetlenségének.

Berlin, márcz. 31. (Az *Egyetértés* távirata.) Szoczialista körökben el vannak készülve a hatóságoknak a mozgalom vezetői ellen való erélyes fellépésére. Erre mutat nemcsak a boroszlói szocziálista-választási bizottság ellen emelt panasz s a *Nordd. Allg. Ztg.* tegnapi czikke, hanem a szocziálista bizalmi férfiak fölött gyakorolt szigorubb felügyelet is. A párt radikális iránya azonban szemmelláthatólag enged.

Berlin, márcz. 31. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A német hadsereg számára katonai zenekari felügyelőt neveznek ki.

Berlin, márcz. 31. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az itteni központi pályaudvarban egy keresztül utazó angolnak 22,000 márkát tartalmazó pénztárczáját ellopták. A megszökött tettet arczképe a gonosztevők albumában meg van és az a magyarországi zsebmetszők bandájához tartozik. — Az elmult éjjelen egy ékszerész üzletébe is betörtek és 10,000 márka értékü ékszert elraboltak. A tettesek elmenekültek.

Brüsszel, márcz. 31. (Az *Egyetértés* távirata.) A párisi nunciatura auditorává Averardi volt brüsszeli nunciust nevezték ki.

Strassburg, márcz. 31. A hivatalos lap alaptalannak jelenti azt a hirt, hogy a helytartóság, a miniszterium és a tartományi bizottság feloszlatása elhatároztatott volna.

Bukarest, márcz. 31. (Az *Egyetértés* távirata). Pol. Corr. Az ellenzéknek hosszabb idö óta a katholikusok ellen folytatott izgatásai mult vasárnap nagy botrányt idéztek elő, a mennyiben a tanulók megakadályozták azt, hogy Radu Demeter katholikus lelkész előadást tartson az Athenaeum-teremben.

Bukarest, márcz. 31. (A *Havas-ügynökség* jelentése.) Mint Kalafatból jelentik a «Petkusch» gőzös az elmult éjjel 100 katonát szállitott Lompalánkába, hol állitólag lázadás tört ki. — Állitólag Widdinben is nagy izgatottság észlelhető, azonban ott mindeddig teljes nyugalom uralkodik.

Bukarest, márcz. 30. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. A hadügyminiszter elhatározta, hogy a katonai intendantura-intézmény és a csapatok háboru esetén való élelmezéseinek gyakorlati tanulmányozása czéljából néhány tisztet Németországba küld. E misszióra Tamara tábornokot és Manolesco kapitányt szemelték ki, a kik rövid idő mulva Berlinbe is utaznak és 3—4 hónapig Németországban maradnak.

Athén, márcz. 31. A képviselőházban tegnap éjfélig tartó igen zajos ülés volt a személyi kérdések alkalmából. A kabinet ellenségei makacs engesztelhetetlenséget tanusitanak, abban a reményben, hogy a többség kebelében rázkódtatást fognak előidézni. A belügyminiszter törvényjavaslatokat terjesztett elő a közigazgatás ujjászervezése tárgyában. Az egyetem jubileuma alkalmából rendezendő ünnepélyességek vasárnap kezdődnek.

Róma, márcz. 31. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A szocziálisták elhatározták, hogy Ragosát, Oberdanknak czimboráját, a kit annak idején az udinei esküdtszék felmentett, állitják fel jelölt gyanánt s ezzel mintegy tüntetni akarnak az osztrák-magyar-olasz szövetség ellen.

Róma, márcz. 31. A «Moniteur de Rome» valótlannak mondja a «Temps» ama hirét, hogy a római kérdésre vonatkozólag a pápa Berlinből és Bécsből értesitéseket nyert volna. A «Riforma» szerint a válság megoldása iránt még mindig folynak a tárgyalások és a végleges megoldás remélhető. A «Tribuna» szerint Cairoli, Zanardelli és Crispi ma hosszasan értekezvén elhatározták, hogy a tárgyalásokat folytatni fogják és hogy a Rómában idöző társaikkal egyetértőleg fognak eljárni, és hogy mindenesetre épségben fen fogják tartani a teljesen egyetértő tömör balpártot. A «Tribuna» szerint mindezeknél fogva, csak feltételesen adható hitel az eddig felszinre került hireknek.

London, márcz. 31. (Az *Egyetértés* távirata.) Egy halifaxi távirat jelenti, hogy az «Eoyle» nevü gőzös elsülyedt. A 200 főnyi legénység elveszett.

London, márcz. 31. (Az *Egyetértés* távirata.) Hir szerint a bolgár kormány, kételkedve a felett vajon képes lesz-e a folyton növekvő, különösen a katonai körökben észlelhető, elégedetlenséggel szemben a rendet fentartani, a következő javaslatok szóba hozásával bizta meg Stoilovot, hogy a kormány zavarának véget vessen. Vagy állittassék vissza a fejedelmi hatalom, *vagy kiáltsák ki a bolgár köztársaságot a porta* szuzerenitása alatt, vagy pedig szervezzék ujra a rengensséget.

London, márcz. 31. A felsőház első olvasásban elfogadta az Irországra vonatkozó földadótörvényjavaslatot. A javaslat szerint azon bérlők, kik bérszerződéseknek birtokában vannak, az 1881. évi «landakte» határozatai alá esnek, azaz hogy a bérlő, ha kiadatott ellene a kiköltözködési végzés a bérlet felvigyázójává válik, ha azonban hat hó leforgása alatt a bérhátralékot lefizeti, ismét bérlő lehet, mig az oly bérlőkkel szemben, kik elemi csapások folytán váltak fizetésképtelenné, a végrehajtási intézkedések elhalasztandók.

London, márcz. 31. A szabadelvü unionisták pártgyülésén kijelenté Hartington, hogy a pártnak kötelessége a kormányt a jelenlegi viszonyok között támogatni. A kormány bizonyára megfontolás tárgyává fogja tenni az irországi büntetőjogi törvényjavaslat bizonyos határozataira vonatkozólag egyes párttagok részéről teendő észrevételeket. Chamberlain Hartingtont pártolta. A gyülés elhatározta, hogy a törvényjavaslat első olvasása mellett fog szavazni.

London, márcz. 31. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) *Salisbury* lord házát rendőrök őrzik. Minden felé nőttön-nő a félelem, hogy az irek valami merényletet követnek el. *Parnell* táviratilag kérte amerikai elvtársai segitségét a szorongatott Irország számára.

Kopenhága, márcz. 31. A folkething Högsbroth elnökké és Bojsent alelnökké választotta. A képviselőház holnap zárják be.

Szófia, márcz. 31. Mint a Havas-ügynökség jelenti: egy Renéből jövő a Dunán eddig még nem látott gyanus hajót megfigyelés alá vettek, mely Viddin mellett haladt el és Szerbia felé vette utját.

Szófia, márcz. 31. Egy bolgár hajó egy másik gyanus hajót tart figyelemmel, melyről azt hiszik, hogy *fegyveres csapatokat akar partra szállitani.* A kormány befejezte a különleges csendőrségi szolgálat szervezését. E csendőrség a Dunapart mentének őrizetével bizatik meg a szerb határtól kezdve egészen a Fekete tengerig. A csendőrszég Ruszcsukban egy német alattvaló házában, a német konzul közbenjárásával két egyént tartóztatott le, kik a ruszcsuki zendülés legfőbb kompromittáltjai közül valók.

Konstantinápoly, márcz. 31. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A nagyvezir *Czankovtól* a hazatérésre való engedély megadását megtagadta.

Ujabb merénylet a czár ellen.

London, márcz. 31. Mint a *Reuter-ügynökség* Pétervárról értesül, a czár élete ellen tegnap Gacsinában ujabb merényletet intéztek. A czár sértetlen maradt. A merénylet részletei még ismeretlenek.

Páris, márcz. 31. 8 órá 5 p. reggel. (Az *Egyetértés* távirata.) A *Matin*-nak jelentik Londonból, hogy hiteles helyről vett értesülések szerint a czár ellen tegnap Gacsinában ujabb merényletet követtek el. A czár sértetlen maradt.

London, márcz. 31. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A börzén itt az a hir kering, hogy a czár ellen az ujabb merényletet hétfőn követték el. Egy pétervári távirat szerint a czár családjával együtt a fővárosban jelen volt egy katonai hangversenyen. — A pétervári egyetem kapujára lázitó proklamácziók voltak felragasztva.

London, márcz. 31. (Az *Egyetértés* távirata.) A Reuter-ügynökség jelentését, egy ujabb merényletről a czár ellen, egy reggeli lap sem erősiti meg. Az itteni orosz követségnél semmit sem tudnak arról.

London, márcz. 31. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A londoni hirlapok egyikénél sem erősitették meg eddigelé azt a hirt, hogy Sándor orosz czár ellen merényletet követtek volna el.

Bécs, márcz. 31. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A «Neue Freie Presse» egy londoni távirata a következőket jelenti: Az «Agence Reuter» táviratán kivül a kormányhoz és a londoni követségekhez nem érkezett hir, a mely megerősitené azt, hogy a czár ellen Gacsinában merényletet követtek el.

Bécs, márcz. 31. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A «Neue Freie Presse» egy pétervári távirata a következőket jelenti Az az általánosan elterjedt hir, hogy a czár ellen Gacsinában ujabb merényletet követtek el, teljesen alaptalan.

Bécs, márcz. 31. (Az *Egyetértés* távirata.) Az orosz czár ellen intézett *ujabb merénylet* hire itt a mai képviselőházi ülésen gyorsan elterjedt s csakhamar ugy a folyosókon, mint az ülésteremben kizárólagos beszélgetés tárgyát képezte. Midőn a miniszterek megjelentek, a jobboldali képviselők valóságos ostrommal vették körül, bővebb részletek után tudakozódva. A miniszterek azonban fölvilágositást nem adhattak, mert maguk is csak az uj ságiróktól hallották az esetet.

Páris, márcz. 31. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az a hir, hogy a czár ellen ujabb merényletet követtek el Gacsiban, *itt még nem nyert megerősitést.*

Berlin, márcz. 31. Az itteni orosz nagykövetséghez semminemü értesités sem érkezett, mely a Reuter-ügynökségnek a czár élete ellen sikertelenül megkisérlett merényletről szóló hirét megerősitené.

Berlin, márcz. 31. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A czár ellen Gacsinában elkövetett ujabb merényletet itt a béke egy ujabb biztositékának tekintik. A czárnak utóvégre is be kell látnia, hogy a raczionális politika nem a revoluczionárius Francziaországgal való szövetségre utalják, hanem arra, hogy a konzervativ hatalmakhoz csatlakozzék.

Berlin, márcz. 31. (Az *Egyetértés* tudósitójának táv-irata.) Az itteni orosz nagykövetség a Gacsinában elkövetett uj merényletről mitsem akar tudni, de mert a korábbi és később valónak bizonyult esetnél is ugyane magatartást tanusitotta, itt várakozó állást foglalnak el a hirrel szemben.

KÖZGAZDASÁG.

Fiume, márcz. 31. Az Adria-társaság uj gőzöse, Széchényi, első utjából Kalkuttából juterakománynyal ide érkezett. — Az idő derült, szép.

Bécs, márcz. 31. Az Unionbank igazgatósága elhatározta, hogy az 1,113.805 frtra rugó tiszta nyereségből részvényenkint 14 frt osztalékot fizet. Az igazgatóság részére megállapitott jutalék után fenmaradó 109.663 frt átvitetik a jövő és számlájára. Az alapszabályok módositására irányuló tárgyalások, melyek az alaptőkének két millióval való csökkentését czélozzák, még folynak.

Pétervár, márcz. 31. A hivatalos lap mai száma törvényt tesz közzé, mely felhatalmazza a wisztulavölgyi vasuttársaságot, hogy a vasut szállitóképességének növelése czéljából 1.112,000 rubel értékü kötvényt bocsáthasson ki.

Páris, ápr. 1. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) *Boulevard-forgalom:* Háromszázalékos franczia járadék 81.16. Uj franczia kölcsön—. $4^1/_2$ százalékos franczia járadék —.—, olasz járadék 98.30, ottomán bank 508.12, magyar aranyjáradék 81.62. Szilárd.

Teendőink közgazdaságunk terén.

Az 1885-ik évi országos általános kiállitás egyes csoportjairól adott szakvélemények és az egyes iparágak érdekében tett javaslatok lényegének ismertetését — a kiállitási főjelentés nyomán — a következőkben folytatjuk:

19. Nemes fémipar és diszmüipar és apró-áruk.

(Fritz Péter jelentéséből.)

A mi már a magyar *ötvös-müipar* jelen állapotát illeti, a budapesti országos kiállitás arról győzhette meg a szemlélőt, hogy főkép az aranymives és ékszerészeti ipar az utolsó évtizedben a fejlettségnek meglehetős fokára emelkedett. A kiállitott aranymives czikkek és ékszerek ugy mütechnikai kivitelre, mint versenyképes áraikra nézve bátran mérkőzhettek a külföldi ipar megfelelő készitményeivel. Az egyedüli hiányt az képezi, hogy az illető iparosoknak, különösen a régibb mestereknek, csak kis száma bir a modern viszonyok követelte szakképzettséggel, a legkevesebben közülök rajzolók s a szükséges mürajzokat olyanoktól kénytelenek beszerezni, a kik maguk sem szakemberek, a minek aztán az a sajnos következménye, hogy a folytonosan uj eszmékkel és müformákkal fellépő külföldi iparral lépést nem tarthatnak.

Az ezüst ipar terén azonban az igényeknek csak némileg is megfelelő gyártásnak majdnem teljes hiányában szükölködünk. Vannak ugyan egyes mühelyeink, melyek többnyire asztali készleteket állitanak elő főkép a helyi szükségletre, és van Budapesten egy müintézet, mely néhány év óta az ezüstmives iparnak müvészeti irányban való ápolását tette feladatává és a kiállitáson is egyes oly tárgyakkal volt képviselve, melyek szép és izléses formáik, valamint müvészeti kivitelök által méltó figyelmet keltettek; de a mit eddigelé még teljesen nélkülöznünk kell, az a gyakorlati czélokra való ezüst edények gyártása, melynek meghonositása okvetetlenül szükséges, ha azt akarjuk, hogy az ötvösmüiparnak minden ága hazánkban képviselve legyen.

Nemes fémiparunk tehát, habár némely tekintetben még csak a kisérletek stádiumában van, más tekintetben, különösen az aranymivesség és ékszerészet terén, küzdve a kezdet nehézségeivel s ama bizalmatlansággal, melylyel a hazai müipar készitményei a közönség széles köreiben még mindig találkoznak, valamint hátráltatva a képzett munkaerők hiánya által is, mégis a kiállitáson elég szép eredményeket volt képes felmutatni. Es ha a még meglevő hiányokon segitünk és a további haladás utjában lévő akadályokat elháritjuk, ha különösen a mellékes muukákra — a müvésésre, alakitásra, zománczozásra — a külföld példája szerint speciális mühelyeket létesitünk; ha kellő gondot forditunk képzett s különösen a rajzolásban jártas munkaerők nevelésére, az idősebb munkásoknál pedig, a kik a szakoktatásra kinálkozó alkalmakat már fel nem használhatják, stilszerü mintarajzok nyujtása által hatunk a müizlés fejlesztésére; ha alkalmas rendszabályok által elejét veszszük ama visszaéléseknek, melyek a külföldi, különösen osztrák czikkeknek házalva eladásával üzetnek; ha közön-

ségünk szükségletei beszerzésében, menten minden előitélettől, a honi müipar készitményeit fogja felkeresni; ha mindezek által müötvöseink arra képesittetnek, hogy a súlyos körülmények között elért munkaképességüket minden irányban teljesen kifejtsék: akkor bizvást remélhető, hogy iparosaink és közönségünk vállvetett törekvéseinek sikerülni fog a magyar ötvösmüipart ismét a virágzásnak ama magas fokára emelni, melyet történetünk folyamában már egyszer elért vala.

A *tajtáruk* készitése, mely a hatvanas évekig Magyarországban meglehetősen nagy mértékben üzetett, azóta, de csak a termelés mennyiségét illetőleg, majdnem folytonos hanyatlásnak mutatja képét. Az a néhány budapesti iparos, a ki a pipametszéssel még foglalkozik, a kiállitás alkalmával is bebizonyitotta, hogy szakképzettség tekintetében megfelelhet bármilyen nagy igényeknek is, mert az ott látható volt tajtékpipák jó része nemcsak a munka tisztasága, hanem a formák szépsége és eredetisége által is vonta magára az érdeklődők figyelmét. A leginkább használt közönségesebb tajtékpipák azonban nálunk alig készülnek, mert ezeket a bécsiek gyárilag nagyban állitják elő és oly olcsón hozzák forgalomba, hogy velök a honi iparosok szolid és ép azért drágább munkája nem versenyezhet. Az áruforgalmi statisztika adatai, melyek szerint évenkint mintegy 200.000 forint értékü tajtáru hozatik be, eléggé mutatják, mily tágas tér kinálkoznék itt az ipari vállalkozásnak. A pipák és szivarszipkák felszerelései, különösen a borostyánkőből való alkatrészek, szintén majdnem kizárólag Bécsből kerülnek hozzánk.

Az *agyagpipa* gyártás Magyarország egyik régi és nem csekély jelentőségü iparágát képezi; a mult században főkép Debreczenben üzetett nagy kiterjedésben, mig a jelen század eleje óta Selmecz- és Körmöczbányán, Zólyomban, Pápán és Budapesten létesültek nevezetes gyárak, melyeknek tömeges készitményei egész Európában keresett czikket képeznek. A kiállitáson ez iparág számos és szép gyüjtemény által volt képviselve. A bemutatott agyagpipákat a jury kivétel nélkül jó minőségü és árra nézve versenyképes készitményeknek találta.

Pipagyártási iparunknak sajnosan érzett hiányát képezi az a körülmény, hogy a pipák *kupakjai* és egyéb *felszerelései* az országban *nem készülnek,* elannyira, hogy még a hazai szükségletre szolgáló pipáknak is tulnyomó részét Bécsbe kell küldenünk felszerelés végett, ahonnan azután jóval magasabb áron visszavásároljuk. A közönség fejlettebb izlésénél és fokozott igényeinél fogva ugyanis az agyagpipa értékesebb részét ma már a felszerelés képezi. Az agyagmunka egy-egy pipánál 10—20 krnyi, a felszerelés ellenben 40 kr.—2 forintnyi értéket képviselvén, nyilvánvaló, hogy azon összegek, melyekkel a felszerelést végző osztrák iparnak adózunk, messze meghaladják azon előnyöket, melyek a nyers pipák kiviteléből közgazdaságunkra háramolnak.

Az ipar nagy mezején nem találunk ágat, mely sokoldaluságra és változatosságra nézve a *játékáru iparral* vetekedhetnék. Mintái a természet világának és az emberi életnek összes jelenségeiből kerülnek s termelési proczesszusában az ipari tevékenységnek minden nemét, kezdve a fafaragáson egészen a ház- és hajóépitésig, látjuk képviselve. A termelés óriási mérvekben foly, mert a kis fogyasztók alakitási ösztöne és ügyetlensége gondoskodik róla, hogy a kereslet meg ne apadjon. Kelendőségi piacza a földnek minden vidéke, a hol csak ember lakik, a ki mindenütt örömét leli abban, hogy a kicsinyeket holmi csillogó apróságokkal megörvendeztesse.

A forgalom tulnyomó részét tevő közönséges játékáruk a nép szélesebb rétegeiben, melyekből vevőik zöme kerül ki, csak akkor kelendők, ha a készitésnél a lehető olcsóság képezi az irányadó szempontot. készitésök ezért határozott vidékekhez van kötve, a hol az anyag olcsósága alacsony munkabérekkel találkozik, tehát leginkább az intenzivebb ipari élettől félreeső hegyes vidékekhez, melyek népessége jutalmazóbb foglalkozás hiányában ama csekély keresettel is megelégszik, melyet az ilyen játékáruk készitése nyujthat.

Ezek után könnyen magyarázható, hogy nálunk, a magas munkabérek országában, a játékáru ipar nagyobb mérveket nem ölthetett és azon kevés helyen is, a hol eddig meghonosodott, a kormány erkölcsi, sőt részben anyagi támogatásával verhetett csak gyökeret.

A honi gyártás azonban mennyiségre nézve távol sem éri el a szükségletet, mely mintegy két millió forint értékig még mindig a *külföldről* fedeztetik. Különösen a *kaucsuk- és fémöntvényü* tárgyak, valamint azon komolyabb természetü játékok, melyek a szórakoztatás mellett az értelem fejlesztésére is hatnak, még kizárólag a külföldről hozatnak be.

A *kefekötő áruk* készitésében, a müveltség haladása arányában, folytonos emelkedés észlelhető. A készités az ország legnagyobb részében kisiparszerüleg, közönséges kézi szerszámokkal, valamint favágó és furó kézi gépekkel történik; két nagyobb budapesti ipartelep mellett egyedül a jó hirü pozsonyi gyár emelendő ki, mint olyan, mely a nagyban termelésre megkivánt gépekkel felszerelve, az elsőrangu külföldi gyárakkal egy szinvonalon áll. A gyártáshoz szükséges nyers anyagok közül csupán a fa s némi lószőr és sörte kapható az országban, tulnyomó részök a külföldről szereztetik be. A kisiparosok többnyire a honi piacz, illetve a helyi szükséglet számára dolgoznak, a nagyobb telepek azonban a külföldre is visznek ki, söt a pozsonyi gyár készitményeinek ¾ részét a külföldön értékesiti. A kiállitáson a kefekötő ipar általában szolid munkára valló czikkekkel volt képviselve és a pozsonyi gyár által bemutatott gyüjtemény bármely kiállitásnak vált volna diszére.

A kefekötő ipart nagy mértékben rontja selejtes osztrák készitményeknek házalás utján való árusitása, mig másfelől némelyek részéről ama verseny is emlittetik, melyet az olcsó fegyházi munka a szükségképen drágább iparkészitmények ellen támaszt.

A *nap- és esernyők* használata a népnek mind szélesebb köreiben elterjedvén, az ide vágó ipar hazánkban nem épen csekély szerepre volna hivatva és számos munkás-kéznek nyujthatna jutalmazó foglalkozást. Mind a mellett sajnosan tapasztaljuk és a kiállitáson is meggyőződhettünk róla, hogy az ernyőgyártás nálunk még igen jelentéktelen s évi termelése semmi arányban sem áll a belföldi szükséglettel. Magyarország fogyasztása kész nap- és esernyők tekintetében, szakértők becslése szerint évenkint mintegy másfél millió forintnyi értéket képvisel, aminek 60—70%-a Ausztriából, 10—15%-a a többi külföldről hozatik be és csak 20—25%-a fedeztetik a hazai termelés által. A belföldi ipar által felhasznált nyers- és segédanyagok majdnem kizárólag a külföldről hozatnak be, még pedig körülbelül 80%-a Ausztriából, közel 19%-a a többi külföldről, főkép Német- és Olaszországból és csak 1%-a (zay-ugróczi ernyőnyelek) szereztetik be Magyarországban. A hazai ipar e sajnos elmaradásának oka leginkább az osztrák versenyben fekszik, mivel az osztrák gyárosok több üzleti szellemmel birván, továbbá nagyobb tőkével, olcsóbb és képzettebb munkaerőkkel rendelkezvén, a magyar piaczot jutányosabb készitményeikkel elárasztják. Ily körülmények között könnyen megmagyarázható, hogy nap- és esernyő iparunk a kiállitáson kiválóbb helyet nem foglalhatott el.

Az *esztergályos* ipar készitményeit a hivatalos beosztás egészben véve a XII. csoportba (faipar) utalta; az e csoportról szóló jelentésben tehát csupán a diszmüipar körébe vágó kisebb esztergályos munkák, különösen fa-faragványok volnának tárgyalhatók, ha erre, az ilyféle honi iparnak majdnem teljes hiánya mellett, alkalom kinálkoznék. Szaruból és csontból való diszmütárgyak készitésével nálunk iparszerüleg alig foglalkoznak. A diszesebb fa-faragványok pedig, melyek hazánkban készülnek, többnyire háziiparilag állittatnak elő s a kiállitáson is a háziipari csoportban voltak bemutatva. Egyedül a botok és megyfaszárak készitése az, mely egyes magyarországi telepeken figyelmet érdemlő mértékben üzetik és különösen félgyártmányokban nevezetes kivitelt is mutathat fel.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

** **A szeszadó reform kérdése a gazdakörben.** A gazdakörben ma este 6 órakor *Bujanovics* Sándor elnöklete mellett *Bossányi* Endre értekezett a kormány által tervezett szeszadó-reformról s a Sigmond-féle monopolium-javaslatról. A nagyfontosságu kérdésről tartott értekezést a következőkben ismertetjük. A fölolvasó első sorban a szeszgyártás fontosságát a mezőgazdaságra fejtegeti, a mely szerinte tulnyomólag amaz előnyökben rejlik, a melyek a szeszfőzést a mezőgazdaságnak nélkülözhetlen támaszává teszik. Azonban e gazdasági ipar fejlődését megköti az adó, a melyet, habár az nem is a gyártás czimén vettetik is ki, hanem a fogyasztás után, a gyárosnak kell előlegeznie. Igazolja ezt a magyar szeszipar, illetőleg szeszadó története is, a mely bár csak 1850-ig vezethető vissza, mégis folytonos megrázkódtatásokat és változtatásokat tüntet föl. Most is egy uj helyzet előtt áll a magyar szeszipar, a mennyiben egyrészt a kormány, a létező bajok orvoslása, másrészt pedig bevételeinek fokozása végett a szeszadót reformálni akarja, másrészt pedig a közvélemény is nagyfontosságu javaslatokat terjeszt elő, a melyek szintén a krizis megszüntetésére s az állami bevételek fokozására irányulnak. Az értekező föladatául tüzte ki a kormány által tervezett reformnak s a Sigmond-féle monopoliumtervezetnek ismertetését. — A kormány a terményadó kiterjesztését, az adómentes szeszfőzés eltörlését, a kis üstök megadóztatásának gyökeres reformálását s a kiviteli prémiumok meghonositását akarja. — A terményadó kiterjesztéséről, ámbár ez a gazdák körében valóságos forradalmat idézett elő, azt tartja, hogy ez a magyar mezőgazdaság szempontjából kivánatos, mert különben hazánk szesziparát Ausztria elnyomja, a mi kitünik onnan, hogy mig Magyarországon mindössze 64 olyan gazdasági szeszfőző van, a mely a beczefrézésre szánt ürméret termelőképességének átalányozásából elérhető adóelőnyöket valósággal kihasználhatja, addig Ausztriában 400 oly nagyobb gazdasági szeszfőző van, a melyek termelésöket az 1884-ben életbeléptetett uj adótörvény segélye mellett rohamosan emelték, ugy, hogy Magyarországból ma már alig jut szesz Ausztriába. Az osztrák szeszipar a magyarral szemben a versenyre való képesség minden föltételével rendelkezik, mert mig ott a holdankinti burgonyatermelés 100—120 mm. közt váltakozik, ez nálunk alig tehető a felére. Ebből kifolyólag az osztrák gazda a magyar gazdasági szeszfőzés érdekeltjeit mindenesetre legyőzi. — Az adómentes szeszfőzés eltörlését s a kisüstök megadóztatásának reformját az értekező üdvösnek tartja, mert e két katagória érdekeltjei eddig is a legigazolatlanabb előnyöket élvezték s az adóbevételek csorbitását idézték elő, a mi által a tulajdonképeni ipari vállalkozók érdekeit megcsorbitották. A kiviteli prémiumokra vonatkozólag azon meggyőződésének ad kifejezést, hogy ez uton kivitelre szert nem tehetünk, mert egyrészt a kiviteli esélyek megfogytak, mivel alig van már állam, a mely bevitelre szorul, másrészt pedig a még meglevő piaczokon az exportáló államok oly versenyt vivnak, a mely az árukat az előállitási költségeken alulira szállitja le. Igy tehát, minthogy még a külföldi piaczok árjegyzései is befolyással birnak a belfogyasztás áraira, végzetes lehet a kiviteli prémium fölemelése a hazai szesziparra. Attérve a Sigmond-féle monopólium-javaslatra, annak előnyét abban leli, hogy a szesziparra alakitó befolyást gyakorolhat az állam s azt az ország gazdasági igényeinek megfelelően fejlesztheti. Eminens érdeket érint a monopólium a regále tekintetéből, mert már is azon aggodalom merült föl, hogy azt a monopolium a fogyasztás csökkentése által csorbithatná. Az értekező ezen aggodalmakat nem osztja, mert a szeszadó történetében nincs példa arra, hogy az adónak fokozása következtében a fogyasztás megcsökkent volna. Másrészt akárhányszor előfordul az, hogy a regálebérlet összege a konkurrenczia által fölkergettetik, de azért a magasabb bérlet miatt bérlő még sohasem bukott meg. Nézete szerint a fogyasztás csökkenése, ámbár ez látszólag a regáletulajdonosok érdekei ellen van, gazdasági szempontból nem káros, mert hisz az illegális fogyasztás ma a gazdának közvetve sok és igen érzékeny károkat okoz. Az értekező attól sem tart, hogy a monopólium által az állam hatalmi fölénye öregbednék, mert lehet oly módokat találni a monopólium életbeléptetésénél, a melyek mellett a termelő érdeke ugy a szeszbeváltási árak megállapitása, mint a termelt szesznek a kincstár részére való átvétele körül megóvható. — A szeszmonopolium a szesz-ipar jelen helyzetében az állami segély legtökéletesebb módja s ezért a Sigmond-féle javaslatot is a gazdasági érdekek felvirágoztatására irányadónak tekinti. Az állam e vállalkozás elől annál kevésbbé térhet ki, mert ama kötelessége, a mely a szesziparnak, mint az állam adóigényeit kielégiteni hivatott bevételi forrásnak a kiapadástól való megóvására vonatkozik, e helyen összeesik azzal, hogy egy oly ipart tartson meg az állami jólétnek, a melynek romlása sok egészséges gazdasági életet ragadna magával.

Az érdeklődéssel hallgatott értekezést az elnök javaslatára a választmányhoz tették át.

** **Tárgyalások Romániával.** Mint a Bud. Corr. *Bécsből* táviratilag értesül, az osztrák-magyar monarchia és Románia képviselőinek az *állategészségügyi konverzió* ügyében ma folytatott tanácskozásai nem vezettek pozitiv eredményre. A tárgyalások jelenleg az osztrák és a magyar kormánytól jövő ujabb utasitások beérkeztéig, függőben maradnak.

** **Az országos központi mintapinczo** igazgatósága a németországi üzlet vezetőségével a magy. kir. kereskedelmi miniszterium jóváhagyásával Schindler Saló boroszlói kereskedőt bizta meg.

** **A báttaszék-dombovári vasut részvénytársaság** már egy izben elhalasztott közgyülését, a részvényesek távol maradása miatt ma sem tarthatták meg. De mivel az alapszabályok ugy intézkednek, hogy a részvényesek meg nem jelenése esetén az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a fölmentvény megadottnak tekintendő, ennek megállapitása jegyzőkönyv fölvétele mellett megtörtént.

** **Osztrák-magyar-svajoz-délbadeni forgalom.** A kötelék dijszabás II. rész, 2-ik füzetéshez ez évi április 1-én az I. pótlék lép életbe, mely szeszszállitmányokra uj dijtételeket és a födijszabás helyesbitését tartalmazza. E pótlék példányai az érdekelt igazgatóságok utján megszerezhetők.

SORSOLÁS.

— **A magyar földhitelintézet 4½%-os papirértékü záloglevelei** közül a kormánybiztos és két felügyelő bizottsági tag jelenlétében ma nyilvánosan végbement kisorsolás alkalmával következő számok huzattak ki:

46 darab **10.000** frtos: 46 226 253 335 393 566 633 636 645 648 651 653 655 656 660 668 671 674 676 693 696 1383 1423 1452 1459 1461 1514 1515 1518 1520 1642 1647 1648 1654 1724 1735 1827 1828 1844 1847 1850 1851 1852 1865 1885 1958.

530 darab **1000** forintos: 83 148 159 175 203 334 342 368 449 517 521 581 594 613 657 658 **1**028 029 143 213 297 354 423 643 692 787 922 **2**117 203 377 444 454 519 624 634 636 647 847 873 887 889 915 **3**076 108 122 123 141 147 157 255 371 374 563 795 955 **4**089 233 467 503 511 605 693 714 744 769 782 786 808 846 900 910 **5**023 024 173 192 219 231 268 297 330 372 378 379 454 455 456 457 458 511 520 537 538 539 540 541 542 586 587 588 589 590 677 681 693 753 765 766 848 921 925 945 974 981 982 **6**010 011 031 032 033 039 153 288 396 405 406 475 517 519 522 562 597 759 896 909 934 **7**018 090 284 295 377 594 625 655 906 982 **8**094 787 975 976 **9**554 555 574 606 607 608 609 612 613 617 **10**668 746 753 772 773 775 780 785 887 925 953 956 **11**106 107 159 161 165 171 198 199 200 201 313 314 315 316 328 330 350 355 357 375 458 465 489 490 493 494 495 500 513 538 560 579 599 662 664 665 701 705 710 928 929 992 995 996 997 **12**005 297 325 327 354 401 480 653 669 681 **13**014 314 746 751 769 772 787 800 841 860 867 869 **14**013 294 322 754 **16**369 370 371 372 373 386 387 388 **17**389 537 539 551 **18**945 946 **19**910 **20**166 235 274 383 384 385 386 487 844 845 857 876 881 882 **22**336 337 338 339 347 348 349 350 **23**065 066 067 068 069 070 071 072 073 074 075 076 077 078 079 080 081 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 **24**061 071 072 073 099 100 227 245 314 377 378 379 380 381 382 383 384 385 387 388 389 390 391 392 393 630 631 **25**018 126 127 128 130 131 132 141 142 143 146 165 190 192 **26**001 090 091 092 093 095 454 463 579 720 806 808 847 848 850 851 870 878 882 922 944 **28**119 120 130 183 190 192 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 391 392 396 397 398 401 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 **29**984 985 986 989 **30**202 203 295 390 465 466 468 469 470 471 472 473 474 475 477 478 620 623 624 625 656 **31**245 354 355 356 357 358 359 361 362 363 364 365 366 368 369 370 372 407 408 409 410 411 418 777 **32**665 66[illegible] 673 674 675 676 677 678 688 689 690 695 701 702 741 743 744 745 747 752 833 834 835 880 886 891 906 918 920 971 **33**414 474 537 561 701 713 714 785 792 794 795 796 834 843 844 849 850 853 85[illegible] 906 908 910 912 915 917 948 975 976 977 978 **34**008 776 780 **35**205 527 613 615 620 622 626 634 644 660 737 783 800 930 943 947.

238 darab **100** frtos: [illegible]04 34 81 457 489 495 496 546 620 687 724 772 785 945 **1**015 042 059 062 268 306 408 417 440 451 455 463 477 607 609 610 714 817 895 899 900 904 **2**069 124 128 132 133 232 363 488 510 604 766 772 774 775 787 793 794 797 842 902 904 911 937 938 **3**174 259 274 475 658 782 811 **4**028 132 258 330 343 347 377 378 487 494 **5**085 095 124 128 193 596 597 603 604 605 606 607 646 647 648 651 652 653 654 776 824 844 845 846 847 853 866 868 869 371 872 873 874 875 876 877 988 **6**418 426 437 438 439 440 441 442 **7**184 207 210 213 215 463 514 522 603 729 754 795 827 845 **8**118 402 404 864 **9**193 203 243 248 249 **10**503 506 507 **11**076 077 **12**319 331 332 **13**234 258 412 650 **14**283 284 285 286 287 288 289 290 301 472 473 474 479 **15**005 006 159 160 532 607 680 715 786 994 995 996 997 **16**001 071 072 116 117 120 127 128 129 135 148 677 681 682 686 803 804 805 807 813 842 845 **17**009 370 377 567 568 569 570 583 584 586 587 629 630 632 692 695 751 989 992 995 **18**010 026 028 047 098 119 120 121 124 **131** 136 153 156.

A kisorsolt záloglevelek, lejárt kamataikkal együtt, 1887-ik évi október hó 1-jén teljes névérték szerint készpénzben kifizettetnek: Budapesten az intézet pénztáránál, a magyar általános hitelbanknál, Bécsben az union-banknál, a k. k. priv. öst. Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe czimü intézetnél, M.-Frankfurtban Deutsche Effecten und Wechselbank czimü intézetnél, Berlinben Mendelssohn et Compnál, Hamburgban Paul Mendelssohn-Bartholdynál, Amsterdamban Lippmann, Rosenthal et Compnál, az Amsterdamsche Bank czimü intézetnél. A záloglevelek kamatozása 1887. évi október 1-vel megszünik. Későbbi lejáratu kamatszelvények pedig, melyek a kisorsolt záloglevél bemutatásakor hiányzanak, annak értékéből a kifizetéskor levonatnak. A záloglevelek, leszámitolás utján, a kitüzött határidő előtt is beváltatnak. A kisorsolt és 10 év alatt be nem mutatott záloglevelek az elveszett okiratok megsemmisitésére fenálló eljárás alá esnek.

IPARÜGYEK.

— **Uj ipartestület.** A fővárosi ipartestületek alakitásával megbizott IV. kerületi elöljáróság tudatja, hogy a budapesti kádár, esztergályos, kosárkötő, kaptafakészitő és kefekötő ipartestület végleg megalakult és hivatalos helyisége a Stáhli-utcza 15. számu házban van. Jövőre minden az emlitett iparágak körébe vágó iparbatósági ügyet mint tanonczszegődtetést, felszabaditást, munkakönyvek kiállitását, vitás ügyek eldöntését a testület elöljárósága végzi.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **Ultimo az értéktőzsdén.** A mai ultimo-likvidáczió az értéktőzsdén teljesen simán folyt le, valamint az érték-prolongáczió sem ütközött akadályokba. A prolongáczió következő dijtételekkel ment végbe fél hónapra: magyar hitelbank 15—30 kr, jelzálog hitelbank 5—10 kr kosztpénz, magyar leszámitoló és pénzváltó bank simán, magyar aranyjáradék 5 kr kosztpénz — simán, magyar papirjáradék 2½ kr kölcsönpénz — simán.

** **Magyar járadék-müvelet.** A lakonikus közlemény miatt, melylyel a magyar kormány a járadéküzlet megkötését köztudomásra hozta, hiteles részletek még mindig hiányosnak. Azt hiszszük azonban, irja a N. Fr. Presse, hogy jól vagyunk informálva, midőn azt közöljük, hogy a Rothschild-csoport 40 millió frt névértékü aranyjáradék átvételére kötelezte magát és pedig ugy, hogy 20 milliót fix átvesz, 20 millióra pedig opcziót gyakorol. Az átvételi árfolyamot 86 százzlékban állapitották meg. Ebből következik, hogy a magyar kormány szükséglete effektiv 34·4 millió forint erejéig van fedezve. Mivel a magyar kormány szükséglete kerek effektiv 65 millió forintra rug, még vagy 31 millió forintot kell utólag szerezni, ha a pénztári készleteket is pótolni akarják. — A *Pol. Cor.* egy budapesti távirata szerint *Tisza* Kálmán pénzügyminiszteri minőségben rövid idővel husvét után javaslatot terjeszt a képviselőház elé, melyben korlátlan meghatalmazást kér a 32 millió forintra rugó, hátralékos államszükséglet fedezésére. — A Rothschild-csoport, a nemrég vele létrejött megegyezés után 28 millió forint értékü papirjáradékot tényleg átvett és fentartotta magának azt a joget, hogy még 20 millió értéküt tényleg átvehessen.

** **Az osztrák hitelintézet**, mint táviratainK közt már közöltük, tegnap este tartotta meg 31-dik rendes közgyülését Bécsben. Az igazgatósági jelentés általános részében konstatálja, hogy az utolsó üzleti év csekély üzleti tevékenység és állandóan alacsony kamatláb hatása alatt állt, mihez az év második felében még a bizonytalan politikai helyzet is járult. E körülmények az intézet folyó ügyeire is kedvezőtlenül hatottak, ugy hogy ha az intézet egyes kölcsönügyletekben és konverzióban részt nem vett volna, a nyereség aligha érte volna el a mult évi összeget. A folyó üzlet, nem számitva az értékpapir- és társasüzletekből elért nyereséget, a rendes levonandók levonása mellett 2.891,539 frtot jövedelmezett, a mi a részvénytőke 7.22 százalékának felel meg. Az év végén az intézetnek 7.301,990 frtot képviselő értékpapirja volt. Az év közben eladott értékek, tekintettel a megmaradt értékek árfolyamváltozására, 314,349 frt nyereséget eredményeztek. Az intézet többi üzleteiről ez áll a jelentésben: *A fiumei petroleumfinomitó* 12 százalékot jövedelmezett; az üzlet jól halad s erre az évre szintén jó hasznot helyez kilátásba. *A török dohány-egyedárusági társaság* igazgatóságának sikerült a vállalatnak legalább a létfeltételeket biztositani. Ambár az utolsó év valószinüleg még veszteséggel zárul, mégis remélik, hogy ezután jobb idők következnek be. *A budapest-pécsi vasut* konzorcziuma a részvények igen sikerült kibocsátása után czélszerünek látta a részvények egy részét visszavásárolni. A konzorczium feloszlásakor a birtokában volt részvényeket a tagok közt felosztották. A hitelintézetre eső nyereségrészt uj számlára irták. A mintegy 38½ millió forint értékü *magyar papirjáradék* elhelyezéséből a hitelintézetet illető nyereséget a társasüzleteknél számolták el; ellenben azt a 12½ millió papirjáradékot, melyet a csoport az év végén vett át, a mérleg lezárásakor még nem adta volt el s azért uj számlára irták. Ugyanez áll az osztrák pénzügyminisztertől átvett 8 millió forint névértékü *májusi járadékról* is. Pénztári jegyet a mult évben 6938 darabot adott ki az intézet 11.519,000 frt összeggel. A *giro-üzlet* összes forgalma 100.190,000 forint volt. A kedvezőtlen viszonyok hatása a fióküzleteken is meglátszott, ugy, hogy ezek együtt 85,000 forinttal kisebb nyereséget mutattak fel, mint az előző évben. Az összes 3,923,875 forint nyereségből mindenekelőtt az 5%-os kamatot vonják le. a részvényesek számára, tehát 2 millió forintot; a tartalékalaphoz 375,607 forintot csatolnak; a jutalékok levonása után fenmaradó 1.398,025 forintból a részvényesek még 1.220,000 forintot kapnak, vagyis részvényenkint 5 forintot, ugy, hogy a szelvényt mától fogva 13 forinttal váltják be. A fenmaradó 148,025 forintot az ez évi nyereség és veszteség-számlára irják. A jelentés tudomásul vétele, az osztaléknak az igazgatói javaslat értelmében való megállapitása és a felmentvény megadása után a választás következett, melynek eredményét már közöltük.

** **A Fonciére pesti biztositó-intézet** igazgatósága tegnap tartott ülésében elhatározta, hogy — jelentékeny leirások és a társulati nyereség- és dijtartalékoknak 211,616 frt 9 krnyi összeggel történt szaporitása után — a legközelebbi közgyülésnek 1886. évre vonatkozólag részvényenkint 3 frtnyi osztalék kifizetését fogja inditványozni.

** **Fizetésképtelenség.** Birkovics A. D. és társa Budapesten 15 év óta fennálló rövidáru-czég fizetését megszüntette. A czég állitólag már évek óta küzdött a kedvezőtlen üzleti viszonyokkal, melyekhez az utolsó években nagyobb veszteségek járultak. A passzivák árukért 150,000 forintra, a készpénz-passzivák 100,000 forintra rugnak, ez utóbbi összegből 70,000 forint váltókkal fedezve van. Az aktivák még nincsenek összeirva. A czég halasztást kér, hogy hitelezőivel a leltár alapján kiegyezhessék.

BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Márczius 31. —

Gabona-tőzsde.

A *buza*-üzlet iránya ma határozottan szilárd volt. A gyengébb kinálat miatt a tulajdonosok magasabb árakat kértek s mivel a malmok erre azonnal rá nem álltak, a forgalom gyenge maradt s mintegy 6000 mmázsára szoritkozott, mi mellett az árak 5 krajczárral emelkedtek métermázsánkint. Tengeri valamivel szilárdabb irányt követett. A többi gabonanemek sem irány sem az árak tekintetében nem változtak.

Mai hivatalos effektiv árak:

			frttól	frt
Buza	uj bánsági	77—81 k/g	—.—	—.—
—	» tiszavidéki	77—81 »	9.—	9.45
—	» pestvidéki	77—81 »	8.95	9.40
—	» fehérmegyei	77—81 »	9.—	9.45
—	» bácskai	77—81 »	9.05	9.50
—	» északmagyarorsz.	77—81 »	8.90	9.35
Rozs	»	70—72 »	6.65	6.90
Árpa	» takarmány	60—62 »	6.50	6.80
—	» égetni való	62—64 »	7.—	8.—
—	» sörfőzdei	64—66 »	8.10	9.50
Zab	»	39—41 »	6.50	6.75
Tengeri	ó bánsági	75 »	5.85	5.90
—	» másnemü	73 »	5.75	5.80
—	»	— »	—.—	—.—
Köles	»	— »	4.75	5.25
Repcze	uj, káposzta	— »	—.—	—.—
—	» bánsági	— »	—.—	—.—

Határidőüzlet magasabb newyorki gabonaárak következtében szilárd és emelkedő irányban nyilt meg; a forgalom élénk volt. — Köttetett:

Délelőtt.

Szokványbuza tavaszra mintegy 20,000 mm. 9.11, 9.12, 9.13, 9.15, 9.16, 9.17 forinton.

Szokványbuza őszre mintegy 30,000 mm. 8.33, 8.35, 8.36, 8.37 8.36, 8.37, 8.38, 8.39 forinton.

Tengeri május—juniusra mintegy 10,000 mm. 5.98, 5.99, 6.— frton.

Tengeri julius—augusztusra 1000 mm. 6.14 frton.

Szokványzab május—juniusra 1000 mm. 6.32 forinton.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén nyugodtabb irány mellett gyenge forgalom volt. — Köttetett:

Szokványbuza tavaszra mintegy 10,000 mm. 9.17, 9.18, 9.19, 9.18 forinton.

Szokványbuza őszre mintegy 10,000 mm. 8.39, 8.38, 8.37 frton.

Tengeri május—juniusra mintegy 5000 mm. 6.—, 6.01 forinton.

Déli 1 órakor hivatalosan zárulnak:

Szokványbuza tavaszra	frt	9.16	—	9.18
Szokványbuza őszre	»	8.36	—	8.38
Tengeri május—juniusra	»	6.—	—	6.02
Szokványzab tavaszra	»	6.25	—	6.27
Káposztarepcze augusztus—szeptemberre	»	11.	—	11.¼

Délutáni forgalom.

A délutáni tőzsdén alacsonyabb berlini gabonaárak miatt az irány ellanyhult. A forgalom mérsékelt volt. — Köttetett:

Szokványbuza tavaszra mintegy 15000 mm. 9.13, 9.15, 9.16 frton.

Szokványbuza őszre mintegy 20000 mm. 8.33, 8.32, 8.30 8.31, 8.33, 8.32 forinton.

Tengeri május—juniusra mintegy 10000 mm. 5.99, 5.98, 5.97 frton.

Szokványzab tavaszra 1000 mm. 6.24 frton.

Délután 5 órakor zárulnak:

Szokványbuza tavaszra	frt	9.15	—	9.17
Szokványbuza 1887. őszre	«	8 31	—	8.33
Tengeri május-juniusra	«	5 97	—	5 99
Szokványzab tavaszra	«	6 23	—	5.25
Káposztarepcze augusztus—szept.-berre	«	11.	—	11¼

Terménytőzsde.

Terményekben semmi üzlet nem volt.

Értéktőzsde.

Arra a hirre, hogy az orosz czár ellen ujabb merényletet követtek el, a mai tőzsdei forgalom eleintén lanyha volt, de nagyobb kinálat még sem állt be. A déli tőzsdén kielégitőbb berlini árfolyamokra javult a hangulat, s az irány mindvégig szilárd maradt.

Előtőzsde.

Az előtőzsde lanyha volt. — Osztrák hitelrészvény 286—284.50 közt ingadozott, magyar aranyjáradék 101.87½-től 101.55-ig, magyar papirjáradék 88.87½-en kelt.

11 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 284.90—285, magyar aranyjáradék 101.60—101.62½, magyar papirjáradék 88.40—88.42½.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén berlini árfolyamokra mérsékelt javulás állt be. — Osztrák hitelrészvény 284.50 és 285.30 közt ingadozván, maradt 285.10 pénz, magyar jelzáloghitelbank 134.75-ön, magyarar aranyjáradék 101.55-től 101.80-ig, magyar papirjáradék 88.25-től 88.50-ig, I. magyar általános biztositó társaság 3030-on, bécsi élet- és járadék biztositó társaság 195-ön, budapesti malom 950-en, északkeleti vasut 167.50-en, Athenaeum 564-en köttetett. Valuták és váltók lanyhák.

1 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 285.10—285.20, magyar hitelbank 293.75—294, magyar aranyjáradék 101.70—101.75, magyar papirjáradék 88.45—88.50.

Praemiumüzlet: Osztrák hitelrészvény holnapra 2.50—3 forint, nyolcz napra 7—8 forint, egy hóra 15—16 forint.

Utótőzsde.

Az utótőzsdén a javulás ujabb haladást tett berlini árfolyamokra. — Osztrák hitelrészvény 284.80—285.80-ig, magyar aranyjáradék 101.70-től 101.80-ig köttetett.

2 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 285.70—285.80, magyar aranyjáradék 101.77½—101.80.

Esti tőzsde.

Az esti tőzsde a legmagasabb napi árfolyamokkal zárult. — Osztrák hitelrészvény 285.80-tól 287-ig, magyar aranyjáradék 101.85-től 102-ig kelt.

6 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 286.80—286.90, magyar aranyjáradék 101.87½—101.90.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, márcz. 31. Az üzlet kellemes. Magy. uradsági öreg nehéz 47—48½ frtig, fiatal nehéz 51—52 frtig, fiatal közép 50—51 frtig, fiatal könnyü 49—50½ frtig, közönséges (szedett) nehéz 47—48 frt, közép 48½—49½ frt könnyü 48½—49½ frt. Szerbiai nehéz 47—48½ frt, közép 47—47½ frt, könnyü 47—47½ forint. Hizó egy éves —.— forint. Romániai és szerbiai sertések, melyek mint átmeneteliek adattak át, vevőn- s páronkint három arany vám fejében megtérittetnek. — Sertésléltszám: márcz. 29-én volt készlet 83,952 db, márcz. 30-án felhajtatott 830 db, márcz. 30-án elszállittatott 1944 db, márczius 30-án maradt készletben 82,838 darab sertés.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Előtőzsde.

Bécs, márcz. 31. (Az *Egyetértés* távirata.) A tőzsde ma szilárdan nyilt meg, de arra a hirre, hogy az orosz czár ellen Gacsinában ujabb merényletet követtek el, ellanyhult, a hatás azonban nem volt nagy, mert a hirben kételkedtek. Forgalom csak hitelrészvényekben, járadékokban, osztrák-magyar államvasut és elbavölgyi vasutban volt, ez utóbbi vasut részvényei és a dohányrészvények emelkedtek. Valuták változatlanok.

11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 284.40, magyar hitelbank 285.75, tartományi bank 241, osztrák-magyar államvasut 237.75, Károly Lajos-vasut 202, elbavölgyi vasut 160.25, májusi járadék 80.65, magyar aranyjáradék 101.60, magyar papirjáradék 88.40, husz frankos arany 10.10, német birodalmi márka 62.65.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde hangulata is minden kedv hijján volt. — Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 284.30, magyar hitelbank 285.50, unio-bank 219, tartományi bank 240.75, osztrák-magyar államvasut 237.60, Károly Lajos-vasut 202, déli vasut 86, elbavölgyi vasut 160.50, májusi járadék 80.65, magyar aranyjáradék 101.55, magyar papirjáradék 88.40, husz frankos arany 10.10, német birodalmi márka 62.67.

A spekuláczió kedvetlensége miatt az üzlet pang s az árfolyamok alig változtak; az alapirány szilárd. Sorompó- és befektetési értékek tartvák. Valuták és váltók valamivel szilárdabbak.

2 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 285.40, angol-osztrák bank 107.50, unio-bank 217.25, bankegyesület 95.75, magyar hitelbank 286.25, tartományi bank 241.50, osztrák-magyar államvasut 238.60, Károly Lajos vasut 202.50, gőzhajózási részvény 383, Lloyd-részvény 483, észak-nyugati vasut 163, elbavölgyi vasut 162.25, tramway 217.25, déli vasut 86.25, papirjáradék 80.85, aranyjáradék 113.60, magyar aranyjáradék 101.70, magyar papirjáradék 88.50, északi vasut 2378, bécsi sorsjegy 129.75, husz frankos arany 10.11½, német birodalmi márka 62.62.

Bécs, márcz. 31. *(Magyar értékek hivatalos zárlata).* Magyar földtehermentesitési kötvények 104.50, Erdélyi földtehermentesitési kötvények 104.75, 5½%-os magyar földhitelintézeti záloglevél —.—. Erdélyi vasutr. 179.—. Magy. keleti vasut els. k. 116.25. Magyar ny. sorsjegy 121.25. Szőlődézsmaváltsági kötvények 99.—. 5%-os papirjáradék 88.50. Tiszavölgyi sorsjegy 123.50. Magyar 4%-os aranyjáradék 101.75. Magyar vasuti kölcsön 150.50. Magyar hitelbank 286.25, Alföldi vasut 182.—. Magyar északkeleti vasut 166.75. Keleti vasuti elsőbbség 98.75. Tiszavidéki vasut-részvény 249.—, Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank részvény 96.75. Kassa-oderbergi vasut részvény 145.75. Dohány-részvények —.—. Leszámitolóbank —.—. Temes Béga —.—.

Bécs, márcz. 31. *(Osztrák értékek hivatalos zárlata.)* Osztrák hitelrészvény 285.50. Déli vasut 86.25. 4%-os aranyjáradék 113.60. Váltó Londonra 127.55. Károly-Lajos vasut 202.25. 1864-es sorsj. 165.25. 1860-as sorsjegy 133.50. Török sorsjegy 16.—. Angol-osztrák bankrészvény 107.50. 4·2%-os ezüstjáradék 81.80. Osztrák államvasut 238.80, 20 frankos 10.11½, 4·2%-os papirjáradék részv. 80.85. Osztrák hitelsorsjegy 176.75. Osztrák-magyar bankrészvény 884.—. Csász. kir. arany 5.97. Német bankváltók 62.60. Elbavölgyi vasut részv. 162.60. Wiener Bankverein részvény 95.75. Dunagőzhajózási részv.-társ. 383. Javul.

Esti tőzsde.

Bécs, márcz. 31. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Mivel a czár ellen állitólag elkövetett merénylet hirét meg nem erősitették s a kontremine szilárd párisi jelentésekre fedezési vásárlásokat tett, az esti tőzsdén magyar aranyjáradék, hitelbank, elbavölgyi vasut és Károly Lajos-vasut javultak. — Jegyeztetik: Osztrák hitelrészvény 286—287.30, magyar hitelbank 287.75—288, angol-osztrák bank 107.50, unióbank 220—220.25, tartományi bank 241.90—242.25, tramway 218—218.25, osztrák-magyar államvasut 239—239.30, Károly Lajos-vasut 202.50—203.50, elbavölgyi vasut 163—162.75, májusi járadék 80.90—80.92, ezüst járadék 81.85—81.97, magyar aranyjáradék 102.10—101.85, magyar papirjáradék 88.65—88.52.

5 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 286.70, tartományi bank 242, Károly Lajos-vasut 203.25, déli vasut 86.50, elbavölgyi vasut 162.90, májusi járadék 80.90, magyar aranyjáradék 101.92, magyar papirjáradék 88.55, husz frankos arany 10.12, német márka 62.62.

Zárlat után jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 286.80 után 287, magyar aranyjáradék 101.90.

Az esti magánforgalomban maradt osztrák hitelrészvény 287.10.

Praemiumüzlet a bécsi értéktőzsdén.

Bécs, márcz. 31. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A dijtételek alig változtak. Osztrák hitelrészvény holnapra 2½—3 frt, nyolcz napra 7—8 frt, egy hónapra 14½—15½ forint, három hóra 24—26 forint, osztrák-magyar államvasut egy hónapra 11—12 forint; három hóra 20—22 frt; Károly Lajos vasut egy hónapra 9—10 frt, déli vasut egy hónapra 8—9 frt, magyar aranyjáradék egy hónapra 4¼—4⅜ százalék, három hónapra 7½—7¾ százalék.

Magánkamatláb: Első váltóra 3⅛—3⅜ százalék, távolabbi látra és telepitett váltóra 3½—4 százalék.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, márcz. 31. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az irány ma általában szilárd volt, de a forgalom nem nyert nagyobb kiterjedést. Köttetett: Buza tavaszra 9.56—9.59, május—juniusra 9.52—9.54, őszre 8.64—8.65 frt, rozs tavaszra 6.22—6.20—6.22 frt, zab május—juniusra 6.37—6.39, őszre 6.55—6.58 frt, uj tengeri 6.31—6.36 frt, julius—augusztusra 6.36—6.39 frt. — Felmondatott 1000 mm. zab.

Délután teljes üzlettelenség miatt az irány hanyatlott s az árfolyamok, mivel Berlinből is alacsonyabb jegyzéseket küldtek, nem tarthatták fenn magukat. — Köttetett: buza tavaszra 9.56—9.58 frt, május—juniusra 9.51—9.53 frt, őszre 8.63—8.64 frt, rozs tavaszra 6.95—6.97, őszre 6.85 frt, zab tavaszra 6.23—6.24, május—juniusra 6.36—6.37, őszre 6.55—6.56 frt, tengeri május—juniusra 6.33 frt, julius—augusztusra 6.37—6.38 forint.

Készáruban igen gyenge üzlet volt; néhány kisebb tétel szentesi buza 88 k. 10.06 frton kelt.

Szesz ára ma kissé esett. Kész gabonaáru 25¼ frton kelt s maradt igy pénz; április—augusztusra 25⅜, május—szeptemberre 26 frt pénz.

BÉCSI ÁRUTOZSDE.

Bécs, márcz. 31. (Az *Egyetértés* távirata). A mai tőzsdén a következő kötések történtek:

Czukor: 2000 mm. pilé május—augusztusra Triesztből 18⅛ frt.

Petroleum: egy tétel Standard White Bécsből 19.50 frt, 56 barrel kaukázusi fiumei azonnali átvételre Fiuméban 6.10 frt és 56 barrel amerikai fiumei azonnali átvételre Fiuméban 7.10 frt.

Kávé: egy tétel Szantosz good Triesztből 89.50 frt.

Borsó: egy tétel Szingapore április—májusra Trieszt ből 91 frt, és egy tétel azonnali átvételre 93 frt.

Piment: egy tételt 35 frt.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

Trieszt, márcz. 31. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Váltó Londonra 127.62, olasz bankpiaczokra 50, huszfrankos arany 10.08½, májusi járadék 80.80, magyar aranyjáradék 101.75, magyar papirjáradék 88.50, osztrák hitelrészvény 285, Lloyd-részvény 482, olasz járadék 96.81, olasz bankjegy 50.10. Szilárd

Berlin, márcz. 31. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A czár ellen állitólag elkövetett ujabb merénylet hire nem tett nagy hatást, de az irány kissé gyengült; bankértékek keveset hanyatlottak, vasutak csendes irányt követtek. A járadékok meglehetősen szilárdak maradtak. Zárlat szilárd. Magánkamatláb 2⅝%.

Berlin, márcz. 31. (Tőzsdei tudósitás.) A tőzsde a gacsinai merénylet hire miatt gyenge, végül fedezeti vásárlásokra nyugodtabb hangulat uralkodott. Magánkamatláb 2⅜ szazalék.

Berlin, márcz. 31. (Utótőzsde.) Magyar aranyjáradék 80.80, osztrák hitelrészvény 469.50, osztrák-magyar államvasut 382, osztrák déli vasut 140, Károly Lajos-vasut 80.90. Szilárd.

Frankfurt, márcz. 31. (Esti tőzsde.) 4½%-os ezüst járadék 65.20, osztrák hitelrészvény 224.25, osztrák-magyar államvasut 190.12, Károly Lajos-vasut 161, déli vasut 68½. Szilárd.

Páris, márcz. 31. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) *1 óra 18 perczkor jegyeztek:* 3%-os járadék 80.90, 4½%-os járadék 109.62, olasz járadék 98.10, magyar aranyjáradék 81.15, egyiptomi kölcsön 380, spanyol kölcsön 65.45, török vasuti kölcsön 13.55, ottomán bankrészvény 508.75, Rio-Tinto 278, Szuezrészvény 2060, Panama-részvény 407.50, osztrák-magyar államvasut 475, osztrák déli vasut 190. Szilárd.

3 óra 40 perczkor zárulnak: 3%-os járadék 81.05, 4½%-os járadék 109.67, osztrák-magyar államvasut 191.25, franczia törleszthető járadék 85.05,

magyar vasuti kölcsön 304, magyar aranyjáradék 81.50, magyar országos bankrészvény 345, ottomán bankrészvény 507.50. Szilárd.

London, márcz. 30. Magyar aranyjáradék 80.50, 4½%-os osztrák ezüstjáradék 65, angol konzolok 101.13, ezüst 44.05.

New-York, márcz. 30. (Kabel-sürgöny). Váltó Berlinre 400 márkáról (60 napi látra) 95¼, Londonra 4.84¾, négyszázalékos tőkésitett kölcsön 1887-ből 1.29¼, Erie-vasut 35⅝, váltó Párisra 5.21⅞.

Külföldi értéktőzsdék zárlata.

Az árfolyamok az illető hely szokványok szerint készpénzben, medióra vagy ultimóra értendők, e szerint a mellékelt paritás is készpénzre vagy medióra illetőleg ultimóra értendő. A készpénz-árfolyamok K-val, a medióra M-mel, az ultimóra U-val vannak megjelölve. Magától értetődik, hogy a enti átszámitásokhoz még a transaktió-költségek, továbbá a medió- és ultimo-árfolyamokhoz azonkivül még a mindenkori budapesti prolongáczió tételek is számitásba veendők. A *-gal jelölt értékek a budapesti tőzsdén nem jegyeztetnek. Átszámitási árfolyam 100 márka vista = 62 frt 65 kr 100 frank vista = 50 frt 40 kr.

Márczius 31.		Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. értékben
PÁRIS.				
*Franczia 3%-os járadék		81.05	—.—	—.—
« 4½%-os «		109.67	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	U	477 50	238.16	— 5.91
Osztrák déli vasut	U	191.25	87.24	+ 1.17
*Osztrák földhitel-részvénytársaság	U	—.—	—.—	—.—
*Franczia törleszthető járadék	U	85 65	—.—	—.—
Osztrák 4%-os aranyjáradék	U	—.—	—.—	—.—
Magyar vasuti kölcsön	U	304.—	151.72	— 0.15
Magyar jelzálog-hitelbank	U	—.—	—.—	—.—
Bécsi unió-bank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar aranyjáradék	U	81 50	101 69	— 0 09
Magyar 5%-os papirjáradék	U	—.—	—.—	—.—
Magyar leszámitoló és pénzváltó-bank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar országos bank	K	—.—	—.—	—.—
BERLIN.				
Osztrák 4⅕%-os papirjáradék	K	64,30	80.77	+ 0.25
« 5%-os «	K	—.—	—.—	—.—
« 4⅕%-os ezüstjáradék	K	65.10	81.86	— 0 21
« 4%-os aranyjáradék	K	90 50	113.42	— 0.32
Magyar aranyjáradék	U	80.80	101.56	— 0.26
« 5%-os papirjáradék	U	70.50	88 84	— 0.13
« keleti vasuti kötvények	K	68.50	86.16	— 0.73
Keleti 5%-os v. elsőbbs. kötv.	K	101.10	126.99	— 0.08
Osztrák hitelrészvény	U	469.—	285.79	+ 0.36
Magyar hitelbank	U	—.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	U	381.—	238 64	— 3 91
Osztrák déli vasut	U	140.—	87 59	+ 1.16
Károly-Lajos vasut	K	81.80	202.50	+ 0.73
Kassa-oderbergi vasut	K	57.90	145.56	— 0.87
*Román vasuti részvények	K	—.—	—.—	—.—
Orosz bankjegy		179.20	112.27	— 0.59
Váltó bécsi piaczra		159.80	62.69	+ 0.11
*Keleti kölcsön II. kibocsátás		55.30	—.—	—.—
Magyar jelzálog-hitelbank	K	—.—	—.—	—.—
« leszámitoló és pénzváltó-bank	K	—.—	—.—	—.—
« országos bank	K	—.—	—.—	—.—
FRANKFURT.				
Osztrák 4⅕%-os papirjáradék	K	64,25	80,71	+ 0.25
« 5%-os «	K	—.—	—.—	—.—
« 4⅕%-os ezüstjáradék	K	65.10	81.86	+ 0.02
« 4%-os aranyjáradék	K	90.25	113.11	— 0.77
Magyar aranyjáradék	U	80.70	101.44	— 0 54
« 5%-os papirjáradék	U	70.45	88.78	— 0.13
Osztrák hitelrészvény	U	225 50	285 28	+ 0.08
Osztrák-magyar bank	U	—.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	U	—.—	—.—	—.—
Károly-Lajos vasut	K	190.—	238.87	— 2 11
Osztrák déli vasut	U	160.25	201.43	— 1.13
Erzsébet osztrák nyugoti vasut	K	68.—	87.60	— 0 85
Magyar-gácsországi vasut	K	—.—	—.—	—.—
Tiszavidéki v. elsőbbs. kötvények	K	137.37	172.90	—.—
Váltó bécsi piaczra		—.—	—.—	—.—
4½%-os földhitelintézeti záloglevél	K	159.30	62.69	— 0.01
Magyar leszámitoló és pénzváltó-bank	K	79.60	100.01	—.—
Magyar hitelbank	U	—.—	—.—	—.—
Magyar jelzálog-bank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar orsz. bank	K	—.—	—.—	—.—

KÜLFÖLDI ÁRUTŐZSDÉK.

Külföldi árutőzsdék zárlata.

Átszámitási árfolyam a német piaczokra 100 márka vista 62.65 frt, 100 frk 50.40 frt.

Márczius 31.	Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. értékben
PÁRIS.			
Buza folyó hóra	24 10	12.15	— 0 01
— áprilisra	24 25	12.22	+ 0 06
— május-juniusra	24.75	12.47	+ 0.05
— májustól 4 hóra	25.10	12.65	+ 0.04
Liszt folyó hóra	53.10	16.84	+ 0.08
— áprilisra	53 40	16.93	+ 0.12
— május-juniusra	54.30	17.22	+ 0.01
— májustól 4 hóra	54 75	17.36	+ 0.04
Olaj folyó hóra	56.—	28.22	— 0.56
— áprilisra	55.—	27.72	— 1.44
— mástól 4 hóra	51.50	25.96	— 0.78
— utolsó 4 hóra	51.75	26 08	— 0.29
Szesz folyó hóra	39.50	21 70	— 0.20
— áprilissra	39 75	21 83	— 0.20
— májustól 4 hóra	40.75	22.36	+ 0.20
— utolsó 4 hóra	40.25	22.09	— 0.07
BERLIN.			
Buza április-májusra	165.75	13.88	— 0.04
— május-juniusra	166.—	10.40	— 0.04
Rozs április-májusra	121 75	7.63	— 0.08
— május-juniusra	122 50	7.67	— 0.07
Zab áprilisi-májusra	91 50	5.73	— 0.08
— május-juniusra	95.50	5.86	— 0.13
Olaj április-májusra	43 60	27.32	— 0.14
— május-juniusra	43 90	27.50	— 0.24
Szesz április-májusra	39 10	24 50	+ 0.21
— jul.-augusztusra	40 80	25 56	+ 0.39
STETTIN.			
Buza április-májusra	162.—	10.15	— 0.01
— junius-juliusra	165.—	10.34	— 0.01
Rozs április-májusra	118.—	7.39	— 0.01
— junius-juliusra	121.50	7.61	+ 0.02
Olaj áprilisra	43.50	27.25	+ 0.29
Szesz kész szállitásra	38.—	23 81	+ 0.37
— április-májusra	38.20	23 93	+ 0.35
— junius-juliusra	39 50	24.75	+ 0.36
— aug.-szept.-re	41.—	25 69	+ 0.43
Repcze	—.—	—.—	—.—
KÖLN.			
Buza márcziusra	—.—	—.—	—.—
— májusra	17.20	10 78	— 0.07
Rozs márcziusra	—.—	—.—	—.—
— májusra	12.50	7.83	— 0.07
Olaj készszállitásra	23 80	29.82	— 0.02
— májusra	23 40	29.32	+ 0.11
BOROSZLÓ.			
Buza	16.—	10.02	— 0.04
Zab	10.80	6.77	—.—
Szesz	36.80	23.06	+ 0.11
Rozs	12.90	8.08	— 0.05
Repcze	19.80	12.40	— 0.01
Tengeri	11.—	8.90	— 0.01

Trieszt, márcz. 30. Czukor irány nyugodt, kevés üzlet. Centrifugal azonnali átvételre és április—májusra 17.25—17.75, május—augusztusra 17.75—18, október—januárra 18—18.50 frt; melis-pilé 18—18.75 frt. Kávé változatlan.

Berlin, márcz. 31. *Buza* lanyha, *rozs*, *zab* és *olaj* bágyadt, *szesz* emelkedik.

Hamburg, márcz. 30. Petroleum helyben 6 márka, márcziusra 6 márka, augusztus—deczemberre 6.45 márka. Szép.

Páris, márcz. 31. *Buza* és *liszt* szilárd, *olaj* és *szesz* csendes.

London, márcz. 30. Gabona nyugodt, buza névleg, a többi olcsóbban kel. Olaj 20¾. Szép.

London, márcz. 30. Nyers répaczukor 11. Jávaczukor 13½, Szilárd.

Bréma, márcz. 30. Petroleum helyben 5.95 márka. Gyenge.

Antwerpen, márcz. 30. Petroleum 15⅝ forint. Nyugodt.

Newyork, márcz. 30. (Kabel-sürgöny.) Gyapot Newyorkban 10.7/16, Neworleansban 10.1/16, — Petroleum finomitott 70° Abel Test Newyorkban 6⅞. Filadelfiában 6⅞. Nyers petroleum 6. — United pipe line certificates 63¼. — Liszt 3.45. — Piros őszi buza helyben 92. cent (= 8.93 frt), márcziusra 91¼ cent (= 8.86 frt), áprilisra 91¼ cent (= 8.86 frt), juniusra 92 cent (= 8.93 frt) 100 kilokint. — Tengeri 48¾. — Czukor (Fair rafining Muscovados) 4³/₁₆. — Rio-kávé 15 — Zsir (Wilcox jegyü) 7.80. (Fairbank jegyü) 7.85. — Gabona-fuvardij imperial-quarteronkint Észak-Amerikából az angol kikötőkbe és az ezekkel egy magasságon fekvő kontinentális kikötőkbe 1¼ cent (= 0.45 frt 100 kilónkint.) — Napi felhozatal gyapotból 7000 bál.

ÜZLETI TUDÓSITÁSOK.

Budapesti husárak.

Budapest, márcz. 31.

Ökörhus 100 kilogr.	46—51	forint
Tehénhus « «	40—45	«
Bivalyhus « «	40—44	«

Marhavásár.

A *fővárosi vásárigazgatóság hivatalos jelentése* szerint a mai marhavásáron állott 2275 db. nagy és 1857 db. aprómarha. Ebből eladatott:

77	darab bika dbja	80—200	frt
1343	« ökör párja	180—340	«
769	« v. tehén párja	110—200	«
	« f. tehén dbja	100—200	«
86	« bivaly párja	110—230	«
878	« borju dbja	10—28	«
979	« bárány párja	4—5	«
	« birka párja	—. —.	«

Budapest, márcz. 31. (Braun József és fia czég jelentése az *Egyetértés* számára.) Felhajtatott: 1029 drb magyar ökör, 471 db magyar tehén, 95 db szerbiai ökör, 105 db bivaly és 62 db bika, összesen 1942 db vágómarha. — Miután vidéki vevő ma alig volt a piaczon, az itteni mészárosok pedig tartózkodtak a vásárlástól, ennélfogva a mai üzlet általában lanyha irányzat mellett nehézkes hangulatban folyt le. — Az egységi árak változatlanok maradtak. — Következő árakat jegyeztünk:

Magyar ökrökért	43	forinttól	50	forintig.
Magyar tehenekért	40	»	44	«
Szerbiai ökrökért	40	»	46	«
Bivalyokért	38	»	42	«
Bikákért	46	»	48	«

métermázsánkint.

Szurómarhavásár.

Bécs márcz. 31. (Távirat.) Készletben volt 3527 db borju, 2929 élő és 1273 leszurt sertés, 1440 élő és 245 leölt juh és 3238 bárány. Feldolgozott hus 6400 kilogramm. A borjuk nehezen keltek, áruk 1—2 frttal esett. A juhüzlet élénk. Fizettek: Borjuért 32—55 frtot 100 kilogrammonkint és juhokért 6—10 frtot páronkint.

Juhvásár.

Pozsony, márczius 31. A mai juhvásárra 3296 drb juhot hajtottak fel. Elénk irányzat mellett a következő árak jegyeztettek kivitelre szánt gyapjas juhok 18—25 frt, nyirott juhok 17—24 frt, legelőjuhok 10—16 frt páronkint.

Páris (La Villette), márcz. 28. Felhajtatott 18686 birka, közte 441 magyar fajta. Az irány gyenge javulása mellett általában fizettek 53—83 centimot, magyar juhokért 78—85 centimot ½ kilogrammonkint vagy 52—68 frankot páronkint.

Páris (La Villette), márcz. 31. (Távirat.) Felhajtatott 16388 db juh. Üzlet jó.

Lóvásár.

Budapest, márcz. 31. A mai lóvásárra felhajtatott 643 drb ló. Ebből eladtak uj lólevél metlett 60 darabot, átiratással 101 darabot. Bécsbe vettek 13 darabot. Vásári árak: bécsi vágólovak 15—40 frt, igáslovak 45—100 frt, könnyü kocsilovak 90—140 frt.

GAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

* **Az országos magyar gazdasági egyesület** szőlészeti- és borászati szakosztálya id. *Hajós* József elnöklete alatt a Köztelken márczius 29-én tartott ülésében megalakult. A szakosztály elnökévé gróf Andrássy Aladár, alelnökévé Miklós Gyula országos borászati kormánybiztos, előadójává pedig Engelbrecht Károly igazgatótanár választattak meg. A munkaterv kidolgozása végett Miklós Gyula elnöklete alatt, Kostyári Ferencz, Molnár István és Engelbrecht Károly tagokból álló szükebbkörü bizottság választatott meg, mely müködését az ülés befejezte után azonnal meg is kezdte.

NAPIREND: április 1-én.

Naptár: Péntek. — Róm. kath.: Hugó püspök. — Prot.: Tivadarka. — Görög-orosz: (márczius 20.) Sabbat vértanuk. — Zsidó: (nisan 7.) — Nap kél 5 ó. 39 p., nyug. 6 ó. 30 p. — Hold kél 10 ó. 29 p. d. e., nyug. 1 ó. 12 p. regg. — Első negyed délután 3 óra 9 perczkor.
Belügyminiszter fogad déli 12—1
Közmunka- és közlekedésügyi miniszter fogad d. u. 2—3-ig.
Horvát miniszter fogad d. e. 10—d. u. 2.
A képviselőház ülése d. e. 11 órakor.
A természettudományi társulat népszerü felolvasó estélye 6 órakor a vegytani intézetben. Felolvasó dr. Csapodi István.
A fővárosi középitési bizottság ülése d. u. 5 órakor (uj városháza.)
A miskolczi ifjak budapesti körének felolvasó ülése este 7 órakor a Hársfa-vendéglő külön helyiségében.
Országos képtár az akadémia palotájában d. e. 9—d. u. 1.
Vörös-kereszt-egylet Erzsébet-kórháza (Buda, déli pályaudvar közelében) megszemlélhető naponkint délelőtt 10—11¼ óra között.
Nemzeti muzeum: régiségtár d. e. 9 d. u. 1.
Nemzetközi panoráma Andrássy-ut 28. sz
Orsz. tanszermuzeum a budai állami tanitóképezde épületében d. e. 9—12 és d. u. 3—5.
Műszaki iparmuzeum a kerepesi-uton (Beleznay-kert) nyitva van d. e. 9-től d. u. 1-ig és d. u. 3—5.
Egyetemi füvészkert az üllői-uton d. e. 8—12 és d. u. 2—6 óráig.
Akadémiai könyvtár d. u. 3—7.
Egyetemi könyvtár d. e. 10—12 és d. u. 4—8.
Muzeumi könyvtár d. e. 9— d. u. 1-ig.
Állatkert nyitva egész nap. Belépti dij 30 kr.

Kivonat a hiv. lap márcz. 31-ki számából.

Arverés a fővárosban. Feisztl Malvin 323 ftra becs. ingóságai (Andrássy-ut 76.) április 4. Klodner Henrik 1400 frtra becs. ingatl. (Budapest, megyeház. I. emelet 13. szám alatti ajtó) április 14.

Árverések a vidéken. Zábálcz község 3063 frtra becs. ingatl. május 2. Zábálcz (Lugos.) Schulcz János 8349 frtra becs. ingatl. április 28. N.-Szombat. Baumgärtner Márton és Anna 5708 frtra becs. ingatl. május 27. Módes. Weisz Sámuel 9145 frtra becs. ingatl. április 15. B.-Gyarmaton. Sánta István 36000 frtra becs. ingatl. junius 17. Szegzárd. Zechmeister János és Borbála 4642 frtra bes. ingatl. julius 7. Német-Járfalu (M.-Óvár.) Busiczki Andrásné 1248 frtra becs. ingatl. junius 27. Kassa. Bellovits István 290 ftra becs. ingatl. április 13. Szent-Endre (pestvidéki kir. törvényszék.) Sárközi Sándor 1047 frtra becs. ingatl. április 25. Halas. Komáromy Gyula 1299 frt 70 krra becs. ingatl. Kenderes (Kis-Ujszállás.)

Csődnyitások. Schlesinger Jakab budapesti lakos ellen május 20. Csődbiztos Sárváry Gusztáv törvényszéki biró, tömeggondnok Simon Izidor, helyettes Klein Ignácz dr. budapesti ügyvédek. Zellinger Lajos nagykanizsai lakos ellen április 25. Csődbiztos Nábráczky Lajos törvényszéki biró, tömeggondnok Remete Géza ügyvéd.

Csődmegszüntetés Gottlieb Ida sz. Kappel erzsébetvárosi lakos ellen.

Pályázatok. A nagykikindai kir. törvényszéknél irnoki, — a nagybecskereki kir. törvényszéknél telekkönyvvezetői, — a brassói kir. járásbiróságnál aljegyzői, — a budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszéknél birói, — a szolnoki kir. törvényszék területén levő abádszalóki kir. járásbiróságnál aljegyzői, — a kisvárdai kir. járásbirósághoz irnoki állomásra.

Felelősszerkesztő: **Csávolszky Lajos.**

IDEGENEK NEVSORA.

Marchall-szálloda az Angol királynéhoz.
Hg Esterházy P. Bécs
Gr. Teleky D. Erdély
Gr. Nugent J. Karlstadt
Örgr. Pallavicini Csáky Miskolcz
Br. Tessinné Székesfehérvár
Br. Radvánszky J. Varsány
Dr. Suhárzik F. Bécs
Lambrecht C. Bécs
Novák A. Bécs
Engel J. Pécs
Aradi R. Ujvidék
Szupeck B. Szánta
Maximovits L. Szerbia
Rabel D. Bécs
Schwarz K. Bécs
Feifel J. Bécs
Lanzer B. Bécs

Nemzeti szálloda.
Szirmay V. Tarczal
Dacsó P. Keszihócz
Buky M. Karácsond
Pinter M. Ipolyság
Söta A. M.-Óvár
Rosmayer F. Tolna
Ganzaug M. Miskolcz
Mayer P. Teschen
Strausz S. D.-Földvár
Bleyer K. Czegléd
Wittmann K. Kecskemét

London szálloda.
Baner F. Bécs
Brinzey P. Orsova
Péter F. Orsova
Oroszy F. Czegléd
Waldner F. A. Budapest
Preisz M. Bécs
Klein K. Bécs
Drobnik J. Beodra

Pannonia szálloda.
Hajdu S. Szolnok
Lits Gy. Vaál
Balms F. Szolnok
László J. Sz.-Somlyó
Dalmy L. Debreczen
Steinbach A. Paks
Haas J. Gy.-Szt.-Miklós
Szilvassy N. Rozsnyó
Buchalla S. Ny.-Adony
Kardos S. H.-M.-Vásárhely
Buch T. Szarvas
Ulman J. Bécs
Herman B. Dombovár
Lippai J.-né B.-Baracska

Czihat K. Turkeve
Houtka K. N.-Becskerek
Arany P. Kánya

Aranysas szálloda.
Farkas E. N.-Körös
Tachy S. Recsk
Dessewffy O. Ványarcz
Gr. Eichelberg F. Bécs
Szájbély A. Alcsuth
Mandák J. Bikács
Bárdos F. Bodrogköz
Mészáros K. Kengyel
Hanák M. Lónyabánya
Kugler A. N.-Várad

Erzsébet szálloda.
Boskó B. B.-Kula
Dr. Végh J. N.-Kanizsa
Ötvös Gy. Budapest
Lipcsey M. Tass
Nagy J. Horpács
Kraszkay M. M.-Óvár
Bruk J. N.-Hidas
Szoszkó Gy. Tihany
Krammer B. Bécs
Bartha L. N.-Lak
Semetrovits K. Belgrád
Lubanovits M. Belgrád
Dr. Hartner D. Bécs
Ploskay N. N.-Szombat
Szücs K.-né F.-Szállás
Kelemen J. Szeged
Gruber Gy. Pécs

Magyar király szálloda.
Kritovácz V. Ruma
Sailer V. Szeghalom
Sohár P. Sopron
Klein A. Balkány
Stiefbold S. Berlin
Purgesz J. K.-Ladány
Stanesits P. Semendria
Schweinitzer J. Bécs
Winter M. Bécs
Meisner N. Bécs
Eberland K. Bécs
Ehrlich B. Bécs
Henk F. London

Hungária szálloda.
Gr. Festetich Gy. Wildau
Br. Gennauth E. Brüssel
Tüköry A. Laruvár
Molina L. B.-Ayres
Fernandez J. B.-Ayres
Auchonena M. B.-Ayres
Zdeborszky J. Végles
Arth L. Bécs

Kornblüh L. Bécs
Spiertz M. Brüssel
Smith A. Brüssel
Dr Fittler D. Tata
August L. Sopron
Beökönyi Z. Detk
Bloch H. Eger
Abel J. Bécs
Kafka J. Bécs
Toitler A. Páris
Umráth K. Prág
Reismann M. N.-Várad
Spethe O. Gera
Toronyházi F. Bécs
Moldauer M. Torna

Fehérhattyu szálloda.
Csirke E. T.-Tamási
Brükner J. Gyöngyös
Grosz J. Debreczen
Ábrahám J. Bugyi
Lampel A. Bécs
Szalay V. S.-Tarján
Huszár M. S.-Tarján
Danziger S. Miskolcz

Széchenyi szálloda.
Hentschel J. Laibach
Kuthy M. Kapolcs
Nagy A. Somogy
Mayer K. Temesvár
Szekál A Bécs
Kis B. Brünn

M. Államvasut-szálloda.
Gr. Roggendorf S. Gy.-Oroszi
Hanau M. Körmöcz
Bánffy S. Szolnok
Rutkay F. Debreczen
Pap D. N.-Szeben
Langer J. Körmend
Schebella Szeged
Bognár J. Stübing
Zoltán S. Sárospatak
Kis K. Zsolna

Walter Fehérló szálloda.
Ónody G. T.-Eszlár
Gyapay K. Bicske
Fiát K. Ercsi

Mándoky J. Erdély
Faragó A. Árokszállás
Doba J. K.-Szt.-Márton
Tóth M. Jászkisér
Bolgár J. Jobbágy
Oladi F. Árokszállás
Strompf J. Gölniczbánya
Németh S. Ozora
Dr. Grósz R Bécs
Stojanovics Gy. Bécs
Ram G. Bécs
Kardos J. B.-Csaba
Schwarz J. Hatvan
Rudolf A. J.-Szécsénke
Englert F. Futtak

Vadászkürt szálloda.
Mattyasovszky T. Muzsla
Gyergyovits V. Eszék
Lichtenecker J.-né Szabadka
Kothny R. Bécs
Mayer S. Bécs
Pflug V. Bécs
Thiel G. Bécs
Klein M. Bécs
Oatsch R. Bécs
Irrgang O. Bécs
Brauer H. Bécs
Brauer L. Bécs
Becher K. Komotau
Hiele K. Schönlinde
Mamusits L.-né Szabadka
Kéry Gy. Pancsova
Bittó B. Mosony
Rajta P. Pozsony
Hollaky J. Déva

Két korona szálloda.
Kotzó P. A.-Dabas
Templom J. Monor
Molnár A. Solt
Matucsek J. Ferdorten
Klein M. Ujhely
Matusek J. Heves
Heischer M. Heves
Seidner S. Heves
Darányi G. Szeged
Bartó M. Grácz
Sebes J. Kecskemét
Bódi J. N.-Várad

Elhaltak névsora 1887. márcz. 30.

Gittinger K. 3 é. szöllős I. III. k. szöllőkert-u. 10. agykérlob. Kristóf N. 68 é. magánzó III. k. szépvölgy-u. 34. gutaütés. Török S. 74 é. magánzó IX. k. viola-u. 42. aggkór. Majáski K. 52 é. özv. IX. k. gyep-u. 54. sziybaj. Kovaja I 62 é. aszt. VIII. k. bérkocsis-u. 17. sérv. Fejér J. 32 é. mérnök VIII. k. Sándor-u. 38. tüdőbaj. Leitner S. 4 é. árva VIII. k. stáczió-u. 46. görvély. W. Békéssy H. 29 é. hiv. neje VIII k. ujvásár-tér 14. veselob. Csaudinger M. 18 é. cserepes I. k. felső hegy-u. 112. agyhártyalob. Kalláth J. 38 é. hiv. szolga II. k. Batthyány-u. 46. agyguta. Zovlenszky L. 28 é. hiv. II. k. Albrecht-ut 8. gümőkór. Gebauer A 64 é. korcsm. szegényház agyguta. Koosz A. 28 é. puskamüves X. k. fegyvergyár tüdőbaj. T. Eltner T. 65 é. özv. II. k. Rókus-u. 12. tüdővész. Roth H. 11 é. keresk. I. II. k. lánczhid-u. 21. roncs. toroklob. Tr. Román A. 56 é. napsz. VIII. k. Illés-u. 38. tüdővész. Bausch M. 25 é. cseléd VII. k. Damjanich-u. 1. tüdővész. Skarnitzl F. 44 é. hiv. neje I. k. kültelek agyhüdés. Sröhle J. 46 é. öntő VII. k. dohány-u. 57. tüdőgümő Mairank I. 3 é. aszt. I. I. k. téglagyár himlő. Sós K. 2 é. lakatos fia VIII. k. Hunyadi-á. 4. tüdőlob. Rosenstein J. 28 é. hiv. Temesvárról önlövés.

NYILT-TÉR.

Fehér és crême selyem faille francais, surah, satin merveilleux, damastok, ripse, taffete és atlaszok 75 kr. méterenkint 10 frt 65 krért küld egy ruhára és végekben vámmentesen a házba a selyem-gyári-raktár **Henneberg G.** cs. és kir. udv. szállító **Zürichben.** Mintát postafordulattal. Levelekre 10 kros bélyeg illesztendő. 477

A megelégedetteknek köszöni nagy elterjedségét s folyvást növekszik azok száma, kik szivesen bizonyitják, hogy a Brandt R. gyógyszerész svájczi labdacsa a legjobb és legolcsóbb hashajtó szer. Egy doboz ára 70 krajczár a gyógyszertárakban.

Roncegno.

Természetes **mireny vastartalmu** ásványviz, jónak bizonyult gyógyhatással. **Főraktárhelyiség**

MATTONI és WILLE

ásványvizraktárában, BUDAPEST, Dianafürdő-épület és mérleg-utcza 12. 1143

SZINHAZAK ÉS MULATSÁGOK.

NEMZETI SZINHÁZ
Évi b. 86. Havi b. 2.
Budapest, április 1-én.
Először:

FAUST.

Tragédia 6 szakaszban, irta Goethe, forditotta Dóczi L.

Személyek:

Faust	Nagy I.
Mefisztofelesz	Gyenes
Wagner	Gabányi
Tanitvány	Mihályfi
Bálint	Hetényi
1-ső diák	Körösmezei
2-ik »	Császár
1-ső polgár	Szigeti I.
2-ik »	Abonyi
3-ik »	Mátrai
1-ső mesterl.	Latabár
2-ik »	Bérczi
3-ik »	Faludi
Öreg paraszt	Pintér
Éji őr	Sántha
Szomszéd	Halasi
Föld szelleme	Egressy
Margit	P. Márkus E.
Márta	Vizváriné
Lidi	Nagy I.
1-ső polgárl.	Alszegi I.
2-ik »	Lukács I.
1-ső szolgáló	Békéssy I.
2-ik »	Lubinszkyné
Cherub	Haraszti E.
Rossz szellem	Fái Sz.
Boszorkány	Szathmáryné

Kezdete 7 órakor.
Holnap, április 2-án.
UGYANEZ.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Budapest, április 1-én.
Az operaház zárva.
Holnap, április 2-án.
Bérletfolyamban:
Hagbarth és Signe.

NÉP-SZINHÁZ.
Budapest, április 1-én.
Blaha Lujza asszony mint vendég.

A parasztkisasszony.
Eredeti népszinmü dalokkal 3 felv. Irta Berczik Árpád.
Személyek:

Kelemen T.	Horváth
Matild	M. Csatai Zs.
Jolán	Blaha L.
Rezeda M.	Szilágyi
Fidibusz F.	Benedek
Zerge P.	Egri
Fonák L.	Enyvári
Özv. Gönczölné	Pártényiné
Fátyol G.	Vidor
Fonyóné	Klárné
Gereben M.	Tirnovai
Sánta Pista	Ujvári
Kolompárné	Izsóné
Ágnes	Arányi I.
Kapásné	Gyöngyösi I.
Viki	Vasváriné

Kezdete 7 órakor.

Holnap, április 2-án.
Az udvari bolond.

NÉMET SZINHÁZ.
Budapest, április 1-én.
GASPARONE.
Operette 3 felvonásban.
Kezdete 7 órakor.

Első fővárosi orpheum

Somossy Károly igazgató.

Nagymező-utcza 17. sz. 1191

Szerződési kötelezettségek miatt a Harvey törpe-csoport már csak rövid ideig fog vendégszerepelni.

Fellépnek a világhirü **Harwey Midgids törpe csoport, Schumann Jozefa és Czeczilia** iker-testvérek, **Miss Little Cary** nemzetközi hangszermüvésznő, **Gains és Tompson** comique exentrique, **Hermandez** testvérek tornászok **Ludovico testvérek** veloczipéd müvészek, **Ramy testvérek** magasugrók, **Schenk Márton** dalkomikus, **Steelnig Anna** hangverseny énekesnő. **Általános kivánságra a délutáni előadások csakis komikus programmal.**

IDŐJÁRÁS, márczius 31. regg. 7 órakor.

Az időjelző-intézet távirati jelentése.

Állomások	Légnyomás mm 700	Szél iránya és ereje (1—12)		A hőmérséklet Celsius fokban	Csapadék mm	Felhőzet
Arad	59.0	NY	2	+ 2.6	—	●
Beszterczе	—	—		—	—	—
Beszterczebánya	58.2	◎		— 1.1	*5	◑
Budapest	58.1	◎		+ 1 7	4	●
Csáktornya	61.3	ENY	1	+ 2 0	2	◔
Debreczen	57.0	K	1	+ 2.0	—	◒
Eger	60.1	K	2	+ 1.1	5	●
Eszék	—	—		—	—	—
Fiume	61.1	E	3	+ 6.4	4	◑
Késmárk	58.7	E	4	— 0.2	*3	*●
Keszthely	61 4	ENY	3	+ 1.8	—	●
Kolozsvár	59.3	◎		+ 0 5	—	*●
Magyar-Óvár	60.3	ENY	4	+ 1 8	*5	◑
Mármaros-Sziget	58.4	D	1	+ 1.4	—	*●
Nagy-Enyed	59.1	DNY	1	+ 3.5	—	●
Nagy-Szeben	58.1	NY	1	+ 0 9	*9	*●
Nagyvárad	58.1	D	1	+ 5.0	—	◒
Orsova	58.7	ENY	1	+ 4.8	—	◔
Pancsova	60.5	NY	2	+ 3.9	—	◑
Selmeczbánya	60.4	ENY	6	— 0 7	*7	◒
Sopron	62.5	ENY	3	+ 1 0	1	◔
Szatmár-Németi	59.4	—		+ 1.0	—	◒
Szeged	—	—		—	—	—
Szepsi-Szt-György	58.5	◎		+ 1.5	*6	*●
Szolnok	60 9	◎		+ 3.4	1	●
Temesvár	60.8	ENY	3	+ 3.0	—	≡
Trencsén	59.0	NY	1	+ 4.2	3	◒
Ungvár	57.8	EK	1	+ 2 1	—	◒
Zágráb	63.1	EK	1	+ 2 6	—	◒
Bécs	63.0	ENY	3	+ 1 5	2	◒
Bregenz	67.5	K	1	— 2.6	5	○
Lesina	59.0	K	1	+ 9.4	—	◒
Pola	61.5	K	1	+ 5.8	—	◒
Prága	64.9	E	3	+ 0.3	1	*●

Jelek magyarázata: ◎— szélcsend, ○— tiszta, derült, ◔ — ¼ felhős, ◑— ½ felhős, ◒— ¾ felhős, ●— borult, ●| =eső, ✳— hó, ▲— jégeső, ≡— köd, ∞—gőz, ⚡— zivatar, villám, (n)— csapadék mm.-ben.

Áttekintése a mai időjárásnak:

Európában: A depresszió (756—758) a kontinens keleti részében mulóban, a nagy légnyomás (767—769) északnyugatról közeledőben van. Az idő általában változó, helyenkint csapadékkal, kevés hőváltozás mellett.

Hazánkban: Északnyugatias, részben északkeleties, mérsékelt szelek mellett, a hőmérséklet keveset változott, a légnyomás mindenütt kevéssel nagyobb lett. Az idő változó felhőzetü, helyenkint esővel, a Kárpátok közelében havas esővel, itt-ott hóval is.

Kilátás a jövő időre:

Hazánkban: Keleten borus, nyugaton változó időt várhatni, helyenkint csapadékkal, kevés hőváltozás mellett.

VIZÁLLÁS 1887. márcz. 31.

Névszerint	Méter 0 fölött	alatt	Változik	Névszerint	Méter 0 fölött	alatt	Változik
Duna				**Tisza**			
Pozsony	2.80	—	árad	M.-Sziget	0.84	—	apadó
Komárom	2.38	—	árad	V.-Námény	5.58	—	apadó
Budapest	2.33	—	árad	Tokaj	5 70	—	árad
Mohács	2.29	—	árad	Szolnok	5.05	—	árad
Vukovár	—	—	—	Szeged	5.22	—	árad
Ujvidék	3.31	—	árad	**Bodrog**			
Pancsova	3.39	—	árad	Sárospatak	4.18	—	árad
Orsova	3.52	—	árad	**Szamos**			
Vág				Szatmár	2.06	—	apad
Komárom	2.53	—	árad	**Körös**			
Dráva				B.-Gyula	3.02	—	apad
Barcs	1.28	—	apad	Gyoma	5.20	—	árad
Eszék	2.22	—	apad	**Maros**			
Száva				Arad	—	1.14	árad
Szi-zek	7.34	—	árad	**Béga**			
Mitrovicza	5.28	—	apad	Temesvár	0.75	—	apad

Közlekedési utmutató.

Megjelent legutóbb az Egyetértés január 19-diki számában.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései márczius 31.

Faj		Irányzat	Minős. suly hektolit.	100 kilogramm ára frttól	frtig	Minős. suly hektolit.	100 kilogramm ára frttól	frtig
Buza								
bánsági	6	szilárd	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
«	«	«	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
«	«	«	78	—.—	—.—	79	—.—	—.—
«	«	«	80	—.—	—.—	81	—.—	—.—
tiszavidéki	«	«	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
«	«	«	76	—.—	—.—	77	9.10	9.15
«	«	«	78	9.20	9.25	79	9 25	9.30
«	«	«	80	9.35	9.40	81	9 40	9.45
pestvidéki	«	«	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
«	«	«	76	—.—	—.—	77	9.05	9.10
«	«	«	78	9.15	9.20	79	9.20	9.25
«	«	«	80	9.30	9.35	81	9.35	9.40
fejérmegyei	«	«	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
«	«	«	76	—.—	—.—	77	9.10	9.15
«	«	«	78	9.20	9.25	79	9.25	9.30
«	«	«	80	9.35	9 40	81	9.40	9.45
bácskai	«	«	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
«	«	«	76	—.—	—.—	77	9.20	9.25
«	«	«	78	9.30	9.35	79	9.35	9.40
«	«	«	80	—.—	—.—	81	—.—	—.—
magyar északvidéki	«	«	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
«	«	«	76	—.—	—.—	77	9 —	9.05
«	«	«	78	9.10	9.15	79	9.15	9 20
«	«	«	80	9 25	9.30	81	9 30	9.35

Gabona ó vagy uj		Irányzat	Faj	Minőségi suly hektoliterk.	100 kilogramm ára frttól	frtig
rozs	ó	szilárd	—	70—72	6.65	6.90
árpa		lanyha	takarmány	60—62	6.50	6.80
«		«	égetni való	62—64	7.—	8.—
«		«	sörfőzdei	64—66	8.10	9.50
zab		csendes	—	39—41	6 50	6.75
tengeri	uj	lanyha	bánsági	75	5.85	5.90
«		«	másnemü	73	5.75	5.80
köles	uj	szilárd	—	nélkül	4.75	5.25
káposzta-repcze		szilárd	—	«	—.—	—.—
bánsági repcze		—	—	—	—.—	—.—

Szokvány gabona határidőre	Irányzat		100 % ára pénz	100 % ára áru
buza	szilárd	tavaszra	9 16	9.18
«	«	őszre	8.36	8 38
tengeri	csendes	máj.—jun.-ra	6.—	6.02
zab	«	tavaszra	6.26	6 27
«	«	őszre	—.—	—.—
káp. repcze	«	aug.-szept.	11.—	11.½

Különféle termények	Irányzat	Faj	Pénz frt	Áru frt
Heremag	lanyha	luczerna magyar	45.—	55.—
«	«	franczia	75.—	82.—
«	«	olasz	65.—	70.—
«	«	vörös	40.—	48.—
Repczeolaj	csendes	nyers azonnali szállit.	—.—	—.—
«	«	finomitott	27.—	28.—
«	«	őszi, kétszer finomitott	—.—	—.—
Lenmagolaj	—	—	—.—	—.—
Olajpogácsa	szilárd	repcze	4 80	4.90
Disznózsir	kellemes	pesti	53.50	54.—
«	«	vidéki	—.—	—.—
Szalonna	lanyha	m. Ia. légensz. áru m. sz.	45.—	46 —
«	«	városi légensz.	45.50	46.—
«	«	füstölt	50.—	51.—
Faggyú	lanyha	olvasztott	32.—	33.—
Szilva	«	bosznia hordóban 1885.	—.—	—.—
«	«	« zsákokban	15.50	15.75
«	«	szerbiai, hordóban	—.—	—.—
«	«	szerbiai, zsákokban	16.—	16.50
« határidő	csendes	bosznia, h. nov.	—.—	—.—
« «	«	zsákokban «	13.50	14.—
« «	«	szerbiai hordó «	—.—	—.—
« «	«	« zsákb. «	13.50	14.—
Szilva-iz	lanyha	szlavoniai új	12.50	13.—
«	«	bánsági új	12.—	12.50
« határidő	—	szlavoniai szept.—okt.	—.—	—.—
« «	—	bánsági «	—.—	—.—
Dió	—	magyar min. szerint	—.—	—.—
«	—	szlavoniai	—.—	—.—
Gubacs	—	magyar Ia.	—.—	—.—
«	—	szerbiai	—.—	—.—
«	—	bosznia	—.—	—.—
Borkő term.	szilárd	fehér Ia.	80.—	90.—
«	«	fehér IIa.	55.—	65.—
«	«	vörös	40.—	65.—
Méz	csendes	nyers	—.—	—.—
«	«	sárga, csurgatott	25.—	26.—
«	«	világos szinü	25.—	26.—
Viaszk	szilárd	rozsnyói	127.—	128.—
«	«	szlavoniai	—.—	—.—
Szesz	csendes	szesz	25.—	25.25
«	«	szesz-élesztő	28.25	28.50

ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	áru
ÁLLAMADÓSSÁG.			
Magy. kir. aranyjáradék adómentes 100, 500, 1000	4%	101.70	102.—
Magy. kir. aranyjáradék adómentes 10,000	4%	—.—	—.—
Magyar papirjáradék adómentes	5%	88.50	88 80
Magyar vasuti kölcsön à 120 frt o. é. (300 frank)	5%	150.25	150 75
Magyar vasuti kölcsön 120 frt egyes darabokban	5%	150.50	151 25
Gömöri államvasuti záloglevelek	5%	—.—	—.—
Magyar 1869. keleti vasut államkötv. (elsőbbs.) adóm.	5%	99 —	99.50
Magyar 1873. keleti vasut arany v. ezüstb. (elsőbb.) adóm.	5%	126.—	—.—
Magyar 1876. keleti vasut államkötvény aranyban	6%	115.50	116.50
Magy. kir. nyeremény-kölcsön 100 frt		121.—	121.50
Magy. kir. nyeremény-kölcsön 50 frt		120.50	121.—
Tiszai és szegedi kölcsön	4%	123.50	124.50

ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	áru
1871-iki magyar állam-kölcsönkötvény font st.-ben	5%	—.—	—.—
1873-iki magyar állam-kölcsönkötvény font st.-ben	5%	—.—	—.—
Magyar földtehermentesitési kötvények	5%	104.60	105.25
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal	5%	104.60	105.25
Magyar földtehermentesitési kötvények temesi	5%	104.50	105 25
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal	5%	104.50	105.25
Magyar földtehermentesitési kötvények horvátországi	5%	—.—	—.—
Magyar földtehermentesitési kötvények erdélyi	5%	104.—	105.25
Magyar orsz. jelzálog urbéri váltságkötvények (100 frt)	5%	97.—	98.—
Kir. horv.-szlavonjelzálog földváltságkötvény (100 frt)	5%	—.—	—.—
Szőlődézsmaváltsági kötvény (100 frt)	5%	99.—	100 —
Magy. kir. kamatozó kincst. utalvány 6 hóra (100 frt)		—.—	—.—
Egyesitett államadósság papirban máj.—nov.	4⅕%	80 50	81.—
Egyesitett államadósság papirban febr.—aug.	4⅕%	80 50	81 —

Osztalék 1885-re	ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	áru
	Egyes. államad. ez. kam. jan.—jul.	4⅕%	81.75	82.25
	Egyes. államad. ez. kam. ápr.—okt.	4⅕%	81.75	82 25
	Osztrák aranyjáradék adómentes	4%	113 60	114.—
	Osztrák papirjáradék adómentes	5%	97.50	98.—
	Osztr. államad., kisors. 1854. 250 frt p.p.	4%	127.—	128.—
	Osztr. államad., kisors. 1860 500 frt o.é.	5%	132.50	133 50
	Osztr. államad., kisors. 1860. 100 frt o.é.	5%	134.—	135.—
	Osztr. államad., kisors. 1864. 100 frt o.é.		165.50	166.50
	Osztr. államad., kisors. 1864. 50 frt o.é.		165.—	166.—
	A temes-bégavölgyi vizszab. társulat	5%	99.—	99.50
	Pest város kölcsöne 1870-ből adómts.	6%	106.50	—.—
	Pest város kölcsöne 1871-ből adómts.	6%	108.50	109.—
	Budapest főváros 1880-iki kölcs. adóm	5%	100.75	101.25
	Szerbiai nyeremény-kölcsön 100 frank	3%	81 50	82.—
	Bécs város nyeremény-kölcs. 1874-ből		181.—	182.—
	RÉSZVÉNYEK. *a)* Bankok.			
	Angol-osztrák bank	120	—.—	—.—
7.50	Budapesti bankegyes. r. társ.	100	98.50	99.—
—	Horvát leszámitoló bank	200	—.—	—.—
18.—	Magyar általános hitelbank	260	293.75	294.—
30 frank	Magyar jelzálog-hitelbank	100	—.—	—.—
15 frank	Magyar jelzálog-hitelb. II. kib. id. e.	100	134 —	134.50
6.50	Magyar leszámitoló és pénzváltóbank	100	98.25	98.50
25 frank	Magyar országos bank r. társ.	200	—.—	—.—
13.—	Osztrák hitelintézet	160	285.10	285 80
38.80	Osztrák-magyar bank	600	881.—	883.—
10.—	I. Magyar iparbank	150	149.50	150.50
45.—	Pesti magyar kereskedelmi bank	500	660.—	663.—
	Sziszeki hitelbank		—.—	—.—
	«Unio»-bank	200	218 —	219.—
	b) Biztositó társulatok.			
	Bécsi biztositó társaság	200	—.—	—.—
	Bécsi élet- és járadék-bizt. társaság	200	195 —	200.—
200.—	Első magyar általános bizt. társ.	1000	3030.—	3040 —
	Foncière pesti biztositó intézet	100	65.50	66.50
	Magyar-franczia biztositó társaság	200 ar.	206.—	210.—
65.—	Pannonia viszontbiztositó társaság	30	805.—	825.—
	c) Gőzmalmok.			
—.—	Concordia gőzmalom	500	—.—	—.—
50.—	Első budapesti	500	410.—	420.—
10.—	Erzsébet-malom	500	940.—	960.—
—.—	Hengermalom	500	215.—	218.—
10.—	Lujza-malom	500	520.—	530.—
20.—	Molnárok és sütők	500	260.—	262.—
—.—	Pannonia	500	860.—	870.—
—.—	Viktória	500	710.—	715.—
			151.—	158.—
	d) Közlekedési vállalatok.			
—.—	«Adria» m. tengeri haj. r.-t.		—.—	—.—
	Alföld-fiumei		182.—	182.50
	Arad-csanádi vasut		—.—	—.—
	Arad-körösvölgyi vasut		—.—	—.—
	Barcs-pakraczi vasut részvény-társ.		—.—	—.—
	Báttaszék-dombovári		—.—	—.—
	Budapest-pécsi vasut r. t.		176.25	176.75
	Debreczen-hajdunánási v. e. r.		167.—	168.—
	Déli vasut		—.—	—.—
	Eszakkeleti vasut		—.—	—.—
	Erdélyi vasut		167.—	168.—
	Győr-sopron-ebenfurti vasut		180.—	180.50
	Kassa-oderbergi vasut		—.—	—.—
	Magyar-galicziai vasut		145.50	146 50
	M. ny. v. (székesfehérvár-győr-grázi)		171.—	172.—
	Mármarosi sóvasut r.-t. él. r.		[illegible]	171.—
	Osztrák-magyar államvasut		93.50	94.—
	Pécs-barcsi vasut		238.—	239.—
	Szamosvölgyi vasut t. els. r.		—.—	—.—
	Szatmár-nagybányai vasut els. rkb.		—.—	89.75
	Tiszavidéki vasut	200	249.—	250.—
	Osztrák dunagőzhajózási társaság	500	—.—	—.—
	Pesti közuti vaspálya	200	438.—	440.—
	Pesti közuti vaspálya élv. jegy	200	241.—	245.—

Osztalék 1885-re	ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	áru
	e) Takarékpénztárak.			
7.—	Budapest III. kerületi	50	95.—	96.—
23.—	Országos központi	200	490.—	493.—
400.—	Pesti első hazai	1000	7550.—	7600.—
25.—	Egyesült Budapest fővárosi	200	455.—	460 —
4.50	Magyar ált. takarékpénztár r.-t.	100	87.50	88.—
	f) Különféle vállalatok.			
8.—	Alagut	105	143.—	144.—
	Általános waggon-kölcsönző társaság	80	74 —	75.—
	Északmagyarorsz. e. kőszénb. r.-t.	100	—.—	—.—
13.50	Franklin-Társulat könyvnyomda	150	205.—	207 —
55.—	Könyvnyomda «Athenaeum»	100	563.—	565.—
80.—	Pesti könyvnyomda részvény-társ.	500	1200.—	1250.—
	Pallas irodalmi és nyomdai r.-t.	200	—.—	200.—
	Fiumei I. m. rizshánt. és rizskemény.	500	590.—	610.—
55.—	Ganz és Társa vasöntöde és gépgyár	400	830	835 —
23.—	Gschwindt-féle szeszgyár	200	380.—	385.—
20.—	Gyapjumosó és biz. első magy.	200	250.—	255.—
34.—	Kereskedelmi testület épülete	200	700.—	—.—
	Kőszén- s téglagyár (Drasche)	200	254.—	256.—
8.—	Salgótarjáni kőszénbánya	100	164.50	165.50
	Gőztéglagyár, kőbányai	150	268.—	269
15.—	Tégla és mészégető, ujlaki	100	188.—	190.—
4.—	Nemzetközi waggon-k. részv.-társ.	100	67 —	68.—
5.—	Rimamurány-salgótarjáni vasmü	100	94 —	94 50
6.—	Schlick-féle vasöntöde s gépgyár	200	176 50	179.—
50.—	Sörfőzde első magyar	350	877.—	882.—
24.—	Sertéshizlaló	200	275 —	280.—
	Spodium és csontlisztgyár	200	—.—	155.—
5.—	Szálloda részvény-társaság	100	97.—	100.—
—.—	Szegedi szeszgyár és finom. r.-társ.	100	—.—	—.—
	Török bir. dohány-egyedárus	250 frk	54.—	55.—
20.—	Uj-Antalvölgyi üveggyár r.-t.	500	510.—	515 —
	ZÁLOGLEVELEK.			
	Magyar földhitelint. papirérték	5%	101 75	102.25
	Magyar földhitelint. papirérték	4½%	99.75	100.—
	Magyar földhitelint. papirérték	4%	94.—	94.50
	Magyar földhitelint. ar. v. ez.	5%	130.—	—.—
	Magyar jelzálogbank	5½%	102.75	103.50
	Magyar jelzálogbank	5%	101.—	101 50
	Magyar jelzálogbank	4½%	97.50	98.—
	Kisbirtokosok orsz. földhitelintézete	5½%	102 30	102 75
	Kisbirtokosok orsz. földhitelintézete	5%	99.75	100.25
	Osztrák-magyar bank o. é.	5%	100.80	101.50
	Osztrák-magyar bank o. é.	4½%	102.45	103.—
	Osztrák-magyar bank o. é.	4%	98.25	98 85
	Pesti magyar kereskedelmi bank	6%	102.—	102.50
	Pesti magyar kereskedelmi bank	5½%	101.50	102.—
	Pesti magyar kereskedelmi bank	5%	101.—	101.50
	Pesti magy. kereskedelmi bank	4½%	97.50	98.—
	Pesti magy. ker. bank községi kötv.	4½%	99 50	100.—
	«Albina» takarék- s hitelintézet	6%	101.—	102.—
	Nagyszebeni földhitelintézet	5½%	101.50	102.50
	Nagyszebeni földhitelintézet	6%	103.50	104.50
	Budapesti kzuti vasp. társ. részlet	5½%	102.25	102.75
	Magyar jelzálog-hitelbank ny. köl.	4%	104.—	104 50
	Magyar jelzálogbank nyeremény-j.		14 —	16.—
	Osztr. földh. int. dij kölcsön kötv. sgy	3%	100.—	100.50
	Pesti hazai I. takp. e. kib. kötv.	5%	100.50	101.—
	Pesti hazai I. takp. e. kib. kötv.	4½%	99.—	99.50

ÉRTÉKPAPIROK			Utolsó árkelet pénz	áru
ELSŐBBSÉGEK.				
Alföld-fiumei v. u. (v.-eszéki v.)	200	5%	100.—	100.50
Alföld-fiumei vasut 1874. kib.		5%	—.—	—.—
Budapest-pécsi vasut		5%	99.—	99.50
Báttaszék-dombovár-zákányi v.	200	5%	98.—	98.50
Déli vasut	200	4%	—.—	—.—
Dunagőzhajózási társ.	100/2000 márka	5%	—.—	—.—
Dunagőzhajózási társaság	100 200	6%	—.—	—.—
Északkeleti vaspálya	300	5%	99 —	99.50
Északkeleti vaspálya (aranyb.)	300	5%	—.—	—.—
Északkeleti vaspálya (aranyb.)	1000	6%	—.—	—.—
Ész.-magyaror. e. kőszénb. r.-t.	200	6%	—.—	—.—
Magyar-galicziai vaspálya	200	5%	98 —	98.50
Magyar-galicziai vasp. II. kib.	200	5%	97.—	97.50
M.-ny. v. (sz.-feh.-győr-gráczi)	200	5%	98.75	—.—
Magyar nyug. v. 1874. kib.	200	5%	—.—	—.—
M. v. elsőbbs. beruh. aranyb.	2000/1000	5%	125.—	125.50
I. erdélyi vaspálya	200	5%	98.—	98 50
Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	6%	—.—	—.—
Kassa-oderbergi vasut, ezüstben	200	5%	100.—	100.50
Kassa-oderbergi v. (eperjes-tarn.)	200	5%	99.—	—.—
Kassa-oderbergi v. (osztr. vonal)	200	5%	—.—	—.—
Kassa-oderbergi v. (m. v.) arany	300	5%	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut arany	200	5%	—.—	—.—
O.-m. államv. 1883. kib.	400/2000 márka	4%	—.—	—.—
O.-m. államv. X. kib. 1885. 500 fr.		3%	—.—	—.—
Tiszavidéki vasut	100	5%	—.—	—.—
Budapesti lánczhid	100	6%	104.50	106.—
Lloyd és tőzsde-épület	100	5%	99.50	100.—
MAGÁNSORSJEGYEK.				
Budavárosi sorsjegy			47.—	48.—
Keglevich sorsjegy			24.50	25 50
M. sz. korona orsz. vörös kereszt egylet			9 25	9.75
Nyer.-kötv. a bpest-lipótv. bazil. felép.			7.70	8.20
Osztrák hitelintézet			176.50	177.50
Osztrák vörös kereszt egylet			14 25	14.75
Osztr. földhitel intéz. kötv. nyerem. jegy			—.—	—.—
Pálffy sorsjegy			42.50	43.50
PÉNZNEMEK.				
Császári királyi arany (vert)			5.98	6.03
Császári királyi arany (kör.)			5.87	5.90
Osztrák-magyar 8 forintos arany			10.09	10.12
20 frankos arany			10 09	10.12
20 márka			12.51	12.55
Török arany líra			—.—	—.—
Osztrák és magyar ezüst			—.—	—.—
Német birodalmi bankjegy 100 márkányi			62 65	62.80
Váltók árfolyama (látra)		bank k. láb		
Német bankpiaczok 100 márka		4%	62 65	62.80
Amsterdam 100 hollandi forintért		2½%	105.50	105 75
Brüsszel 100 frankért		2½%	—.—	—.—
Páris 100 frankért		3%	50 40	50.50
Marseille 100 frankért		3%	—.—	—.—
Svájczi pénzpiaczok 100 frankért		3%	50.40	50.50
Zürich 100 frankért		3%	50 40	50.50
London 10 font sterlingért		4%	127 00	128.—
Szentpétervár 100 rubelért		5%	—.—	—.—
Olasz bankp. 100 líre nouvo ital.		5%	—.—	—.—

Felszámitolási árfolyamok	
Magyar 4% aranyjáradék	—.—
« 5% papirjáradék	—.—
« általános hitelbank	294.—
« pénzv. és leszám. bank	—.—
Tisza és szegedi kölcsön	—.—
Magyar jelzálogbank	—.—
Osztrák hitelintézet	285.—
Angol-osztrák bank	—.—
Állami vasut	—.—
Déli vasut	—.—
Török birodalmi dohány	—.—
Rima-Murányi	—.—
Jelzálog nyerem.	—.—

A mai déli tőzsdén eladatott «szállitásra»	Határidők	Utolsó árkelet pénz	áru	Előfordult kötés legmag.	legalacs.
4% magyar aranyjáradék	ápr. 15	101 70	101 80	101 80	101 55
5% « papirjáradék	«	88.45	88 55	88 50	88 32
Magyar hitelbank	« 4	—.—	—.—	—.—	—.—
Osztrák	—	—.—	—.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	—	—.—	—.—	—.—	—.—
Déli vasut-részvény	—	—.—	—.—	—.—	—.—
Leszámitoló-részvény	—	—.—	—.—	—.—	—.—
Jelzálog-hitelban -részvény II. k.	—	—.—	—.—	—.—	—.—

Ezen hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betükből 2 krajczárral, s compact betükből szedve 4 krajczárral fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Minden hirdetésre felvilágositást ad a kiadóhivatal ingyen. Czimmel ellátott hirdetések minden egyes közlése után még 30 kr. bélyegilleték is fizetendő.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válaszra szükséges levélbélyeg vagy levelezőlap beküldetik, és a hirdetés alatt álló szám közöltetik.

Házassági ajánlat. Ösmerettség hiányában egy jómódu keresztény 28 éves fiatal ember, jó családból, csinos külsejü és némi vagyonnal biró 18—20 éves hölgygyel óhajtana ismeretséget kötni. Ajánlatok «Ibolya 600» alatt fényképpel és teljes névaláírással a kiadóhivatalba kéretnek. Fényképnélküli ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Titoktartás becsületbeli dolg. 792

Egy nő kinek névre van szüksége, hajlandó azon férfit segitségben részesiteni, ki nevét megosztja vele! Szives ajánlatok a szerkesztőséghez czimzendők, «A ki mer, az nyer» jelige alatt. 821

Eladás.

Egy budai szőllő a Gellérthegyen levő egy ösmert nyaralóval szemközt, örökáron szabadkézből azonnal eladó. Villa-épitésre rendkivül kedvező fekvése van; kiterjedése 800 □-öl. Közvetités nélkül, csakis a vevővel lépek érintkezésbe. Czimemet megmondja a kiadóhivatal. 2439

Egy vendéglő élénk helyen elutazás végett azonnal eladó. Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 772

Egy zongora, hálószoba, étkező berendezés és garnitura eladó. Andrássy-ut 79. földszint 4., ajtó balra. 803

Szepesi kárpáti tehénvaj kitünő és naponta friss minőségben, 4 kilo netto bérmentve utánvétellel 4 frtért szállitva. Kotlótojás amerikai Plymouth-Roks fajtyukoktól 10 db bérmentve 2 frt. **Mauks K.**-nál Szempes-Szombat. 1171

Eladó **erdei-fenyő** csemeték 2, 3 évesek. Ezerenként helyben 1 frt 20 kr. Babócsa állomáshoz szállitva 1 frt 50 kr. Barla, Visontán, Somogy. 817

Hirdetmény. Egy hét fiókos fényezett uri iró asztal, és egy hasonló kiállitásu iró állvány 3 fiókra bőrrel boritott iródeszkával szabad kézből olcsón eladó. Megtekinthető huszár-utcza 6. sz. I-ső emeleten az irodai szolgánál. 818

Eladok.

Marmarosban állomáshoz közel 1500 hold bükfa erdő 31 anyatelek utáni regáleval örökáron holdanként 8 frtjával, e mellett ezen áron több ezer holdat lehet venni. — Dongának slipernek tölgyfákat különböző mennyiségben 1000, 2500, 5000, 7000, 10,000, 15,000, 20,000, 40,000 szálig 30-tól 100 centi átmérő vastagságban. — Dió, kőrös, gyertyán és hánosnak való fákat. — Szatmárban, Beregben, Ugocsában, Marmarosban, 30 különböző helyen és menyiségben 100, 300, 500, 650, 800, 1000, 1200 hold tagositott birtokok gazdasági épületekkel uri lakkal. — Egy éves süldők külömböző falkákban 200, 350, 420, 600, 850, 950, azonnal is eladok vagy 7000 darabot. — Hizott ökrök, tehenek, bivalyok külömböző menyiségben 18, 24, 30, 40, 54, 60, összesen vagy 1000 darab páronként is vagy életsulyban 27 frt. 5% 12 órai koplalással, kiknél és hol megmondja **Pál János** Szatmáron. 823

Csak rövid ideig használt Szeiffert-féle billiard (carambol) asztal jutányos áron eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 814

Egy pár 16 ököl, 3 láb magas, 6 éves, barna, igen megbizható hintóló, a Simongáti ménesből, jutányos áron eladandó. Bővebbet Andrássy-ut 8. szám alatt, I. em. 802

Vétel.

Egy kissebb birtok 40—60 holdnyi csinos lakházzal a főváros közelében megvételre kerestetik. Ajánlatok részletes leirással és ár megemlitéssel kéretnek H. 80 alatt a kiadóhivatalhoz. 2405

Megvételre kerestetik a főváros közelében egy csinos lakház egy pár hold belsőséggel. Ajánlatok részletes leirással és árral kéretnek H. 15. sz. alatt a kiadóhivatalhoz. 2407

Alkalmazást keres

Házvezetőnőnek ajánlja magát egy a háztartás minden ágazatában jártas nő, különösen oly helyekre, hol gyermekeket is kell gondozni. Czim a kiadóhivatalban. 804

Uraságokhoz szolgának ajánlkozik, egy 40 éves erőteljes férfi. Czime megtudható a kiadóhivatalban. 816

Egy németszármazásu r. kath. 29 éves egészséges és erőteljes **gazdatiszt** ki a német, magyar és tót nyelvet jól birja, Magyaróvárott végzett, 10 évi gyakorlattal, ebből 5 évig mint bérlő, most kezelői vagy valamely önnálló állást keres. Szives ajánlatok H. E. 824 alatt a kiadóhivatalhoz czimzendők.

Egy 30 éves intelligens özvegy urinő, ki a háztartást kitünően érti, egy plébániára vagy magányos urhoz, ha gyermekei vannak is, kikkel nagyon jól tud bánni és kiket nagyon szeret, gazdaasszonynak ajánlkozik. Czim a kiadóhivatalban. 827

Intelligens urnő, jó modoru s teljesen magában álló nő, kinek szerény jövedelme van, óhajtana a vidéken, jó családnál, mint házvezető alkalmazást nyerni. A gazdálkodás minden ágát érti. Bizonyitványai kitünők, kivánságai szerények. Levelek a kiadóhivatalba H. H. 34. jelige alatt kéretnek. 2449

Fiatal özvegy állást keres. Ajánlkozik házvezetőnek, gazdasszonynak, gyermekekhez, társalkodónénak, utitársnak. Kézimunkákban különösen ügyes. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2419

Egy középkoru kisasszony, aki a házvezetés minden ágazatát érti, szabni, varrni tud, alkalmazást óhajt; bővebbet a kiadóhivatalnál. 810

Zongorában alapos tanitást ad **mérsékelt feltételek mellett** egy kisasszony (német.) Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 2445

Egy gyakorlott **fehérnemü varrónő** egész menyasszonyi kelengyék és más egyébb munkákat elvállal. Czim a kiadóhivatalban. 2187

Egy fiatal ember ki nagyobb czégnél mint levelező volt alkalmazva, jó bizonyitvánnyal és irodalmi képzettséggel bir, bárminemü alkalmazást keres. Ajánlatok L. 2179 czim alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

Raktárnokul vagy irodába ajánlkozik egy fiatal kereskedő szerény igények mellett. Czime megtudható a kiadóhivatalban. 2397

Fiatal ügyes kereskedősegéd, ki legutóbb irodában volt alkalmazva mielőbb szerény igények mellett állást keres. Czime a kiadóhivatalban. 2105

Magyar német levelező praktikus könyvivő, (szép kézirással), német gyorsiró, kinek kitünő bizonyitványok és ajánlatok állanak rendelkezésére, alkalmazást, esetleg félnapi foglalkozást keres. Czime megtudható e lap kiadóhivatalában. 2417

Egy okleveles könyvvezető keres alkalmazást pénzintézetnél, gőzmalomnál vagy részvénytársulatnál, mint könyvvezető, vagy segédkönyvvezető, beszél magyar, német és tót nyelvet. Biztositékot nyujthat 1000 frtot. Állását azonnal elfoglalhatja. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2437

Mint gyógyszerészgyakornok alkalmazást keres egy VII. gymnasiumot végzett fiatalember. Czime a kiadóhivatalban. 2423

Alkalmazást nyer

A magy. kir. országos központi mintapinczéhez egy gyakorlatilag képzett pinczemester kerestetik. — Pályázni kivánók — kellően felszerelt ajánlataikkal — az «Országos borászati kormány-bizottsághoz» fordulni sziveskedjenek. (Budapest, IX. ker., Csillag-utcza 8.)

Előnyös mellékkereset! 100 frtot kereshet havonta nálunk **egész 300** mindenki a törvény által megengedett **sorsjegyek** részletfizetés mellett **eladásával tőke és koczkáztatás (risico) nélkül.** Ajánlatok intézendők a **főv. váltóüzlet-társaság Adler és társához** Budapesten. 1093

10 forint mellékjövedelem minden nap tőke és risico nélkül, sorsjegyek részletfizetésre való eladása által az 1883. évi XXXI. törvényczikk értelmében. **A „MERCUR"** kiadóhivatalának bank- és váltóüzlete POLITZER S. **BUDAPEST, V., Dorottya-utcza 12. szám.** 1058

Kerestetik egy a gazdasághoz értő fiatal házvezetőnő, fényképpel egybekötött feltételek következő czim alatt küldendők Földbirtokos Garam-Lök, Barsmegye. 822

Lakás és bérlet.

Egy elegans olcsó első emeleti utczai lakás 3 szoba alcov stb. álló, május 1-re bérbeadandó, közelebbit kerepesi-ut 41. sz. házban a házmesternél. 1214

A Rózsahegyen (Budán) 3 butorozott szoba két bejárattal, nőtlen urak számára nyári lakásul kiadandó. Bővebbet e lap kiadóhivatalában 806 sz. a.

Olcsó, szép lakások. kisebbek, nagyobbak, kiadandók, hol, megmondja a kiadóhivatal 828. sz. a.

3 szép utczai szoba, alkov, 1 udvari, fürdő szoba, closet, konyha május 1-jére elköltözés miatt évi 580 frtért kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 770

A belváros közepén nagy utczai földszinti helyiség májusra bérbeadandó. Alkalmas nyilvános intézetek, bankok, bolthelyiségek, vendéglők számára. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2097

Egy csinosan berendezett kissebb füszerüzlet, legjobb forgalomban haláleset miatt eladó. Bővebb felvilágositást ad a kiadóhivatal. 2089

Külön bejáratu csinosan butorozott, világos hónapos szoba a IV. emeleten egy magános, szolid ur részére azonnal vagy április 1-re kiadandó. Czim a kiadóhivatalban 2117

Lakások.

Május elsejére két nagyobb másodemeleti utczai lakás, a belváros legszebb helyén, bérbeadandó. Az egyik lakás: 5 utczai szoba, konyha, előszoba; a másik lakás: 3 utczai- és két udvari szoba, konyha, előszoba és cselédlak, valamint a szükséges mellékhelyiségek. A lakások évi bére ezer-ezer forint. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2014

Két fiatal ember (szigorló orvos és bankhivatalnok) butorozott szobát keres junius, julius és augusztus hónapokra a Svábhegyen. Ajánlatok «Svábhegy» czimmel a kiadóhivatalhoz intézendők. 2441

Vasmegyében, a mezőlaki vasuti állomástól félórányira bérbevehető egy tágas parkban álló uri lakás, gyümölcscsel együtt. Értesitést a kiadóhivatal ad. 2181

A csillag-utczában kibérelhető május 1-sejére egy harmadik és egy második emeleti utczai lakás, mindegyik bejárással a lépcsőházból; augusztus 1-sőjére egy szintén oly elsőemeleti lakás. Czim a kiadóhivatalban. 2139

Oktatás.

Egy a középiskolát kitüntető kitünő eredménnyel végzett fiatal ember hajlandó volna egy vagy két polgári s reáliskolai tanulónak ismétlő órákat adni. Feltételek szerények. Czim a kiadóhivatalban. 2413

Jó családbeli leány, ki már harmadfél éve mint nevelőnő müködik, tanitja az elemi tantárgyakat, a magyar, német, franczia, angol nyelvet, kézimunkát, zongorát, jó bizonyitványokkal rendelkezik, állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 820

Egy okl. franczia **nevelőnő,** az angol és olasz nyelvet tökéletesen birja és zongorázik; továbbá egy **északnémet nevelőnő,** jól zongorázik, a franczia, angol és olasz nyelvet tökéletesen birja; két északnémet **bonne** a franczia nyelvben, és zongorában oktatást adnak, és egy német **bonne,** a franczia nyelvet tökéletesen birja, azonnal állást keresnek, szerény feltételek mellett, **Grossé Dorottya** okl. északnémet tanitónő által, Budapest, Andrássy-ut 86. I. em. 1223

Különféle.

Stephan C. gyógyszerész Coca-bora valódi csak az itt ábrázolt védjegygyel, nyomban megszünteti a **fejgörcsöt,** ideges fej-, fog- és **csuzos fájdalmakat, a gyomor gyöngeségét, étvágyhiányt,** roszullétet és hányást, és **meglepő módon** enyhiti **a lélegzési nehézségeket hurutot, köhögési ingert** stb. stb. — **STEPHAN COCA-BORA** kiválóan erősitőleg és éltetőleg hat az idegekre, tehát legbiztosabb szer az idegyöngeség gyors elháritására. — **Sportférfiakra, katonatisztekre, touristákra, vadászokra** nézve nélkülözhetetlen. Ára ½ liter tartalmu üvegenként, o. é. 3 frt. Próbaüvegek 75 krjával és 1 frtjával csak a gyógyszertárakban kaphatók. Főraktár Ausztria-Magyarország részére: **Fanta Miksa** Gyógyszertár az egyszarvuhoz Prágában. 40U. Valódi minőségben kapható: Budapesten Török József gyógyszertárában és a „Nagy Kristóf"-hoz czimzett gyógyszertárban. 76

Rózsák! Rózsák! Rózsák! A legközelebb megjelent és az 1886. és 1887. évi összes uj rózsafajok jegyzékét kivánatra minden rózsakedvelőnek ingyen megküldöm. Ezen ujdonságokon kivül kereskedésemben minden ismert rózsa olcsón kapható: **Giulio Perotti Triestben.** 809

A jövő követválasztásra szükséges zászlók előállitására egy már állandó zászlógyárban társ kerestetik. Czim a kiadóhivatalban. 825

Szt. Jakab-csöppek.

Védjegy.

Minden oly gyomor- és idegbajnak, melyek minden eddigi gyógyszernek ellenállottak, különösen idült gyomorhurut, gyomorgyöngeség, kólika, görcsök, rossz emésztés, szivszorongás, fejfájás, stb, stb, tökéletes és biztos gyógyitására. A **Szt. Jakab-csöppek,** az **Actra nevü görög zárdabeli mezitlábas barátok** vénye szerint a keleti országok **22 legjobb gyogynövényéből** összealkotva, melyeknek mindegyike külön-külön még ma is első rangot foglal el ez összetétele folytán a **csöppek** használata mellett kivánt eredményt biztosit. Kapható 60 kros és 1 frt 20 kros üvegekben. Főraktár: **M. SCHULZ, Hannover,** Schillerstrasse. Raktárak: Török József gyógyszerész, Moldoványi, Szöllősy István, Egressi R. özv., Pillich F. Budapesten. 44

Törlesztéssel együtt 5 3/4%-al visszafizetendő **jelzálog kölcsönök** minden terjedelemben külföldi részről nyujtatnak. Igénytartók czimüket a kiadóhivatalba M. N. L. czim alatt méltóztassanak juttatni. 1134

PSERHOFER J.

vértisztitó labdacsai.

Évek hosszu során folyton jónak bizonyult és a közönségnek a legtöbb orvos által ajánlott háziszer rosz emésztés, székrekedés és hasonló állapotok ellen.

1 doboz 15 labdacscsal . . . . 21 kr.
1 tekercs 6 dobozzal . . . 1 frt 5 kr.

A pénz előleges beküldésénél portómentesen küldetik:

1 tekercs labdacs 1 frt 25 kr.	4 tekercs labdacs 4 frt 40 kr.
2 « « 2 « 30 «	5 « « 5 « 20 «
3 « « 3 « 40 «	10 « « 9 « 20 «

Egy tekercsnél kevesebb nem szállittatik.

PSERHOFER J. gyógyszertára, „zum gold Reichsapfel" *Bécs, I., Singerstrasse 15.* 783

Minden bel- és külföldi különlegességek raktára. **Budapesten** kapható Török József gyógyszertárában.

CHINA-VAS-SZÖRP

GRIMAULT és Társ. gyógyszerésztől Párisban.

Ezen **szörp** tiszta és tetszetős állapotban **chinát** valamennyi zsongitó szerek között a legkitünőbbet és **vasat,** a vér alkatrészeinek egyik fő-főtényezőjét tartalmaz.

Párisban a legelső orvosi tekintélyek által ugy a **vérszegénység** és **sápkór ellen,** mint a **fiatal leányok kifejlődését elősegitő szerül** rendeltetik. **A vérszegénység** és **a fehér folyás** által, melyekben a nők oly gyakran szenvednek, előidézett borzasztó gyomorfájások ezen szörp által a lehető legrövidebb idő alatt eltávolittatnak. Elősegiti és szabályozza a **havitisztulást** s a **sápadt és görvélyes gyermekeknél** a legjobb sikerrel alkalmaztatik. — A siker sohasem marad el.

Chinaszörp ára 2 frt, 6 üveg ára 10 frt 50 kr.

Budapesten, TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél király-utcza 12. szám.

A PALLAS kiadóhivatalában Budapest kecskeméti-utcza 6.) kapható:

KERESKEDELMI FÖLDRAJZ.

Kereskedelmi tanodák és felsőbb ipariskolák számára engedélyezett tankönyv

Irta Dr. TOLDY LÁSZLÓ.

Ára az I. és II. kötetnek 3 frt 20 kr.

A HUSVÉTI ÜNNEPEKRE

ajánl

pompás evőkészülékeket

gazdag diszitéssel, a legujabb alakban 15 forinttól kezdve.

Kávé-, thea- és mokka-serviceokat

a legnagyobb választékban gazdagon és izlésesen diszitve 5 frttól stb. stb.

Levélbeli, illetőleg vidéki megbizások legjobban és leggondosabban eszközöltetnek.

FISCHER J.

cs. kir. udvari szállitó. 1183

Porczellán- és majolika-gyár, Budapest, Bécsi-utcza 3.

A FOGAK tisztitására és a foghus ÉPENTARTÁSÁRA cs. k. kizár. szab.

fogpaszta

med. dr.

PETER PFEFFERMANN özvegyétől

Bécsben, I., Franzensring 22. sz.

U. u. Van szerencsém a t. cz. közönséget figyelmeztetni, hogy **csak ezen** fenti czég által kibocsátott szab. gyártmány **az egyedül valódi,** 40 év óta ismert, hirneves és a szab. javitással ellátott néhai med. dr. Pfeffermann Péter-féle fogpaszta.

Védjegy.

Más «Dr. Pfeffermann» fogpaszta megnevezés alatt előforduló gyártmányoknak az ismert és folyton jónak bizonyult néhai med. dr. Pfeffermann **Peter**-féle eredeti gyártmányokkal semmi közösségük nincs. Sziveskedjék tehát a **gyógyszertárak-, gyógyfükereskedések-, illatszertárakban** és különböző eladási helyeken **határozottan csak a dr. Pfeffermann Péter** által feltalált és **1870** óta **özvegye** által készült fogpasztáját kérni, mely valódisága jeléül a **horgony** védjegyét viseli. Közvetlen megrendeléseknél sziveskedjék a czimre ügyelni. 37

Szab. osztr.-magy. államvasut-társaság.

15,996 szám.

Pályázat.

Temesvárott az egyik **pályaorvosi állás** üresedésbe jövén, ezen 600 o. é. forint évi tiszteletdijjal rendszeresitett állást elnyerni óhajtó orvostudorok felhivatnak, miszerint pályázati kérvényüket — szakképzettségüket, eddigi gyakorlatukat és nyelvismeretüket kimutató okmányok mellékléséval — f. évi április hó 20-ig az alulirt igazgató-bizottsághoz beküldeni sziveskedjenek.

Budapesten, 1887. márczius hó 21-én.

Az igazgatóság.

TITKOS betegségek.

A nekünk bemutatott számtalan megbizható hiteles köszönő irat folytán ezen **legöregebb és legismertebb rendelési intézet** a hol a tudomány legujabb vivmányai a legbővebb tapasztalatokkal párosulva értékesittetnek, legmelegebben ajánlható.

Dr. LEITNER
44 év óta fennálló rendelési intézetében, Budapesten, dob-utcza 18. sz. **titkos betegségek, tehetetlenség,** önfertőzés, fehérfolyás levélileg is biztosan gyógyittatnak. Rendelési órák: reggel 6—9-ig, d. u. 1—5-ig, este 7—10-ig. 1181

A PALLAS

irodalmi és nyomdai részvénytársaság kiadásában (Budapest, V. kecskeméti utcza 6) megjelent és ugyanott, valamint minden könyvkereskedésben kapható:

PETELEI ISTVÁN

AZ ÉN UTCZÁM

Elbeszélések. I kötet.

Ára füzve 1 forint 80 kr.

RADAIN FÜRDŐ savanyuviz-forrás legtartalmasabb szikeny-savanyuviz. Garod kisérletei bebizonyitották, hogy a szénsavas lavany a legjobb és legbiztosabb gyógyszer köszvényben szenvedők számára.

A. Radaini savanyuviz a legjobb asztali viz. — Déli vasut-állomás Regede. — Tudakozódások és megrendelések a Radaini fürdő-igazgatósághoz intézendők. — **Radain** — Leirások és árjegyzék ingyen és bérmentve.

Gazdag szénsav-szikeny- és lavany-tartalma által a Radaini savanyuviz különleges gyógyszerként hat: köszvénynél, epe-, hólyag- és vese-köveknél, arany-érnél, görvélynél, golyvánál, sárgaságnál, gyomorbajoknál és egyáltalában hurut- és idekbajokban. Olcsó fürdők, lakások, vendéglő.

Főraktárak Budapesten: Edeskuty L. és Mattoni & Wille uraknál. Kapható minden nevezetesebb gyógyszertárban és füszerkereskedésben.

AGULÁR DÁVID

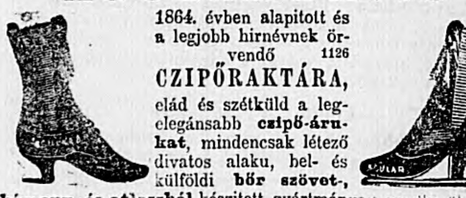

1864. évben alapitott és a legjobb hirnévnek örvendő 1126 **CZIPŐRAKTÁRA,** elád és szétküld a legelegánsabb **czipő-árukat,** mindencsak létező divatos alaku, bel- és külföldi **bőr szövet-, bársony- és atlaszból** készitett gyártmányait rendkivül olcsó árak mellett. Gazdagon kiállitott árjegyzékeket, melyekben több száz ábra található, mindenkinek ingyen és bérmentve küldök. Ugyanabban a mértékvételre nézve is utasitással szolgálok. Lábbetegeknek egy czélszerüen berendezett mühelyem van. Megrendeléseket utánvétellel gyorsan és pontosan eszközlök.

Tisztelettel **AGULÁR DÁVID, Budapest, muzeum-körut 1.**

MME. S. A. ALLEN'S

VILÁGHIRÜ

HAJ RESTORER

Rövid idő alatt visszaadja az ősz hajnak eredeti szinét és itjukori szépségét. Feléleszti a gyökerét s a fejkorpát eltávolitja és ennek új erőt s frisseséget kölcsönöz.

"MÁR EGYETLEN EGY ÜVEG MEGTETTE HATASÁT" igy nyilatkoztak sokan kik megkisérlették midön az ősz haj lassanként visszanyerte eredeti szinét s az azelött kopasz helyen új haj csirázott Mdme. **S. A. ALLEN'S** Haj Restorer egy üvegjének használata után. "Ez nem hajfestö" nem piszkitja sem a fejbört sem a fehérnemüt s nem változtatja át szembetünöleg a haj szinét hanem lassankint adja vissza az eredeti ifjúkori szint.

Gyár és szétküldési föraktár Londonban, 114 & 116 Southampton Row.

Egy üveg ára 3 frt 50 kr. 874

Magyarországi föraktár TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában Budapest, király-utcza 12.

Kicsibeni eladás LUEFF M.-nél váczi-utcza 28. sz.

Helyiség-változtatás miatt!

Évek óta fennálló üzletünket más helyiségbe helyezzük át, miért is, hogy az **átköltözést** és azzal járó kiadásokat elkerüljük, elhatároztuk, hogy összes **saját készitményü**

asztalos- és kárpitos-butorainkat

mélyen **leszállitott árak** mellett árusitjuk el, erről a t. **butorvásárló közönséget** azon kérelmünk mellett van szerencsénk értesiteni, hogy a **butorok szilárdságáról,** valamint **leszállitott árak** melletti eladásáról mindenki magának **meggyőződést** szerezzen. Hazafias tisztelettel

GÖMÖRI és TÁRSAI

ELSŐ MAGYAR ASZTALOS TÁRSASÁGA

Budapest, Hatvani-utcza 18., a volt orvosi egyetemi épületben.

Képes árjegyzőket ingyen és bérmentve küldünk. 1145

A magyar halászat könyve

a k. magy. természettud. Társulat megbizásából

IRTA

HERMAN OTTÓ

300 ábrával, 12 mülappal és 9 kőnyomatu táblával.

N. 8-rét 2 kötet. Ára 12 forint.

Megjelent és kapható 1220

KILIÁN FRIGYES

m. kir. egyetemi könyvárusnál

BUDAPESTEN, Váczi-utcza 28. sz.

A VAN HOUTEN-féle TISZTA CACAO

általánosan mint a legjobb izü s legjobb cacao lett elismerve.

Szaporaságára való tekintettel a VAN HOUTEN-féle TISZTA CACAO, — ámbár látszólag drágább, de mégis olcsóbb, mint más egyéb készitmények és egy csésze VAN HOUTEN-féle TISZTA CACAO nem kerül többe, mint egy csésze tea vagy kávé, de miután az egy különösen tápláló és könnyen emészthető ital, ugy az a valóságban sokkal kevesebbe kerül. 1201

Kapható a jobb gyógyszertárakban, gyógyfükereskedésekben, csemegekereskedésekben s czukrázdákban bádogszelenczékben 1/2, 1/4 és 1/8 kiló tiszta sulytartalommal.

Elárusitó helyek: BUDAPESTEN Brázay Kálmán muzeum-körut 23., **Halbauer testvérek** király-utcza 9., **Hoff Károly J. utóda** kishid-utcza 7., **Fanta Károly** fürdő-utcza 5. sz. a «Struczhoz», **Takáts Lajos** hatvani-utcza 19., **Neruda Nándor** hatvani-utcza 7., **Seidl J.** koronaherczeg-utcza 18., **Thalmayer és Seitz,** nádorutcza 10., **Weninger M.** főüzlete Budán, fő-ut 28., fióküzlet vár, tárnok-utcza 6.

MAGYAR KIRALYI ALLAMVASUTAK.

Hirdetmény.

Az utazók által vasuti személy kocsikban, vagy állomási helyiségekben elhagyott, a m. kir. államvasutak Budapest központi pályaudvarán mult évi deczember hó 31-ig bezárólag gyüjtött s eddig senki által tulajdonjogilag nem igényelt tárgyak u. m. ruha és fehérnemüek, kendők és kalapok, czipők, sétabotok, nap- és esőernyők stb. a m. á. v. központi személy pályaudvarának podgyász kiadási helyiségében f. évi április hó 18-án délután 2 órakor tartandó nyilvános árverés alkalmával a legtöbbet igérőnek azonnali készpénzfizetés mellett eladatni fognak.

Budapest, 1887. márczus hó 27-én.

Az üzletvezetőség.

A PALLAS

irodalmi és nyomdai részvénytársaság kiadásában s ugyanott (kecskeméti-utcza 6. sz.) valamint minden könyvkereskedésben kapható:

Nemzetgazdasági irók tára.

Kiadja a m. tud. akadémia nemzetgazdasági és statisztikai bizottsága.

I. kötet:

HUME DÁVID

Közgazdasági tanulmányai.

Forditotta: **KÖRÖSI JÓZSEF.**

Előszóval ellátta: **KAUTZ GYULA.**

Ára füzve 1 frt 80 kr.

A kiváló hely, melyet a nemzetgazdaság korunkban a tudományok közt elfoglal; ama nagy fontosság, melylyel annak tanai a nemzetek egész életére nézve birnak, mint szükségesbé teszik annak mélyreható tanulmányozását.

E meggyőződésben határozta el a m. tud. akadémia nemzetgazdasági és statisztikai bizottsága a nemzetgazdasági irók tára czimü vállalat kiadását, mely tiszta és szabatos forditásban óhajtja átadni a nemzetgazdaságtan iránt érdeklődő köröknek a nemzetgazdasági classikusokat azon sorrendben, a mint azok a mult század közepétől fogva időrendi egymásutánban következnek:

I. kötet: Hume Dávid tanulmányait II-dik kötet Quesnay és Turgot egyes értekezései, forditotta Fenyvessy Adolf, III. kötet Smith Ádám: A nemzeti jólét természetéről és okairól, ford. Heltay Ferencz. IV. Malthus Róbert a népesedés, ford. György Endre. V. Ricardo Dávid: A közgazdaság alapelvei, ford. Láng Lajos. VI. Sismondi Jean: A politikai gazdaságtan uj elvei.

A fenti intézet készséggel vállalkozott e könyvtár kiadására annál is inkább, mert nem szenved kétséget, hogy irodalmunk ez által diszére váló gyarapodásban részesül.

Közönségünk érdeklődésétől fog függni, hogy a vállalat mind tágabb körből egyesithesse magában a legjelesebb nemzetgazdasági iróknak minól több kiváló érdekü munkáját. A gyüjtemény minden egyes kötete külön lesz kapható bármely könyvkereskedésben vagy a fentemlitett kiadónál, hol előjegyzések a további kötetekre már most is elfogadtatnak.

SÁRKÁNY

BUTORTERMEIT

ajánlja a magas uraságoknak és a n. é. közönségnek, a kik butort vásárolni szándékoznak és jutányos árak mellett lelkiismeretes kiszolgáltatásban akarnak részesülni, **16 teremben nagyszerüen berendezett butorgyári telepét** meglátogatni és a legcsekélyebb vásárlásnál is meggyőződést szerezni, **hogy minden versenyt kiálló olcsó árak mellett, szilárd gyártmányt, korszerü izléses kivitelben,** csakis

Budapesten ilyennemü egyedül létező

butortermeiben

szerezhetnek. **Elsőrendü hazai szakiparosok** közremüködéseikkel kitünő **asztalos- és kárpitos-butor,** ugy a legegyszerübb nemüek polgári háztartásnak, valamint **fantasie- és diszbutor és legelegánsabb teljesen felszerelt urasági salon-, budoir-, ebédlő- és fogadó-termek** részére a most divatozó fanemekben és a **legujabb alakban. Salongarniturák** különféle szövetekkel diszesen kárpitozva, **meglepő választékban** és folyton oly **különböző árak mellett** készletben találhatók, hogy itt bevásárlását mindenki **igényeinek megfelelően teljes** megelégedésére beszerezheti.

Szőnyegek és **függönyök** a legfinomabb nemig **legolcsóbb** gyári árban. 882

Terjedelmes butor-árjegyzék bérmentve.

Sárkány Ig.,

butorgyáros, kárpitos és diszitő

Budapesten (belváros), Rózsa-tér és Lipót-utcza sarkán, I. em.

CARL KUHN & Co Bécsben

tisztelettel ajánlják

aczélirótollaikat és tolltartóikat.

Ismert jeles minőség, legdusabb választék — bármely czélra minden áron, — folytonosan ujabb fajtájuakkal bővitve. 300

Kapható minden irószerkereskedésben.

Népfölkelési tiszteknek

épen most jelent meg a PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság kiadásában, Kecskeméti-utcza 6. szám. Kapható ugyanott valamint minden könyvkereskedésben.

Szolgálati kézikönyv

a magyar népfölkelés

számára.

Hivatalos kiadás.

(A népfölkelési tisztitanfolyamok tankönyve.)

Ára füzve 1 frt, hajlékony vászonkötésben 1 frt 40 kr.

Hirdetések

felvétetnek

a kiadóhivatalban

Budapesten, IV., kecskeméti-utcza 6.

Nyomatik a kiadótulajdonos: Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IV., kecskeméti-utcza 6. szám.